

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Smluvní vztahy při poskytování energií

Alexandra Bejvančická

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Smluvní vztahy při poskytování energií

Alexandra Bejvančická

Oborové pracoviště:	Katedra občanského práva
Studijní program:	M6805 Právo a právní věda
Studijní obor:	Právo
Vedoucí práce:	JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D. Katedra občanského práva

Plzeň 2013

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

.....

Plzeň 2013

Ráda bych poděkovala JUDr. Jindřichu Psutkovi, PhD. za odborné vedení diplomové práce, za podporu a motivaci při psaní.

Dále bych chtěla poděkovat pracovníkům právního oddělení společnosti E.ON za pomoc při psaní a poskytnutí materiálů k použití v diplomové práci.

OBSAH

1. Úvod.....	8
2. Subjekty smluvních vztahů	10
2.1 Subjekty obecně.....	10
2.2 Spotřebitel.....	11
2.3 Dodavatel.....	13
2.4 Strany smlouvy podle energetického zákona	14
2.5 Označení zákazníků poskytovateli energetických služeb	15
2.6 Subjekty v novém OZ	15
3. Práva a povinnosti účastníků	17
3.1 Práva zákazníka	17
3.2 Povinnosti zákazníka.....	21
3.3 Práva dodavatele	22
3.4 Povinnosti dodavatele	23
3.5 Nekalé a klamavé obchodní praktiky.....	29
3.6 Nekalá soutěž v novém OZ	34
4. Smlouvy mezi účastníky spotřebitelských vztahů v energetice ..	36
4.1 Obecné náležitosti smlouvy.....	36
4.2 Smlouvy podle energetického zákona.....	38
4.3 Smlouvy uzavírané mimo prostory obvyklé k podnikání	45
4.4 Úprava smluv podle nového OZ.....	49
4.4.1 Spotřebitelské smlouvy v novém OZ.	49
4.4.2 Nová úprava smluv uzavíraných mimo obchodní prostory.	51
4.4.3 Zavedení nových institutů v NOZ.....	55
4.4.3.1 Adhezní smlouvy.....	55
4.4.3.2 Obchodní podmínky.	58
5. Úprava spotřebitelských vztahů v oblasti energetiky právem Evropské unie	63
5.1 Obecně o spotřebitelích a EU	63
5.2 Směrnice 93/13/EHS	63
5.3 Směrnice 85/577/EHS	66
5.4 Směrnice 2011/83/EU	67
5.5 Energetika a právo EU	69

5.6 Směrnice 2009/72/ES.....	70
5.7 Směrnice 2009/73/ES.....	71
6. Závěr	73
Summary.....	75
Seznam použité literatury	76

1. Úvod

Téměř každý člověk se už ve svém životě ve spoustě případů ocitl v pozici spotřebitele. Jako spotřebitelé se ocitáme v běžných každodenních situacích. Není snad ani možné, aby někdo nevystupoval v alespoň jednom právním vztahu jako spotřebitel.

V 21. století, kdy už si moderní svět nedokážeme představit bez něčeho jako je elektřina a plyn, jsou domácnosti v drtivé většině případů připojeny k elektrické síti, používají plyn nebo odebírají tepelnou energii. Bez elektřiny by nebylo možné učinit to, co nám přijde jako samozřejmé. Nemohli bychom ani napsat diplomové práce. V takových případech ale musíme mít smlouvu s někým, kdo nám elektřinu, plyn nebo teplo dodá. A právě i v těchto případech je člověk, uzavírající smlouvu o dodávce elektřiny, plynu a tepla, spotřebitel.

A právě to, že jsem v okamžiku uzavření smlouvy o dodávce elektřiny, plynu nebo tepla, spotřebitel, si lidé neuvědomují. A to má za následek nevyužívání práv, které spotřebiteli poskytují zákony a další právní předpisy. Úkolem mé diplomové práce je shrnout všechna práva, ale také povinnosti plynoucí lidem tedy spotřebitelům ze smluv o dodávce elektřiny, plynu či tepla. Musíme ale také popsat práva a povinnosti druhé strany smlouvy, která dodává elektřinu, plyn a teplo.

Abychom ale mohli popsat práva a povinnosti stran právního vztahu, jehož předmětem je dodávka energií, musíme vymezit přesně strany právního vztahu. O to se pokusím v kapitole 2.

Následuje kapitola o zmiňovaných právech a povinnostech stran. Ale ne pro všechna práva spotřebitelů popřípadě povinnosti druhé strany, jen pro práva, která můžeme aplikovat na smlouvy o dodávce elektrické energie, plynu nebo tepla. Ne všechna práva spotřebitelů jsou použitelná pro právní vztahy plynoucí ze smluv o dodávce energií. V praxi může činit problém rozdělit všechna práva na ty, která mohou spotřebitelé v těchto smlouvách uplatnit a ty, které v takových smlouvách nemají pro spotřebitele význam.

Smlouvy o dodávce elektrické energie a tepla jsou velice specifické, proto musí mít i zvláštní náležitosti. Úprava jejich náležitostí je velice roztržena nejen v právních předpisech, proto se pokusím celou jejich úpravu obecnou i speciální shrnout v kapitole 4.

Samozřejmě nesmíme pro Českou republiku zapomenout na úpravu, která vychází z práva Evropské unie. Ta velkou měrou zasahuje právě do ochrany spotřebitele ale i do energetiky, tedy oblasti, která se rychle vyvíjí a rozrůstá. Proto je v kapitole 5. věnován prostor těm nejdůležitějším předpisům, které zasahují do problematiky spotřebitele a energetiky.

Energetika je oblast, která se rychle rozvíjí a inovuje. To je pro spotřebitele v mnohých aspektech přínosem, ale na druhou stranu mu může činit problém orientovat se v energetice a správně se rozhodnout.

I když literatury, věnující se spotřebiteli, je celkem dost, novější literatura, která pojednává o novelách a nové úpravě o ochraně spotřebitele je málo. Stejná situace převládá i v energetice. Literatury o energetice není tolik, přestože se dotýká každého. Není ani úplně možné reagovat na takto rychle se rozvíjející trh. Zvláště pak nenajdeme příliš literatury, která by se zaměřila na spotřebitele v souvislosti s uzavíráním smluv o dodávce elektřiny, plynu a tepla. Je to málo popsané téma, kterému by měla být věnována větší pozornost. Hlavně v situaci, kdy se to týká takového množství lidí.

Důležité je i reagovat na novou úpravu, která je obsažena v novém zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, i když byla jeho účinnost odložena. Proto téměř v celé diplomové práci porovnávám účinnou úpravu s úpravou budoucí. Dalším cílem je zachytit právě rozdíly mezi účinnou a budoucí úpravou vztahující se na ochranu spotřebitele a zakotvení nových institutů nebo jiné pojetí těch stávajících.

Celkové shrnutí problematiky zákazníků odebírajících elektřinu, plyn nebo teplo bude shrnut v závěru. Dále by v závěru mělo být pojednáno o tom, zda je níže popsaná úprava dostatečná, nebo by měla být ještě nějakým způsobem dále změněna či doplněna. Závěr by měl také shrnovat určité poznatky, zda je teorie používána i v praxi a jakým způsobem.

2. Subjekty smluvních vztahů

2.1 Subjekty obecně

„Občanskoprávní vztahy jsou vztahy vznikající podle občanského zákoníku, a to na základě právních úkonů a jiných právních skutečností.“¹ Jejich základní úpravou je tedy zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“). Ustanovení o smlouvách v OZ používá pojem účastníci smluvního vztahu. Jelikož je smlouva právní úkon minimálně dvoustranný, musí mít tedy alespoň dvě strany, které jsou v OZ označeny jako účastníci smluvního vztahu. OZ obecně v části první, v hlavě druhé uvádí jako účastníky občanskoprávních vztahů fyzické a právnické osoby.

Smluvní vztahy při poskytování energií jsou též vztahy občanskoprávními. To lze dovodit z § 491 odst. 2 OZ, „podle něhož je třeba na závazky vznikající ze smluv v zákoně neupravených použít ustanovení zákona, která upravují závazky jim nejbližší, pokud sama smlouva nestanoví jinak. Na závazky z nepojmenovaných smluv se použijí tedy ustanovení, která upravují závazky jim nejbližší, a společně s nimi i úprava spotřebitelských smluv.“² „V žádném případě pak nestačilo k vyloučení úpravy spotřebitelských smluv jenom odlišné označení smlouvy. Přestože zákon č. 458/2000 Sb., energetický zákon, ve znění pozdějších předpisů, upravuje smlouvy o dodávce elektrické energie, plynu či tepelné energie (§ 50 odst. 1, § 72 odst. 1, § 76 odst. 1), jde svou povahou o smlouvy kupní. Za předpokladu, že se tyto smlouvy řídily subsidiárně občanským zákoníkem, bylo nutné z tohoto důvodu aplikovat i úpravu spotřebitelských smluv.“³

Smlouvy o poskytování energií mají několik druhů účastníků, většinou rozdělených podle společností poskytujících energie. Níže je pojednáno jen o smlouvách uzavíraných mezi poskytovatelem energie a fyzickou osobou, která smlouvu neuzavírá v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti, protože smlouvy o dodávání energií mohou být uzavírány i mezi osobami, které jednájí v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti. Půjde o spotřebitelský vztah, tedy zvláštní druh vztahu, jenž vzniká mezi dodavatelem a spotřebitelem.⁴ Na tyto smlouvy se bude vztahovat ustanovení hlavy páté OZ

¹ Hulva, Tomáš. Ochrana spotřebitele. Praha, Aspi, a.s. 2005. str. 169.

² Švestka, Jiří. Spáčil, Jiří. Škárová, Marta. Hulmák, Milan a kolektiv. Občanský zákoník I + II - velký komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. str. 464.

³ Švestka, Jiří. Spáčil, Jiří. Škárová, Marta. Hulmák, Milan a kolektiv. Občanský zákoník I + II - velký komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. str. 464.

⁴ Srov. Hulva, Tomáš. Ochrana spotřebitele. Praha, Aspi, a.s. 2005. str. 170.

o spotřebitelských smlouvách, kde je stanoveno. „*spotřebitelskými smlouvami jsou smlouvy kupní, smlouvy o dílo, případně jiné smlouvy, pokud smluvními stranami jsou na jedné straně spotřebitel a na druhé straně dodavatel.*“⁵

2.2 Spotřebitel

Spotřebitel je jedním ze subjektů spotřebitelského právního vztahu. OZ definuje v § 52 odst. 3 spotřebitele jako fyzickou osobu, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.⁶ Definice spotřebitele se objevila v OZ poprvé 1. ledna 2001 jako reakce na zavedení úpravy spotřebitelských smluv v evropských směrnících.⁷ Tato definice ale upravovala spotřebitele jako osobu, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti. Vznikaly proto pochybnosti, jestli lze chápat spotřebitele pouze jako fyzickou osobu či i jako osobu právnickou. Někteří prosazovali názor, že by neměla být za spotřebitele považována i právnická osoba, ale někteří se přikláněli k názoru, že gramatickým výkladem je jasné, že pojem spotřebitel v této definici obsahuje osobu fyzickou i právnickou. K vyjasnění došlo přijetím zákona č. 155/2010 Sb., kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů. Tento zákon s účinností od 1. 8. 2010 upravil spotřebitele jako fyzickou osobu.⁸ Vymezení pojmu spotřebitele v OZ je vymezení negativní- nevyužívá služby ani zboží pro své podnikání. Pozitivně můžeme spotřebitele vymežit jako osobu, která jedná mimo profesní či obchodní aktivity. Spotřebitelem bude tedy ten, který jedná za účelem osobní potřeby ve smyslu spotřeby, a to zejména své, ale nutně se to vztahuje i na spotřebu jiných osob, například jeho dětí, manžela, rodiny. Není proto rozhodující pouze formální postavení, ale skutečný účel jednání.⁹

Definice spotřebitele v OZ není ale jedinou v našem právním řádu. Další definici můžeme nalézt v § 2 odst. 1 písm. a) v zákoně č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“). Spotřebitelem se rozumí fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci

⁵ § 52 odst. 1 OZ

⁶ Srov. § 52 odst. 3 OZ

⁷ Srov. Tomančáková, Blanka. Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady. 2. vydání. Praha, Linde Praha, a.s. 2011. str. 17.

⁸ Srov. Selucká, Markéta. Ochrana spotřebitele: nenápadná změna se zásadními dopady. Právní rozhledy 14/2010. str. 513.

⁹ Srov. Švestka, Jiří. Spáčil, Jiří. Škárová, Marta. Hulmák, Milan a kolektiv. Občanský zákoník I + II - velký komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. str. 468.

samostatného výkonu svého povolání.¹⁰ Další definice můžeme najít i v jiných zákonech. Tyto ostatní definice budou speciální ke generální definici spotřebitele v OZ.¹¹

Podle právních předpisů, kde je definice spotřebitele obsažena, můžeme rozdělit ochranu spotřebitele na veřejnoprávní a soukromoprávní. Základem soukromoprávní ochrany je § 51 a následující OZ. „*Spotřebitel je z povahy svého postavení slabší smluvní stranou.*“¹² Spotřebitele je možné považovat za slabou a důvěřivou osobu, která potřebuje vyšší míru ochrany.¹³ Jelikož jsou spotřebitelské smlouvy vztahy typickými díky postavení spotřebitele, který vystupuje v pozici slabší smluvní strany.¹⁴ „*Profesionál dodavatel (obchodník) – je fakticky zvýhodněn ve smluvním vztahu, zejména s ohledem na své větší zkušenosti s prodejem znalost nabízeného výrobku a zpravidla i lepší znalost práva a možnost jednostranně formou formulářů stanovit smluvní podmínky. Spotřebitelské právo proto stanoví za účelem vyrovnání přirozeně vzniklé nerovnováhy mezi smluvními stranami v zájmu spotřebitele jednak odchylky od obecného občanského (smluvního) práva jednak odchylky.*“¹⁵ Naopak veřejnoprávní úpravu obsahuje v největší míře zákon o ochraně spotřebitele. Ale ochranu spotřebitele nalezneme i v jiných veřejnoprávních předpisech.¹⁶ Přesto „*pro ochranu spotřebitele jsou důležité právní normy téměř všech právních odvětví, jež se určitým způsobem spotřebitelskoprávní problematiky dotýkají.*“¹⁷

Jednoduše řečeno spotřebitel „*je subjektem právního vztahu, který vzniká na základě uzavření smlouvy mezi ním a prodávajícím či poskytovatelem*

¹⁰ § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele

¹¹ Srov. Selucká, Markéta. Ochrana spotřebitele v soukromém právu. Praha, C.H.Beck 2008. str. 49.

¹² Švestka, Jiří. Spáčil, Jiří. Škárová, Marta. Hulmák, Milan a kolektiv. Občanský zákoník I + II - velký komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. str. 453.

¹³ Srov. Tomančáková, Blanka. Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady. 2. vydání. Praha, Linde Praha, a.s. 2011. str. 16.

¹⁴ Srov. Meritum Občanské právo. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha. Wolters Kluwer ČR 2012. str. 185; Srov. Hulva, Tomáš. Právo ochrany spotřebitele pro nepravvníky. Praha, Aspi, a.s. 2006. str. 9; Srov. Hulmák, Milan. Tomančáková, Blanka. Rozhodčí řízení jako vhodný prostředek řešení sporů mezi dodavatelem a spotřebitelem. Obchodněprávní revue 6/2010. str. 171.

¹⁵ Švestka, Jiří. Spáčil, Jiří. Škárová, Marta. Hulmák, Milan a kolektiv. Občanský zákoník I + II - velký komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. str. 453.

¹⁶ Srov. Švestka, Jiří. Spáčil, Jiří. Škárová, Marta. Hulmák, Milan a kolektiv. Občanský zákoník I + II - velký komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. str. 452; Srov. Tomančáková, Blanka. Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady. 2. vydání. Praha, Linde Praha, a.s. 2011. str. 22.

¹⁷ Hulva, Tomáš. Právo ochrany spotřebitele pro nepravvníky. Praha, Aspi, a.s. 2006. str. 12.

služby.“¹⁸ Spotřebitel je osoba, která užívá výrobky a služby jako konečný adresát, a to pro jeho přímou osobní spotřebu.¹⁹ „Spotřebitel je osoba, která něco spotřebovává (konzumuje).“²⁰

„Občanskoprávní, a tudíž i spotřebitelské vztahy vznikají zásadně mezi právními subjekty.“²¹ Spotřebitel tedy může uzavřít smlouvu, splňuje-li požadavky dané zákonem. Způsobilost k právům a povinnostem vzniká u fyzické osoby narozením.²² Obecně nabývá fyzická osoba způsobilosti k právním úkonům v plném rozsahu zletilostí.²³

2.3 Dodavatel

Dodavatel je druhou stranou spotřebitelské smlouvy. „Dodavatel je osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy jedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti.“²⁴ Zákon o ochraně spotřebitele nepoužívá pojem dodavatel obecně pro druhou stranu smlouvy, ale používá více pojmů – prodávající, výrobce, dovozce, dodavatel.²⁵ Pojmu dodavatel v OZ odpovídá pojem prodávající v zákoně o ochraně spotřebitele, který prodává výrobky nebo poskytuje služby. Dodavatelem je osoba jak fyzická, tak právnická, jednájící v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti. Dle Markéty Selucké může být subjekt právního vztahu charakterizován jako dodavatel, je-li výsledkem jednání jednájícího realizace obchodní, profesní, podnikatelské činnosti.²⁶

„Spotřebitelské právo je zaměřeno na určitou kategorii osob – spotřebitele, přestože se jedná v podstatě o právní vztahy mezi dvěma stranami – spotřebiteli a profesionály, kteří ale nemohou tohoto práva využívat, neboť je ve své podstatě namířeno proti nim.“²⁷

¹⁸ Tomančáková, Blanka. Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady. 2. vydání. Praha, Linde Praha, a.s. 2011. str. 17; Srov. Zdražil, Miloš. O ochraně spotřebitele. Praha, Linde Praha, a.s. 2000. str. 16.

¹⁹ Srov. Tomančáková, Blanka. Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady. 2. vydání. Praha, Linde Praha, a.s. 2011. str. 16; Srov. Zdražil, Miloš. O ochraně spotřebitele. Praha, Linde Praha, a.s. 2000. str. 16.

²⁰ Tomančáková, Blanka. Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady. 2. vydání. Praha, Linde Praha, a.s. 2011. str. 16.

²¹ Hulva, Tomáš. Ochrana spotřebitele. Praha, Aspi, a.s. 2005. str. 171.

²² Srov. § 7 odst. 1 OZ

²³ Srov. § 8 odst. 1 OZ

²⁴ § 52 odst. 2 OZ

²⁵ Srov. § 2 odst. 1 písm. b), c), d), e) zákona o ochraně spotřebitele

²⁶ Srov. Selucká, Markéta. Ochrana spotřebitele v soukromém právu. Praha, C.H.Beck 2008. str. 37.

²⁷ Tomančáková, Blanka. Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady. 2. vydání. Praha, Linde Praha, a.s. 2011. str. 12.

2.4 Strany smlouvy podle energetického zákona

Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), používá vlastní pojmenování stran, i když pro širší okruh závazkových vztahů, než jen poskytování energií. Tyto pojmy jsou navíc modifikovány podle toho, zda se jedná o elektroenergetiku, plynárenství či teplárenství. „*Zákon sám upravuje v souladu s právem Evropských společenství podmínky podnikání, výkon státní správy a nediskriminační regulaci v energetických odvětvích, kterými jsou elektroenergetika, plynárenství a teplárenství, jakož i práva a povinnosti fyzických a právnických osob s tím spojené.*“²⁸ Pro všechna odvětví je stejný pojem poskytovatel energetických služeb, kterým je fyzická nebo právnická osoba, která poskytuje energetické služby nebo nabízí jiná opatření ke zvýšení energetické účinnosti zařízení uživatele, či v rámci jeho budovy a nese při tom jistou míru finančního rizika.²⁹ Jejím předmětem podnikání „*je výroba elektřiny, přenos elektřiny, distribuce elektřiny a obchod s elektřinou, činnosti operátora trhu, výroba plynu, přeprava plynu, distribuce plynu, uskladňování plynu a obchod s plynem a výroba tepelné energie a rozvod tepelné energie.*“³⁰ V rámci podnikání uvedeného v § 3 energetického zákona uzavírají smlouvy se zákazníkem, který odebírá elektřinu nebo plyn a ty spotřebovává nebo přeúčtovává. Nevyužívá je tedy k podnikání ale k vlastní spotřebě. Nepatří sem tedy smlouvy, kterými dojde k nákupu energie za účelem dalšího prodeje. Zákazníkem můžeme být jak fyzická tak právnická osoba. Dále bude věnována pozornost zákazníkovi - fyzické osobě. Mezi poskytovatele energetických služeb patří obchodník s elektřinou a obchodník s plynem. Proto můžeme strany označit za spotřebitele a dodavatele dle OZ, i když energetický zákon používá pro strany vlastní označení zákazník a poskytovatel. Bude-li dále používán pojem zákazník, myslí se tím tedy spotřebitel.

V energetickém zákoně se vyskytuje v teplárenství pojem konečný spotřebitel. Konečným spotřebitelem je „*fyzická či právnická osoba, která dodanou tepelnou energii pouze spotřebovává.*“³¹ Tento pojem je speciální

²⁸ Bakeš, Milan a kolektiv. Finanční právo. 5. vydání, Praha, C. H. Beck 2009. str. 124.

²⁹ Srov. § 2 odst. 1 písm. e) energetického zákona

³⁰ § 3 odst. 1 energetického zákona

³¹ § 2 odst. 2 písm. c) 4 energetického zákona

k pojmu spotřebitele v OZ. Konečný spotřebitel zde nemá žádná zvláštní práva ani povinnosti nebo jiné postavení oproti obecnému pojmu spotřebitele.

2.5 Označení zákazníků poskytovateli energetických služeb

Mezi nejznámější obchodníky s elektřinou a plynem patří ČEZ a.s. (dále jen „ČEZ“), E.ON Energie a.s. (dále jen „E.ON“), RWE Energie a.s. (dále jen „RWE“), Pražská energetika, a.s. (dále jen „PRE“), BOHEMIA ENERGY entity s.r.o., České Energetické Centrum a.s., Lumen Energy a.s. Jejich plný výčet najdeme na stránkách Energetického regulačního úřadu (dále jen „ERÚ“).³² Celkový počet obchodníků s elektřinou je 388 a obchodníků s plynem 177. Ne ale všichni obchodníci, kteří mají licenci, nabízejí elektřinu, plyn a teplo zákazníkům.

Společnost ČEZ rozděluje své zákazníky do tří kategorií- domácnosti, firmy a podnikatelé, velkoodběratelé. Podobně jako ČEZ má tři skupiny PRE, která své zákazníky dělí na domácnosti, podnikatele a velkoodběratele. RWE má také tři kategorie zákazníků, ale rozdělené jiným způsobem než ČEZ. První kategorií jsou domácnosti, druhou pak podnikatelé a malé firmy, do poslední kategorie patří střední a velké firmy. Společnost E.ON dělí své zákazníky oproti jiným společnostem na domácnosti a podnikatele. V rámci skupiny podnikatelé pak existuje podskupina velkoodběratelé.

Zákazníci se rozdělují především podle odebrané elektřiny, tepla a plynu. Takové rozdělení zákazníků u obchodníků musí odpovídat příloze 4a vyhlášky č. 541/2005 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, a příloze 2 vyhlášky č. 365/2009 Sb., o Pravidlech trhu s plynem. Rozdělení zákazníků do těchto kategorií má význam zvláště pro jejich práva a povinnosti plynoucí ze smluv. Významným hlediskem je také rozdílná cena u všech druhů kategorií, která je zvláště pro domácnosti, tedy spotřebitele, významným hlediskem. U všech společností jsou za spotřebitele považovány domácnosti. Domácnosti oproti jiným zákazníkům jsou zvýhodněny právy, která zákony dávají jen spotřebitelům. O těchto právech bude pojednáno níže.

2.6 Subjekty v novém OZ

Ustanovení o smlouvách jsou v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „nový OZ“) obsaženy v části čtvrté nazvané relativní majetková práva

³² http://www.eru.cz/dias-read_article.php?articleId=265

v § 1724 a násl. V těchto ustanoveních se již nehovoří o účastnících ale o stranách.

Nový OZ obsahuje ochranu spotřebitele a nebude tedy provedena ve zvláštním zákoně, který měl obsahovat soukromoprávní i veřejnoprávní úpravu, jak bylo původně zamýšleno. Nový OZ obsahuje jak obecné zakotvení ochrany spotřebitele, tak i jednotlivá partikulární témata.³³

Nově je v něm upravena definice spotřebitele § 419 hned v části první hlavě druhé, kde jsou upraveny osoby. Podle nového OZ „*spotřebitelem je každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná.*“³⁴ Nový OZ zavádí pojem osob jak fyzických tak právnických v § 18, ale tuto terminologii nectí a používá dále často pojem člověk.³⁵ Definice se nachází hned u upravení osob a ne u úpravy spotřebitelských smluv, jako je tomu v účinném OZ. Jako ve stávajícím OZ před přijetím novely č. 155/2010 Sb. se zde nevyskytuje problém, jestli lze za spotřebitele považovat fyzickou i právnickou osobu. I když výslovně nemluví o fyzické a právnické osobě, člověk může být jen fyzickou osobou, právní úprava zůstává v úpravě spotřebitele pouze jako fyzické osobě kontinuální.

Ustanovení o spotřebitelských smlouvách jsou vložena mezi obecná ustanovení o závazcích.³⁶ Spotřebitelské smlouvy jsou podle § 1810 „*smlouvy, které se spotřebitelem uzavírá podnikatel.*“³⁷ Druhá strana má jiné pojmenování v novém OZ. Místo dodavatele se zde vyskytuje pojem podnikatel. Pojem podnikatel je stejně jako spotřebitel upraven pod hlavou II pojednávající o osobách. „*Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.*“³⁸ Ale kvůli ochraně spotřebitele se považuje za podnikatele každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo

³³ Srov. Selucká, Markéta. Ochrana spotřebitele v navrhovaném občanském zákoníku. Právní rozhledy 10/2009. str. 364; Srov. Tomančáková, Blanka. Smlouvy uzavírané se spotřebitelem v návrhu občanského zákoníku. Právní fórum 9/2009. str. 368.

³⁴ § 419 nového OZ

³⁵ Srov. Selucká, Markéta. Ochrana spotřebitele v navrhovaném občanském zákoníku. Právní rozhledy 10/2009. str. 365.

³⁶ Srov. Tomančáková, Blanka, Smlouvy uzavírané se spotřebitelem v návrhu občanského zákoníku. Právní fórum 9/2009. str. 368.

³⁷ § 1810 nového OZ

³⁸ § 420 odst. 1 nového OZ

obdobnou činností, či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.³⁹ Podnikatelem je fyzická osoba a právnická osoba. Dále se za podnikatele považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku a má se za to, že má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění.⁴⁰ Pojem podnikatel v novém OZ lépe vyjadřuje význam druhé strany ve spotřebitelských smlouvách než označení dodavatel. Vyjadřuje lépe to, že jedná v rámci své obchodní, výrobní nebo obdobné činnosti. Pojem dodavatel byl trochu zavádějícím, i když jeho definice u spotřebitelských smluv byla obdobná jako v případě vymezení podnikatele pro účely ochrany spotřebitele.

3. Práva a povinnosti účastníků

3.1 Práva zákazníka

Jak už bylo řečeno výše, zákazník je spotřebitel a jeho práva jsou tak hojně upravena v několika zákonech pro jeho zvýšenou ochranu. Většinu práv spotřebitele zde vyvodíme z ustanovení o povinnostech dodavatele. Právo spotřebitele tak odpovídá určité povinnosti dodavatele. Základní rozsah práv obsahuje OZ. Důležitým je § 55 OZ, ve kterém je stanoveno, že se spotřebitel nemůže vzdát práv, které mu zákon poskytuje. I když zákazník nechce využít ochranu a práva, která mu zákon nabízí, nemůže se předem vzdát těchto práv a ochrany.

Významné je právo zákazníka na informace, které je upraveno hlavně v zákoně na ochranu spotřebitele. Zákazník má právo na řádné informování od dodavatele. „*Prodávající je povinen řádně informovat spotřebitele o vlastnostech prodávaných výrobků nebo charakteru poskytovaných služeb, o způsobu použití a údržby výrobku a o nebezpečí, které vyplývá z jeho nesprávného použití nebo údržby, jakož i o riziku souvisejícím s poskytovanou službou.*“⁴¹ Dle § 11 zákona o ochraně spotřebitele, pokud jsou informace poskytovány písemně, musí být zajištěno, aby byly informace podávány v českém jazyce. Pro zákazníka asi nejdůležitější informací, bude informace týkající se ceny dodávané elektřiny či plynu. Proto má právo informovat se o ceně služby nebo má alespoň právo, aby cena byla náležitě zpřístupněna, a aby se s ní mohl seznámit.⁴²

³⁹ Srov. § 420 odst. 2 nového OZ

⁴⁰ Srov. § 421 odst. 1 nového OZ

⁴¹ § 9 zákona o ochraně spotřebitele

⁴² Srov. § 12 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele

V praxi je časté, že jsou smlouvy s dodavatelem uzavírané mimo prostory obvyklé k podnikání dodavatele. Těmto zákazníkům je přiznáno zvláštní právo, a to písemně od smlouvy odstoupit bez uvedení důvodů a bez jakékoliv sankce do 14 dnů od jejího uzavření. Dále je zde stanoveno, že může spotřebitel odstoupit do jednoho měsíce, nedošlo-li dosud ke splnění dodávky služeb.⁴³ Takové právo ale nemá spotřebitel vždy: „*to neplatí ohledně smluv, u nichž si spotřebitel výslovně sjednal návštěvu dodavatele za účelem objednávky.*“⁴⁴ Na právo odstoupit od smlouvy musí zákazník dodavatel upozornit nejpozději při uzavření smlouvy písemně, včetně údaje o osobě, u které může právo uplatnit, její bydliště či sídlo. Pokud tuto svoji povinnost poruší, má spotřebitel právo od smlouvy odstoupit do jednoho roku od jejího uzavření.⁴⁵ K těmto ustanovením přidává energetický zákon ještě jednu možnost odstoupení od smlouvy. Stanovil, že „*spotřebitel nebo podnikající fyzická osoba, na kterou se podle věty první vztahuje ustanovení § 57 občanského zákoníku, může od smlouvy, jejímž předmětem je dodávka elektřiny nebo plynu, uzavřené mimo prostory obvyklé k podnikání držitele licence, písemně odstoupit bez uvedení důvodů a bez jakékoliv sankce ve lhůtě do 5 dnů před zahájením dodávky elektřiny nebo plynu. Lhůta k uplatnění práva na odstoupení je zachována, pokud bylo odstoupení od smlouvy písemně odesláno před uplynutím této lhůty.*“⁴⁶ V Etickém kodexu obchodníka v energetických odvětvích⁴⁷ je navíc stanovena povinnost pro obchodníky s elektřinou a plynem možnost odstoupení od smlouvy podle § 57 OZ uvést zřetelným způsobem na první stranu smlouvy, jejímž předmětem je dodávka elektřiny či plynu a souvisejících služeb.

Zvláštní právo na odstoupení od smlouvy je stanoveno, pokud dodavatel zvýší cenu za dodávku elektřiny nebo plynu, nebo změni jiné smluvní podmínky. Učiní-li tak dodavatel, je zákazník oprávněn bez uvedení důvodů odstoupit do 3 měsíců od data zvýšení ceny nebo změny jiných smluvních podmínek. To ale neplatí, splní-li dodavatel svou povinnost uveřejnit zvýšení ceny nebo změny

⁴³ Srov. § 57 odst. 1 OZ

⁴⁴ § 57 odst. 1 OZ

⁴⁵ Srov. § 57 odst. 2 a odst. 3 OZ

⁴⁶ § 11a odst. 2 energetického zákona

⁴⁷ Etický kodex obchodníka v energetických odvětvích (dále jen „Etický kodex“) přijal ERÚ 26. 6. 2012. Obchodníci s elektřinou a plynem, kteří tento kodex přijali jako závazný, jsou zařazeni do Seznamu obchodníků s elektřinou či plynem. Poruší-li obchodník tento Etický kodex, může být vyřazen ze Seznamu, nebo může být jeho chování považováno za správní delikt nebo porušení zákazu uplatňování nekalých obchodních praktik, a podle toho také sankcionováno. Etický kodex nabyl účinnosti 2. 7. 2012.

jiných smluvních podmínek nejpozději 30 dnů přede dnem jejich účinnosti a současně zákazníka poučí o jeho právu na odstoupení od smlouvy. Jsou-li tyto podmínky splněny, může zákazník odstoupit od smlouvy nejpozději do 10 dnů přede dnem zvýšení ceny nebo změny jiných smluvních podmínek. Takové odstoupení je účinné k poslednímu dni kalendářního měsíce, ve kterém bylo doručeno, neurčí-li zákazník pozdější den účinnosti odstoupení. Uplatněním práva na odstoupení nesmí být spojeno s žádnými finančními nároky vůči zákazníkovi.⁴⁸

V energetickém zákoně jsou taxativně uvedena další práva zákazníka, která mu plynou speciálně ze smluv týkajících se dodávky elektřiny a plynu. Práva jsou rozdělena podle toho, zda je předmětem smlouvy dodávka elektřiny či plynu. Zákazník má právo zvolit si nebo změnit bezplatně dodavatele. Dále má právo na uzavření smlouvy o připojení a na připojení svého odběrného elektrického zařízení, má právo nakupovat elektřinu od držitelů licence (= obchodník s elektřinou nebo plynem).⁴⁹ Obdobná práva náleží zákazníkům ohledně plynu. Zákazník má také právo na bezplatnou volbu a změnu dodavatele plynu i právo na připojení svého odběrného plynového zařízení.⁵⁰

Podle Etického kodexu má zákazník právo, aby mu bylo přesně a srozumitelně odpovězeno na všechny jeho otázky a aby mu nebyly zamlčovány žádné skutečnosti. Zákazník má právo, aby mu byl ponechán nezbytný čas k vyhodnocení předaných informací, a mohl se tak svobodně rozhodnout, zda na učiněnou nabídku přistoupí. Zákazníkům má být umožněn osobní kontakt s obchodníkem s elektřinou či plynem, a proto mají mít obchodníci pro tento účel alespoň jedno kontaktní místo, které bude otevřeno minimálně každý pracovní den.

Zákazník odebírající elektřinu či plyn pro spotřebu v domácnosti má právo obracet se na ERÚ. ERÚ na návrh zákazníka rozhoduje o sporech mezi zákazníkem a držitelem licence o splnění povinností ze smluv, jejichž předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny nebo plynu. Rozhoduje, zda právní vztah mezi zákazníkem a držitelem licence vznikl, trvá nebo zanikl. Rozhoduje i o poskytování náhrad za nedodržení stanovených standardů kvality dodávek a služeb v elektroenergetice a plynárenství.⁵¹ ERÚ rozhoduje i spory mezi

⁴⁸ Srov. § 11a odst. 3, odst. 4 a odst. 5 energetického zákona

⁴⁹ Srov. § 28 odst. 1 energetického zákona

⁵⁰ Srov. § 62 odst. 1 energetického zákona

⁵¹ Srov. § 17 odst. 7 e) energetického zákona

držitelem licence a zákazníkem o uzavření smlouvy podle energetického zákona.⁵² Podle § 96b má podání návrhu na rozhodnutí sporu k ERÚ podle § 17 odst. 7 e) stejné právní účinky, jako kdyby byla podána v téže věci žaloba k soudu. Návrh k ERÚ bude nepřijatelný, jestliže ve věci samé již rozhodl soud nebo bylo řízení soudem zahájeno, nebo jestliže spor byl nebo je předmětem rozhodčího řízení. ERÚ tak rozhoduje o úpravě vzájemných práv a povinností stran sporu. Dle § 96 musí ERÚ při rozhodování dbát, aby nedošlo k založení nerovnováhy v právech a povinnostech stran sporu. Energetický zákon ale nestanovuje, podle jakého právního předpisu má ERÚ ve sporech podle § 17 odst. 7 e) postupovat a jaké bude mít účastník možnosti opravného prostředku. Jelikož je podle energetického zákona ERÚ správním úřadem, měl by se tedy řídit právními předpisy správního práva. Zákazník si tak může vybrat, zda podá žalobu k soudu nebo návrh na vyřešení sporu k ERÚ.

Zvláštním případem ochrany spotřebitele je uplatňování jeho práv u veřejného ochránce práv. Případy ochrany práv spotřebitele nebývají častými podněty činnosti veřejného ochránce práv, ale přesto působí v této oblasti díky svým názorům. V oblasti ochrany spotřebitele působí velké množství úřadů (mezi nimi i ERÚ a Státní energetická inspekce), to působí spotřebiteli značné problémy na jaké úřady se se svým problémem obrátit. Z dosavadních zkušeností veřejného ochránce práv vyplývá, že stávající uplatňování práv spotřebitelů je nefunkční. Měla by být tedy zřízena nová instituce specializovaná na ochranu práv spotřebitele nebo by měla být svěřena celá agenda jednomu ze stávajících orgánů.⁵³

V novém OZ je institutu odstoupení od smlouvy věnováno více prostoru. Už v § 1818 je stanoveno, že má-li spotřebitel právo odstoupit od smlouvy podle dílu o spotřebitelských smlouvách, nevyžaduje se, aby uvedl důvod. Spotřebitele nelze postihnout v souvislosti s uplatněním jeho práva na odstoupení od smlouvy. Oznámení o odstoupení od smlouvy musí spotřebitel odeslat podnikateli v průběhu lhůty stanovené pro odstoupení od smlouvy. Určení, kdy je lhůta pro odstoupení od smlouvy zachována, je zde jednoznačnější a jasnější než v účinném OZ. *„Tedy nikoli jak je tomu dle současné právní úpravy, kdy právní úkon odstoupení od smlouvy musí dojít podnikateli (do jeho sféry) do konce*

⁵² Srov. § 17 odst. 7 a) energetického zákona

⁵³ Srov. Fiala, Josef. Hurdík, Jan. Selucká, Markéta. *Současné aktuální otázky spotřebitelského práva*. Brno, Masarykova univerzita 2008. str. 116.

*zákonem stanovené lhůty, ale postačí, když spotřebitel toto odstoupení od smlouvy v příslušné lhůtě odešle. Jedná se o obecné ustanovení vztahující se na všechny spotřebitelské smlouvy, je tedy zcela lhotežné, jakým způsobem jsou uzavřeny.*⁵⁴

Dále je odstoupení od smlouvy upraveno pro jednotlivé typy spotřebitelských smluv. Podle § 1829 u smluv uzavíraných distančním způsobem a smluv uzavíraných mimo obchodní prostory „*spotřebitel má právo odstoupit od smlouvy ve lhůtě čtrnácti dnů.*“⁵⁵ Obecně běží tato lhůta ode dne uzavření smlouvy, ale jsou zde stanoveny zvláštní případy počátku běhu lhůty. Opět zde platí poučovací povinnost o právu odstoupit a to v dostatečném předstihu před uzavřením smlouvy. Pokud není spotřebitel poučen, může od smlouvy odstoupit do jednoho roku a čtrnácti dnů ode dne počátku běhu lhůty pro odstoupení podle odstavce 1. Ale jestliže byl spotřebitel v této lhůtě poučen, běží mu od obdržení poučení čtrnáctidenní lhůta k odstoupení od smlouvy.⁵⁶ Dá se tedy říct, že v novém OZ je právo na odstoupení pro spotřebitele příznivější, protože v případě nesplnění informační povinnosti je spotřebiteli prodloužena lhůta o 14 dnů. Ale na druhou stranu už zde není spotřebiteli poskytnuta delší lhůta jednoho měsíce v případě, že nedojde ke splnění dodávky zboží či služeb jako je tomu v OZ.

Jestliže však mluvíme o smlouvách o poskytování energií, je nejdůležitější a to nejpodstatnější právo, které zákazníkovi ze smlouvy plyne, dodání elektřiny a plynu od dodavatele. Etický kodex stanovuje, že předpokládaný termín zahájení dodávky elektřiny či plynu musí být na přední straně smlouvy.

3.2 Povinnosti zákazníka

O povinnostech zákazníka, tedy spotřebitele, OZ výslovně nic neuvádí. Je to dáno vyšší ochranou spotřebitele a tedy nutností upravit především jejich práva. Povinnostmi zákazníka budou tedy upraveny smlouvou mezi ním a výrobcem nebo obchodníkem s elektřinou či plynem. Aby nedocházelo k zatížení spotřebitele povinností, stanoví OZ, že „*spotřebitelské smlouvy nesmějí obsahovat ujednání, která v rozporu s požadavkem dobré víry znamenají k újmě spotřebitele značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran.*“⁵⁷

⁵⁴ Tomančáková, Blanka. Smlouvy uzavírané se spotřebitelem v návrhu občanského zákoníku. Právní fórum 9/2009. str. 371.

⁵⁵ § 1829 odst. 1 nového OZ

⁵⁶ Srov. § 1829 odst. 2 nového OZ

⁵⁷ § 56 odst. 1 OZ

O povinnostech spotřebitele není nic řečeno ani v zákoně o ochraně spotřebitele. Nějaké povinnosti zákazníka obsahuje energetický zákon. Když zákazník uplatní právo na volbu dodavatele, musí dodržet sjednanou výpovědní dobu, byla-li smlouva sjednána na dobu neurčitou.

Jednoznačná povinnost zákazníka je zaplatit cenu za dodávky elektřiny, plynu nebo tepla. Povinnost zaplatit cenu za dodanou elektřinu je stanovena v § 50 odst. 2 energetického zákona a tatáž povinnost, týkající se plynu, je stanovena v § 72 odst. 2 energetického zákona. Protože se cena za elektřinu a plyn platí zálohově, je v Etickém kodexu řečena povinnost výši zálohové platby za elektřinu a plyn a také způsob její úhrady uvádět na první straně smlouvy.

3.3 Práva dodavatele

Tak jako o povinnostech spotřebitele není o právech dodavatele téměř žádná zmínka. OZ kogentně stanoví, že spotřebitel se nemůže vzdát svých práv, to ale neplatí pro dodavatele. Svých již existujících práv se může vzdát, nemůže se ale vzdát práv, která mají teprve vzniknout.⁵⁸

Určitá práva upravuje energetický zákon. Obchodníci s elektřinou a plynem mají právo ukončit nebo přerušit dodávku elektřiny či plynu zákazníkovi při neoprávněných odběrech.⁵⁹ Dále např. mají obchodníci s plynem právo na poskytnutí informací od operátora trhu, provozovatele přepravní soustavy a provozovatelů distribučních soustav nezbytných k vyúčtování dodávek plynu zákazníkům, jejichž odběrné plynové zařízení je připojeno k přepravní nebo distribuční soustavě.⁶⁰ Obdobné právo má i dodavatel elektřiny, kterému musí poskytnout operátor trhu informace nezbytné k vyúčtování dodávek elektřiny zákazníkům, jejichž odběrné místo je registrováno u operátora trhu.⁶¹ Stejně tak dodavatelé tepelné energie mohou v nezbytném rozsahu a na nezbytně nutnou dobu při neoprávněném odběru přerušit nebo omezit dodávku tepelné energie, a dále např. při bezprostředním ohrožení zdraví nebo majetku osob a při likvidaci těchto stavů, při provádění nezbytných provozních manipulací na dobu 4 hodin,

⁵⁸ Srov. Hulva, Tomáš. Ochrana spotřebitele. Praha, Aspi, a.s. 2005. str. 185.

⁵⁹ Srov. § 30 odst. 1 d) a § 61 odst. 1 d) energetického zákona; Srov. Chalupa, Luboš. Odepření dodávek energií a služeb nájemci. Právní rádce 12/2004. str. 19-20.

⁶⁰ Srov. § 61 odst. 1 e) energetického zákona

⁶¹ Srov. § 30 odst. 1 c) energetického zákona

při vzniku a odstraňování havárií a poruch na zařízeních pro rozvod a výrobu tepelné energie na dobu nezbytně nutnou.⁶²

Ze smlouvy vyplývá základní právo všech dodavatelů a tím je zaplacení dodané elektřiny a plynu. Elektřina i plyn se platí zálohově, proto mají dodavatelé právo na pravidelné zálohové platby.

Nový OZ pokračuje ve stejném systému jako účinný OZ a tudíž obsahuje především povinnosti dodavatele a ne jejich práva. Stejně tedy platí to, že se dodavatel může svých práv vzdát a spotřebitel nikoliv.⁶³

3.4 Povinnosti dodavatele

Na rozdíl od práv, jsou povinnosti dodavatele hojně zastoupeny v několika předpisech. Za významnou povinnost považuje zákon o ochraně spotřebitele povinnost poctivosti prodeje výrobků a poskytování služeb. Tuto povinnost specifikuje a vymezuje v §3. Prodávající je povinen prodávat výrobky ve správné hmotnosti, míře nebo množství, a prodávat výrobky a poskytovat služby v předepsané nebo schválené jakosti.

Jak bylo řečeno výše, má spotřebitel právo na informace. Tomu odpovídá informační povinnost dodavatele. Informační povinnost můžeme dle okamžiku, v jakém má být spotřebiteli poskytnuta, rozdělit na před smluvní, smluvní a smluvní po uzavření smlouvy. Před smluvní povinnost se týká především informací ohledně odstoupení od smlouvy, kdy neposkytnutí takové informace dává spotřebiteli delší lhůtu pro odstoupení. Zvláštní před smluvní povinnost je upravena Etickým kodexem článkem III, podle kterého je obchodník povinen zákazníkovi na začátku jednání poskytnout bez vyzvání informace o účelu kontaktování zákazníka a informace jednoznačně umožňující identifikaci obchodníka, včetně osoby jednající jeho jménem nebo na jeho účet. Smluvní informační povinnost je především povinnost předat informace v okamžiku uzavření smlouvy. Většinou splývá s před smluvní informační povinností. Informační povinnost po uzavření smlouvy se týká povinnosti dodavatele informovat spotřebitele o skutečnostech, které nastaly po uzavření smlouvy. Tyto povinnosti se navzájem liší i podle situace jak je smlouva uzavírána, např. zda se jedná o smlouvu uzavíranou prostřednictvím prostředků komunikace na dálku

⁶² Srov. § 76 odst. 4 a), d), g), i) energetického zákona

⁶³ Srov. § 1812 odst. 2 nového OZ

nebo smlouva uzavírána mimo prostory obvyklé k podnikání.⁶⁴ Veškeré informace při nabízení svých služeb musí být pravdivé, v přesně formulované podobě tak, aby byly snadno pochopitelné, a sdělovat všechny podmínky smluvního vztahu jasně a čitelně.⁶⁵

Důležité je informovat spotřebitele o ceně. Podle § 12 zákona o ochraně spotřebitele je prodávající povinen informovat v souladu s cenovými předpisy o ceně prodáváných výrobků nebo poskytovaných služeb zřetelným označením výrobku cenou nebo informací o ceně výrobků či služeb jinak vhodně zpřístupnit. V souvislosti s cenou má dodavatel dle Etického kodexu povinnost na přední straně smlouvy uvést výši a způsob úhrady zálohové platby. Účtuje-li dodavatel zálohové platby, je povinen stanovit zálohové platby v rozsahu spotřeby za předchozí srovnatelné zúčtovací období, nejvýše však v rozsahu důvodně předpokládané spotřeby elektřiny nebo plynu na následující zúčtovací období. Zároveň je povinen zákazníkům umožnit neznevýhodňující výběr způsobu platby za dodanou elektřinu nebo plyn.⁶⁶

Článek III Etického kodexu uvádí, k čemu se obchodníci s elektřinou a plynem zavázali. Základem je řídit se obecně závaznými právními předpisy. Jejich povinností je spolupráce s orgány regulujícími a dozorujícími energetický trh. Zvláště velcí dodavatelé nesmějí zneužívat svého postavení na trhu. Důležité je etické chování obchodníků k zákazníkům ale i k ostatním obchodníkům. Zejména musí své služby poskytovat kvalifikovaně, poctivě, profesionálně. Nesmí zákazníka obtěžovat při nabízení svých služeb. Musí se zákazníkem jednat zdvořile, vstřícně a nečinit na něj jakýkoli nátlak. Mají dodržovat ve vztahu k ostatním obchodníkům zásady čestné a poctivé konkurence a podnikatelské etiky. Obchodník se musí ujistit, zda zákazník všem sděleným informacím a skutečnostem porozuměl a souhlasí s nimi.

Zvláštní povinnost má obchodník v případě, že se novou smlouvou změní zákazníkovi dodavatel elektřiny nebo plynu. V takovém případě musí obchodník písemně informovat zákazníka ještě před podpisem smlouvy, jejímž předmětem je dodávka elektřiny nebo plynu a související služby, o tom, že jejím uzavřením dojde ke změně obchodníka. Dodavatel musí informovat zákazníka, kde se změna

⁶⁴ Srov. Selucká, Markéta. Ochrana spotřebitele v soukromém právu. Praha, C.H.Beck 2008. str. 76-84.

⁶⁵ Čl. III bod 6. Etického kodexu

⁶⁶ Srov. § 11a odst. 6 a odst. 7 energetického zákona

obchodníka uskutečnila, a jestliže se uskutečnila, sdělit mu přesné datum zahájení dodávky elektřiny či plynu. Při procesu změny obchodníka musí postupovat tak, aby vědomě nevystavil zákazníka riziku smluvních sankcí za předčasné ukončení smluvního vztahu se stávajícím obchodníkem nebo riziku omezení nebo přerušeni dodávky elektřiny či plynu. Obchodník s elektřinou či plynem, od kterého zákazník odchází k jinému, nesmí žádat u operátora trhu o pozastavení změny obchodníka, pokud nejsou splněny podmínky podle vyhlášky č. 541/2005 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou a vyhlášky č. 365/2009 Sb., o Pravidlech trhu s plynem.

Další povinnost podle Etického kodexu už byla zmíněna, a to jaké podstatné náležitosti musí být uvedeny na přední straně smlouvy. Zřetelně musí uvést, na jakou dobu se smlouva uzavírá, výše a způsob úhrady zálohové platby, předpokládaný termín zahájení dodávky elektřiny či plynu, samozřejmě i právo zákazníka odstoupit od smlouvy podle § 57 OZ.

Ke smlouvě musí dle Etického kodexu dodavatel připojit všeobecné obchodní podmínky, pokud jsou obchodníkem vytvořeny a upravují smluvní vztah mezi ním a zákazníkem, stávají se tak nedílnou součástí smlouvy. Musí připojit i ceník, ze kterého jasně plyne, jaká je konečná cena dodané elektřiny či plynu a souvisejících služeb. Cena musí být platná v době učinění nabídky obchodníkem nebo v době podpisu smlouvy, pokud se liší od doby učinění nabídky. Obchodník se zavazuje respektovat a dodržovat smluvní podmínky sjednané se zákazníkem. Smluvní podmínky může změnit jen na základě písemné dohody se zákazníkem, s výjimkou případů, kdy je obchodník s elektřinou či plynem oprávněn jednostranně měnit smluvní podmínky na základě vážných objektivních důvodů vymezených ve smlouvě.

Obchodník nesmí nabízet výhody, jejichž poskytnutí nemůže zaručit. Musí brát ohled na nedostatek obchodních zkušeností zákazníka. K etickému chování patří nezneužívání důvěry zákazníka, především jeho věku, nemoci, neporozumění a neznalosti v oblasti poskytování energií.

Platí-li zákazník zálohy za elektřinu či plyn a vznikne-li mu na základě vyúčtování záloh přeplatek, musí obchodník přeplatek uhradit bez zbytečného odkladu, nejpozději v termínu splatnosti, ne delším než 15 pracovních dnů od vystavení vyúčtování, nesjedná-li si se zákazníkem započtení přeplatku do zálohových plateb v následujícím vyúčtovacím období. Neuhradí-li

zákazníkovi obchodník přeplatek ve stanovené lhůtě, je povinen mu uhradit přeplatek navýšený o úrok z prodlení z této částky v zákonné výši podle předpisů občanského práva.

Obchodník musí na vyžádání zákazníka sdělit aktuálně platné všeobecné obchodní podmínky, jiné smluvní podmínky, ceníky a také podmínky ukončení smluvního vztahu a termín ukončení smluvního vztahu, kdyby se zákazník tak rozhodl.

Obchodník má povinnost zachovávat mlčenlivost o důvěrných skutečnostech, které se dozvěděl během své činnosti. Jde o informace týkající se zákazníků i ostatních účastníků trhu s elektřinou nebo plynem. Musí především zajistit ochranu všech osobních údajů zákazníka a nepřipustit jejich zneužití.

Zavazuje se dbát o své další vzdělávání v oblasti právní úpravy jeho činnosti a pravidel Etického kodexu. Má zajišťovat vzdělávání zaměstnanců na všech pozicích a osob jednajících jménem nebo na účet obchodníka. Zároveň musí kontrolovat chování těchto osob a zajistit, aby jejich chování bylo v souladu s pravidly stanovenými Etickým kodexem.

Významný je pro zákazníka § 11a energetického zákona, který obsahuje některá opatření na ochranu zákazníka. K tomuto paragrafu navíc vydal ERÚ výkladové stanovisko. Toto stanovisko vydává zvláště s ohledem na správnou úpravu ochrany spotřebitele podle směrnic 2009/72/ES a 2009/73/ES, jedná-li se především o zákazníky v domácnostech. V § 11a je stanovena pro dodavatele povinnost uveřejňovat platné smluvní podmínky (ceníky, všeobecné obchodní podmínky) způsobem umožňujícím dálkový přístup pro domácnosti a podnikající fyzické osoby s roční spotřebou plynu do 630 MWh a pro domácnosti nebo podnikající fyzické osoby odebírající elektřinu z hladiny nízkého napětí. Dále stanovuje povinnost uveřejnit změny smluvních podmínek a cen nejpozději 30 dnů přede dnem jejich účinnosti. Ale už nestanoví explicitně požadavky na obsah uveřejňované informace, tj. ustanovení §11a odst. 1 neukládá, co by mělo být obsahem uveřejněné informace o změně smluvních podmínek. Proto je obsah uveřejněné informace specifikován ve výkladovém stanovisku ERÚ. Smyslem § 11a odst. 1 podle ERÚ je zajištění toho, aby dodavatel prostřednictvím uveřejnění změny smluvních podmínek na svých webových stránkách informoval o konkrétní změně smluvních podmínek stávající i potencionální zákazníky, a to včas a transparentním a korektním způsobem, který umožňuje zákazníkovi

jednoznačné, přehledné a srozumitelné zjištění konkrétních změn smluvních podmínek, aniž by byl zákazník nucen studovat, srovnávat a posuzovat kompletní znění původních i nových smluvních podmínek a teprve následně identifikovat, která konkrétní ustanovení smluvních podmínek dodavatel mění. Z obsahu uveřejněné informace by měl být zákazník schopen určit, zda změnou smluvních podmínek jsou ustanovení měněna, rušena či doplňována nebo zda je předmětem změny zvýšení nebo snížení ceny za dodávky elektřiny či plynu. Zákazník by měl být informován o skutečném navýšení či ponížení konkrétní složky celkové ceny dodávky elektřiny nebo plynu. Mělo by být tedy jasné, jaké ustanovení se mění a jakým způsobem, jaké se ruší, zda se ruší úplně či se nahrazují jinými, nebo která ustanovení se doplňují novými. Dodavatel je povinen jednat vůči zákazníkovi s takovou úrovní zvláštních dovedností a péče, kterou lze od dodavatele ve vztahu k účastníkovi rozumně očekávat, odpovídá poctivým obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry.⁶⁷

Energetický zákon stanovuje další speciální povinnosti týkající se jen problematiky dodávání elektřiny či plynu. Povinnosti jsou rozděleny podle oboru na povinnosti týkající se obchodníků s elektřinou a povinnosti obchodníků s plynem. Obchodník s elektřinou má povinnost dodržovat parametry kvality dodávek elektřiny a služeb. Je povinen zajišťovat propagaci energetických služeb a jejich nabídky zákazníkům za konkurenceschopné ceny energetických služeb. Dle § 30 odst. 2 h) musí obchodník s elektřinou neprodleně informovat operátora trhu a zákazníka o tom, že pozbyl oprávnění nebo možnost uskutečňovat dodávku elektřiny. Musí zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup Kontrolní seznam evropského spotřebitele energie o právech spotřebitele vypracovaný Komisí a zveřejněný Energetickým regulačním úřadem a informovat své zákazníky o možnosti se s Kontrolním seznamem evropského spotřebitele energie seznámit. V případě, že zákazník uplatní právo na změnu dodavatele, musí sdělit zákazníkovi, který podal výpověď ze smlouvy, jejímž předmětem je dodávka elektřiny, datum ukončení této smlouvy, pokud informace o začátku a délce výpovědní doby není uvedena v jeho obchodních podmínkách.⁶⁸

Obdobné povinnosti má i obchodník s plynem. Je povinen zajistit zákazníkům, kterým dodává plyn, jeho bezpečnou a spolehlivou dodávku

⁶⁷ Výkladové stanovisko Energetického regulačního úřadu 4/2012, ze dne 26. listopadu 2012.

⁶⁸ Srov. § 30 odst. 2 d), g), h), l), m) energetického zákona

při dodržení bezpečnostního standardu, dodržovat parametry a zveřejňovat ukazatele kvality dodávek plynu a souvisejících služeb. Musí také zajišťovat propagaci energetických služeb a jejich nabídky zákazníkům za konkurenceschopné ceny energetických služeb. I obchodník s plynem musí svým zákazníkům zajistit informaci, způsobem umožňujícím dálkový přístup, o Kontrolním seznamu evropského spotřebitele energie. Když zákazník uplatní právo na změnu dodavatele plynu, má povinnost sdělit zákazníkovi, který podal výpověď ze smlouvy, datum jejího ukončení, pokud informace o začátku a délce výpovědní doby není uvedena v jeho obchodních podmínkách.⁶⁹

V novém OZ jsou povinnosti dodavatele stanoveny obecně pro spotřebitelské smlouvy a odchylky jsou upraveny pro jednotlivé spotřebitelské smlouvy zvlášť. Je zde stanovena informační povinnost v dostatečném předstihu před uzavřením smlouvy nebo před učiněním závazné nabídky spotřebitelem. Podnikatel musí sdělit tyto informace: svou totožnost, popřípadě telefonní číslo nebo adresu pro doručování elektronické pošty nebo jiný kontakt; označení zboží nebo služby a popis jejich hlavních vlastností; cenu zboží nebo služby, případně způsob jejího výpočtu včetně daní a poplatků; způsob platby a způsob dodání nebo plnění; náklady na dodání, a pokud tyto náklady nelze stanovit předem, údaj že mohou být dodatečně účtovány; údaje o právech vznikajících z vadného plnění, jakož i o právech ze záruky a další podmínky pro uplatňování těchto práv; údaj o době trvání závazku a podmínky ukončení závazku, má-li být smlouva uzavřena na dobu neurčitou; údaje o funkčnosti digitálního obsahu, včetně technických ochranných opatření; údaje o součinnosti digitálního obsahu s hardwarem a softwarem, které jsou podnikateli známy nebo u nichž lze rozumně očekávat, že by mu mohly být známy.⁷⁰ „Veškerá sdělení vůči spotřebiteli musí podnikatel učinit jasně a srozumitelně v jazyce, ve kterém se uzavírá smlouva.“⁷¹ Dále „podnikatel nesmí po spotřebiteli požadovat další platbu, než kterou je spotřebitel povinen uhradit na základě hlavního smluvního závazku, pokud spotřebitel nedal k této další platbě výslovný souhlas.“⁷²

⁶⁹ Srov. § 61 odst. 2 d), h), k), l), m) energetického zákona

⁷⁰ Srov. § 1811 odst. 2 a), b), c), d), e), f), g), h), i) nového OZ

⁷¹ § 1811 odst. 1 nového OZ

⁷² § 1817 nového OZ

3.5 Nekalé a klamavé obchodní praktiky

Zvláštní postavení v případě povinností dodavatele mají nekalé obchodní praktiky a klamavé obchodní praktiky. Dodavatel má povinnost těchto praktik při styku se spotřebitelem nevyužívat. Nekalé a klamavé obchodní praktiky upravuje zákon o ochraně spotřebitele v § 4 a § 5 a také v § 5a. Za nekalou obchodní praktiku je považováno jednání podnikatele vůči spotřebiteli v rozporu s požadavky odborné péče a je způsobilé podstatně ovlivnit jeho rozhodování tak, že může učinit obchodní rozhodnutí, které by jinak neučinil.⁷³ Zvýšenou ochranu užívají spotřebitelé, kteří jsou z důvodu duševní nebo fyzické slabosti nebo věku zvláště zranitelní. V takovém případě se nekalost obchodní praktiky hodnotí z hlediska průměrného člena této skupiny.⁷⁴ „Užívání nekalých obchodních praktik při nabízení nebo prodeji výrobků, při nabízení nebo poskytování služeb či práv se zakazuje. Nekalé jsou zejména klamavé a agresivní obchodní praktiky.“⁷⁵ Nekalými obchodními praktikami tedy mohou být i jiná jednání podnikatele, které nejsou označeny za klamavé či agresivní obchodní praktiky.

Zákon na ochranu spotřebitele demonstrativně uvádí, co považuje za klamavou obchodní praktiku. Za klamavou praktiku můžeme považovat jednání, při kterém je užit nepravdivý údaj, nebo je-li údaj sám o sobě pravdivý, ale může spotřebitele uvést v omyl vzhledem k okolnostem a souvislostem, za nichž byl užit. Pokud podnikatel opomene uvést důležitý údaj, jenž s přihlédnutím ke všem okolnostem lze po podnikateli spravedlivě požadovat, jde o klamavou obchodní praktiku. Podle zákona se za opomenutí považuje též uvedení důležitého údaje nesrozumitelným nebo nejednoznačným způsobem. Klamavou praktikou je způsob prezentace výrobku či služby (včetně srovnávací reklamy) nebo jejich uvádění na trh, která vede k záměně s jinými výrobky či službami, nebo rozlišovacími znaky jiného podnikatele. Obchodní praktika je klamavá, není-li dodržen závazek obsažený v kodexu chování, k jehož dodržování se podnikatel zavázal, jde-li o jednoznačný závazek, který lze ověřit, a podnikatel v obchodní praxi uvádí, že je vázán kodexem.⁷⁶ Poslední typ klamavé reklamy je významný pro obchodníky s elektřinou a plynem. Ti známější z nich se připojili a zavázali k dodržování kodexu chování, kterým je Etický kodex. Zákon

⁷³ Srov. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele

⁷⁴ Srov. § 4 odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele

⁷⁵ § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele

⁷⁶ Srov. § 5 odst. 1 a), b), c), d), e) zákona o ochraně spotřebitele

o ochraně spotřebitele obsahuje přílohu č. 1, ve které jsou uvedeny praktiky, které se vždy považují za klamavé obchodní praktiky. Např. je klamavou obchodní praktikou uvádění práva jako přednosti nabídky, která vyplývají přímo ze zákona, nebo pokud podnikatel prohlašuje, že jemu, jeho výrobku nebo jím poskytované službě bylo uděleno schválení, potvrzení nebo povolení, ačkoli tomu tak není, nebo takové prohlášení není v souladu s podmínkami schválení, potvrzení nebo povolení. U obchodníků s elektřinou a plynem je povolením licence, kterou udělí ERÚ za splnění podmínek stanovených energetickým zákonem.⁷⁷ Jestliže podnikatel nepravdivě uvádí, že výrobek nebo služba budou nabízeny pouze po omezenou dobu nebo že budou nabízeny pouze po omezenou dobu za určitých podmínek, aby přiměl spotřebitele okamžitě se rozhodnout, aniž mu poskytl přiměřenou lhůtu potřebnou k informovanému rozhodnutí, bude jeho jednání považováno za klamavou obchodní praktiku. Pokud vytvoří, provozuje nebo propaguje program, ve kterém odměna pro spotřebitele závisí především na získání dalších spotřebitelů do programu, nikoli na prodeji nebo spotřebě výrobku, jde o tzv. pyramidový program považující za klamavou obchodní praktiku.

K ochraně spotřebitele patří i ochrana před agresivními obchodními podmínkami. Obchodní praktika je definována jako agresivní, pokud s přihlédnutím ke všem okolnostem svým obtěžováním, donucováním, včetně použití síly nebo nepatřičným ovlivňováním výrazně zhoršuje možnost svobodného rozhodnutí spotřebitele.⁷⁸ Dále v odst. 1 § 5a zákona na ochranu spotřebitele nalezneme, jaké okolnosti posuzujeme, aby bylo možné označit obchodní praktiku za agresivní. Jde zejména o načasování, místo a dobu trvání obchodní praktiky, způsob jednání, jeho výhružnost, urážlivost, vědomé využití nepříznivé situace spotřebitele, nepřiměřené překážky pro uplatnění práv spotřebitele, nebo hrozba protiprávním jednáním. Stejně jako je tomu u klamavých obchodních praktik, obsahuje zákon o ochraně spotřebitele i přílohu č. 2, kde jsou uvedeny agresivní obchodní praktiky, tyto obchodní praktiky jsou vždy považovány za agresivní.⁷⁹ Příloha č. 2 neobsahuje tolik obchodních praktik jako příloha č. 1 o klamavých obchodních praktikách, důvodem je především to, že agresivní obchodní podmínky jsou vlastně speciálními klamavými obchodními

⁷⁷ Srov. § 3 odst. 3 energetického zákona

⁷⁸ Srov. § 5a odst. 1 zákona na ochranu spotřebitele

⁷⁹ Srov. § 5a odst. 2 zákona na ochranu spotřebitele

praktikami a proto jejich výčet není tak obsáhlý. Agresivní obchodní praktikou je jednání podnikatele, které vytváří dojem, že spotřebitel nemůže opustit provozovnu nebo místo, kde je nabízen nebo prodáván výrobek nebo poskytována služba, bez uzavření smlouvy. Agresivní je i opakované poskytování nevyžádané nabídky prostřednictvím telefonu, elektronické pošty a dalších prostředků komunikace na dálku.

Pokud se dopustí některé z výše uvedených praktik, bude to považováno podle zákona o ochraně spotřebitele za správní delikt. Podle toho jaké praktiky se podnikatel dopustí, bude mu uložena pokuta, jejíž výše je stanovena § 24 odst. 10 zákona o ochraně spotřebitele.

Trochu nelogicky pro spotřebitele nalezneme v zákoně č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen „obchodní zákoník“) úpravu nekalé soutěže, která se netýká jen soutěžitelů navzájem, což by bylo v obchodním zákoníku očekáváno, ale právě i spotřebitelů. *„Současná právní úprava nekalé soutěže jako reakce zejména na komunitární právo, chrání čistotu soutěžních vztahů především se zaměřením na soutěžitele a přihlíží také k zájmům spotřebitelů.“*⁸⁰ Generální klauzule říká: *„Nekalou soutěží je jednání v hospodářské soutěži nebo v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům. Nekalá soutěž se zakazuje.“*⁸¹ Výčet nekalé soutěže je zde opět jen demonstrativní. A jednotlivě vyjmenované způsoby nekalé soutěže jsou pak dále upraveny a to každá v samostatných paragrafech. Za nekalou soutěž se především považuje klamavá reklama, ve které jde o šíření údajů o vlastním nebo cizím podniku, jeho výrobcích či výkonech, které je způsobilé vyvolat klamnou představu a zjednat tím vlastnímu nebo cizímu podniku v hospodářské soutěži nebo v hospodářském styku prospěch. Tento prospěch vznikne soutěžiteli na úkor jiných soutěžitelů, spotřebitelů nebo dalších zákazníků.⁸² Za nekalou soutěž je považováno i klamavé označení zboží a služeb podle § 44 odst. 2 b) a § 46. Dalším případem nekalé soutěže je vyvolání nebezpečné záměny. Záměna spočívá v užití firmy nebo názvu osoby nebo zvláštního označení podniku, které užívá po právu jiný soutěžitel, užití zvláštních označení podniku nebo zvláštních označení či úpravy

⁸⁰ Fiala, Josef. Hurdík, Jan. Selucká, Markéta. Současné aktuální otázky spotřebitelského práva. Brno, Masarykova univerzita 2008. str. 47.

⁸¹ § 44 odst. 1 obchodního zákoníku

⁸² Srov. § 45 odst. 1 obchodního zákoníku

výrobků, výkonů nebo obchodních materiálů podniku, které v zákaznických kruzích platí pro určitý podnik nebo závod za příznačné. Je jím i napodobení cizích výrobků, jejich obalů nebo výkonů, ledaže by šlo o napodobení v prvcích, které jsou již z povahy výrobku funkčně, technicky nebo esteticky předurčeny.⁸³ Dalším nekalosoutěžním jednáním je parazitování na pověsti, podplácení, zlehčování.⁸⁴ Zvláštní místo v nekalé soutěži zaujímá srovnávací reklama. Srovnávací reklama se do obchodního zákoníku začlenila zákonem č. 370/2000 Sb. tzv. harmonizační novelou. Cílem harmonizační novely bylo přiblížit právní úpravu České republiky jednotlivým členským zemím Evropské unie.⁸⁵ „Srovnávací reklamou je jakákoliv reklama, která výslovně nebo i nepřímou identifikuje jiného soutěžitele anebo zboží nebo služby nabízené jiným soutěžitelem.“⁸⁶ Srovnávací reklamu můžeme rozdělit na přípustnou a nepřípustnou. Srovnávací reklama je přípustná pokud splňuje taxativně uvedené podmínky stanovené § 50a v odst. 2, pokud jednu z těchto podmínek nesplňuje, nejde už o přípustnou srovnávací reklamu.⁸⁷ Obchodní zákoník ještě pod nekalou soutěž řadí porušení obchodního tajemství, jehož skutkovou podstatu upravuje v § 51, a ohrožení zdraví a životního prostředí upravené v § 52.

Proti nekalé soutěži se může spotřebitel i jiný soutěžitel bránit. Prostředky ochrany jsou upraveny v obchodním zákoníku hned za úpravou nekalé soutěže. Požadovat ochranu mohou osoby, jejichž práva byla nekalou soutěží porušena nebo ohrožena. Mohou se proti rušiteli domáhat, aby se zdržel jednání ohrožujících nebo porušujících jejich práva nebo aby odstranil závadný stav. Za určitých podmínek mohou požadovat zdržení se jednání i odstranění závadného stavu právnické osoby oprávněné hájit zájmy soutěžitelů a spotřebitelů. Nadále mohou osoby, jejichž práva byla porušena či ohrožena, požadovat přiměřené zadostiučinění, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení. Zadostiučinění může být poskytnuto i v penězích. V případě, že se spotřebitel domáhá svého práva ochrany a požaduje, aby se rušitel zdržel jednání nekalé soutěže nebo aby odstranil závadný stav v případech uvedených v § 44 až

⁸³ Srov. § 47 a), b), c) obchodního zákoníku

⁸⁴ Srov. § 48, § 49, § 50 obchodního zákoníku

⁸⁵ Srov. Fiala, Josef. Hurdík, Jan. Selucká, Markéta. Současné aktuální otázky spotřebitelského práva. Brno, Masarykova univerzita 2008. str. 51.

⁸⁶ § 50a odst. 1 obchodního zákoníku

⁸⁷ Srov. Fiala, Josef. Hurdík, Jan. Selucká, Markéta. Současné aktuální otázky spotřebitelského práva. Brno, Masarykova univerzita 2008, str. 53-54.

47 a § 52, musí rušitel prokázat, že se jednání nekalé soutěže nedopustil. Důkazní břemeno tak přechází na rušitele. Ale na žalobci, i když je jím spotřebitel, zůstává povinnost prokázat výši způsobené škody, závažnost a rozsah jiné újmy, povahu a rozsah bezdůvodného obohacení. To však neznamená, že v ostatních případech nekalosoutěžního jednání v § 48 až 51 se spotřebitel nemůže domáhat ochrany proti nekalé soutěži.⁸⁸

Bohužel se s nekalými obchodními praktikami ať už klamavými, agresivními nebo i jinými můžeme setkat i u obchodníků s elektřinou nebo plynem, především u osob jednajících jejich jménem nebo na jejich účet, i když jsou vázány tolika zákony, potažmo Etickým kodexem. Právě i Etický kodex obsahuje povinnosti, které nesmějí obchodníci s elektřinou a plynem činit, jelikož jsou tato jednání považována za nekalé obchodní praktiky.

„Jedním z hlavních hledisek, které musí soudce rozhodující nekalosoutěžní spor brát v úvahu, je skutečnost, jak daná praktika působí na tzv. průměrného spotřebitele, jakéhosi „modelového“ spotřebitele.“⁸⁹ ale pojem spotřebitel ani průměrný spotřebitel není v obchodním zákoníku definován. S určitou definicí průměrného spotřebitele se můžeme setkat v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 5. 2007 sp. zn. 32 Odo 229/2006. Podle něj můžeme chápat průměrného spotřebitele jako spotřebitele, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný, s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory.⁹⁰ „Hledisko tzv. průměrného spotřebitele stále ovládá (a zřejmě i dlouho ovládat bude) právo nekalé soutěže. Lze však zaznamenat významný vývoj v jeho pojetí, když se ze zcela běžného, nikoliv přílišnými znalostmi a obezřetností oplývajícího spotřebitele a spotřebitele, který jen velmi málo sleduje dění kolem sebe a je tedy snadno zklamatelny, stává tzv. spotřebitel evropský, který je průměrně inteligentní, bystrý, pozorný na to, aby „prohlédl“ běžné reklamní klamání a nedal se příliš snadno přesvědčit a zlákat reklamním tvrzením k nákupu.“⁹¹ Ochrana proti nekalé soutěži je tedy významným způsobem ochrany

⁸⁸ Srov. § 53 a § 54 odst. 1 a odst. 2 obchodního zákoníku

⁸⁹ Ondřejová, Dana. Hledisko tzv. průměrného spotřebitele v nekalé soutěži. Obchodněprávní revue 8/2009. str. 222.

⁹⁰ Srov. Ondřejová, Dana. Hledisko tzv. průměrného spotřebitele v nekalé soutěži. Obchodněprávní revue 8/2009. str. 222.

⁹¹ Ondřejová, Dana. Hledisko tzv. průměrného spotřebitele v nekalé soutěži. Obchodněprávní revue 8/2009. str. 222.

spotřebitele vzhledem k praxi, kde jsou nekalosoutěžní spory časté. Proto se jim věnuje i literatura a úprava v právu EU.

S úpravou nekalých praktik se můžeme setkat i jinde než v obchodním zákoníku. Jedno ustanovení o nekalých praktikách můžeme najít v Etickém kodexu v článku III. bodu 27., kde je stanoveno, že obchodník s plynem nesmí používat zavádějící porovnání, poskytovat nepravdivé informace o jiném obchodníkovi s elektřinou či plynem, a to přímo ani nepřímo, nesmí zneužívat dobrého jména spojeného s obchodní firmou jiného obchodníka s elektřinou či plynem, nesmí vůbec používat označení či jiný symbol jiného obchodníka s elektřinou nebo plynem.

3.6 Nekalá soutěž v novém OZ

Ochranu nalezne spotřebitel nejen pod úpravou spotřebitelských smluv ale i v úpravě nekalé soutěže v § 2976 až § 2990. Nevyskytuje se už v definici nekalé soutěže pojem spotřebitel, ale pojem zákazník. Přesto pojem spotřebitele nalezneme v některých dalších ustanoveních pojednávajících o nekalé soutěži. Základní ustanovení o nekalé soutěži zní: „*Kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje.*“⁹² Demonstrativní výčet způsobů jednání v odst. 2, která patří do nekalé soutěže, je téměř shodný s výčtem v účinném OZ. Nalezneme zde však navíc pod písm. i) dotěrné obtěžování.

Definice klamavé reklamy je pojatá jinak než v současné době. Nejde už o šíření údajů ale o takovou reklamu, která je způsobilá ovlivnit hospodářské chování osob, jimž je tato reklama určena. Můžeme zde nalézt i demonstrativně uvedené údaje, které jsou obsaženy v reklamě a ke kterým se zvláště přihlíží, zda nejde o klamavou reklamu. Přihlíží se především k údajům o ceně nebo způsobu jejího určení, dostupnosti, povahy, provedení, složení, výrobního postupu, způsobnosti k určenému účelu atd.

Ujednání o klamavém označení zboží či služeb a srovnávací reklamě jsou velice podobná ustanovení v obchodním zákoníku. Srovnávací reklama však obsahuje v novém OZ menší výčet případů, kdy je srovnávací reklama přípustná. I ustanovení o vyvolání nebezpečí záměny, parazitování na pověsti, podplácení,

⁹² § 2976 odst. 1 nového OZ

zlehčování, porušení obchodního tajemství a ohrožení zdraví nebo životního prostředí jsou vlastně stejná.

Dotěrné obtěžování se v novém OZ objevilo zřejmě jako reakce na současný způsob jednání podnikatelů, kteří stále více zintenzivňují nabízení svých výrobků a služeb. „*Dotěrné obtěžování je sdělování údajů o soutěžiteli, zboží nebo službách, jakož i nabídka zboží nebo služeb s využitím telefonu, faxového přístroje, elektronické pošty nebo podobných prostředků, ačkoli si takovou činnost příjemce zjevně nepřeje, nebo sdělování reklamy, při kterém její původce utají nebo zastře údaje, podle nichž ho lze zjistit, a neuvede, kde příjemce může bez zvláštních nákladů přikázat ukončení reklamy.*“⁹³

V úpravě nekalé soutěže nalezne i ustanovení o právních prostředcích ochrany proti nekalé soutěži stejně jako v obchodním zákoníku. „*Osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat, aby se nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav. Dál může požadovat přiměřené zadostiučinění, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení.*“⁹⁴ Toto právo ve většině případů (krom případů parazitování na pověsti, podplácení, zlehčování a porušení obchodního tajemství) může uplatnit právnická osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků. Právě u ochrany proti nekalé soutěži se objeví opět pojem spotřebitel. Uplatní-li právě spotřebitel právo, aby se rušitel zdržel nekalé soutěže nebo aby odstranil závadný stav, nejde-li o parazitování na pověsti, podplácení, zlehčování, porušení obchodního tajemství, dotěrné obtěžování, musí rušitel prokázat, že se nekalé soutěže nedopustil. Spotřebitel může žádat i náhradu škody a v takovém případě musí rušitel prokázat, že škoda nebyla způsobena nekalou soutěží.⁹⁵ Ustanovení o ochraně proti nekalé soutěži vychází z obchodního zákoníku. Není zde ale např. zmíněno, že zadostiučinění může být poskytnuto i v penězích nebo že už mezi případy, kdy může ochranu požadovat právnická osoba, nepatří srovnávací reklama. Odlišná je úprava ochrany spotřebitele proti nekalé soutěži, kdy je vypuštěna celá část o tom, že rušitel musí prokázat, že k nekalé soutěži nedošlo, uplatnil-li spotřebitel právo na přiměřené zadostiučinění a na vydání neoprávněného majetkového prospěchu. Také je vynechána část věty, že žalobce musí prokázat výši způsobené škody, závažnost a rozsah jiné újmy, povahu

⁹³ § 2986 odst. 1 nového OZ

⁹⁴ § 2988 nového OZ

⁹⁵ Srov. § 2989 nového OZ

a rozsah bezdůvodného obohacení, i když je žalobcem spotřebitel. Dále už není v novém OZ celý odst. 3 § 54.⁹⁶

4. Smlouvy mezi účastníky spotřebitelských vztahů v energetice

4.1 Obecné náležitosti smlouvy

Smlouvy o dodávce elektřiny nebo plynu nejsou v OZ výslovně upraveny, ale přesto se na ně bude vztahovat úprava OZ, jak bylo zmíněno výše. Smlouva, jakožto právní úkon dvoustranný, musí splňovat náležitosti upravené OZ v obecných ustanoveních o právních úkonech. „Právní úkon musí být učiněn svobodně a vážně, určitě a srozumitelně; jinak je neplatný.“⁹⁷ Další neplatnost právního úkonu je způsobena, pokud právní úkon svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přičí dobrým mravům.⁹⁸ Smlouvy mezi zákazníky a obchodníky s plynem a elektřinou jsou písemné, vyplývá to z ustanovení, která stanovují, co musí obsahovat smlouva na přední straně, a proto podle § 40 odst. 2 musí být dohoda zákazníka a obchodníka zrušena či změněna pouze písemně. Stejně tak musí být jejich písemná dohoda podepsána dle odst. 3.

Některé náležitosti jsou pak upraveny už jen pro smlouvy. Obdobnou úpravu mají, pokud se to týká písemné formy. Je stanoveno, že písemnou formu musí mít smlouvy o převodech nemovitostí, jakož i jiné smlouvy, pro něž to vyžaduje zákon nebo dohoda účastníků.

V účinném OZ nalezneme jen některé obecné náležitosti či podmínky pro spotřebitelské smlouvy. Obecnou úpravu spotřebitelských smluv obsahují jen dva paragrafy a to § 55 a § 56.⁹⁹ Spíše jsou upraveny vždy pro zvláštní typ spotřebitelské smlouvy.

„Spotřebitelské právo dosahuje zvýšené ochrany spotřebitele zpravidla zákazem určitých typových smluvních ujednání, resp. chování dodavatele, která jsou nejčastěji se vyskytujícími nekalými podmínkami (tzv. unfair terms) ve spotřebitelských smlouvách, případně umožňuje spotřebiteli od uzavřené smlouvy odstoupit a stanoví i další podmínky, které musí dodavatelé

⁹⁶ Srov. § 53 a § 54 obchodního zákoníku

⁹⁷ § 37 odst. 1 OZ

⁹⁸ Srov. § 39 OZ

⁹⁹ Srov. Fiala, Josef a kolektiv. Meritum Občanské právo. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha. Wolters Kluwer ČR 2012. str. 186.

dodržovat.“¹⁰⁰ „V důsledku aplikace první zásady (autonomie vůle stran) docházelo k faktickému zneužívání silnější strany spotřebitelskoprávního vztahu, totiž profesionála, což mělo za důsledek faktické narušení rovnosti stran v neprospěch slabšího článku spotřebitelskoprávního vztahu – spotřebitele.“¹⁰¹ Smluvní autonomie je zde tedy výrazně oslabena množstvím kogentních ustanovení. Vše se ale děje v zájmu ochrany spotřebitele, která se řadí k úkolům, jež musí každá demokratická společnost vyznávající hodnoty tržního hospodářského systému zajistit. Nebude-li zajištěna spotřebiteli účinná ochrana před nepoctivými či jinak jej poškozujícími přístupy soutěžitelů, dojde nejen k narušení soutěžního prostředí, ale zároveň k porušování některých hodnot demokratické společnosti.¹⁰²

Bylo už zmíněno, že „smluvní ujednání spotřebitelských smluv se nemohou odchýlit od zákona v neprospěch spotřebitele.“¹⁰³ Dle odst. 3 § 55 v případě, že vznikne pochybnost o významu spotřebitelské smlouvy, bude platit výklad pro spotřebitele příznivější. Nerovnováha mezi právy a povinnostmi stran se ve spotřebitelských smlouvách může vyskytnout, ale nesmí obsahovat takové ujednání, které v rozporu s požadavkem dobré víry znamenají značnou nerovnováhu v právech a povinnostech a to k újmě spotřebitele, ale neplatí to u ujednání vymezující předmět plnění smlouvy nebo cenu plnění.¹⁰⁴ OZ demonstrativně uvádí, která ujednání jsou ve spotřebitelských smlouvách nepřijatelná. Spotřebitelská smlouva nesmí obsahovat ujednání, která vylučují nebo omezují odpovědnost dodavatele za jednání či opomenutí, kterým byla spotřebiteli způsobena smrt či újma na zdraví, která vylučují nebo omezují práva spotřebitele při uplatnění odpovědnosti za vady či odpovědnosti za škodu. Nepřípustné je i ustanovení opravňující dodavatele odstoupit od smlouvy bez smluvního či zákonného důvodu a spotřebitele nikoli. Dodavatel si nesmí ve smlouvě sjednat oprávnění, aby bez důvodů hodných zvláštního zřetele vypověděl smlouvu na dobu neurčitou bez přiměřené výpovědní doby, nebo si sjednat ujednání, které mu dovoluje jednostranně změnit smluvní podmínky

¹⁰⁰ Švestka, Jiří. Spáčil, Jiří. Škárová, Marta. Hulmák, Milan a kolektiv. Občanský zákoník I + II - velký komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. str. 453.

¹⁰¹ Hulva, Tomáš. Právo ochrany spotřebitele pro nepravvníky. Praha, Aspi, a.s. 2006. str. 9.

¹⁰² Srov. Zdražil, Miloš. O ochraně spotřebitele. Praha. Linde Praha, a.s. 2000. str. 11.

¹⁰³ § 55 odst. 1 OZ; Srov. Selucká, Markéta. Ochrana spotřebitele: nenápadná změna se zásadními dopady. Právní rozhledy 14/2010. str. 513.

¹⁰⁴ Srov. § 56 odst. 1 a odst. 2 OZ

bez důvodu sjednaného ve smlouvě. Ujednání zavazující spotřebitele k plnění podmínek, s nimiž se neměl možnost seznámit před uzavřením smlouvy, je též nepřípustné. Nepřípustné je ujednání, které stanoví, že cena zboží či služeb bude určena v době jejich splnění, nebo dodavatele opravňují k zvýšení ceny zboží či služeb, aniž by spotřebitel byl oprávněn od smlouvy odstoupit, je-li cena sjednaná v době uzavření smlouvy při splnění podstatně překročena.¹⁰⁵

V souvislosti s výše zmíněným ustanovením o nepřiměřených podmínkách souvisí i rozhodčí doložky, které bývají součástí spotřebitelských smluv. Rozhodčí doložky nejsou v našem právním řádu v souvislosti se spotřebitelskými smlouvami výslovně upraveny. Rozhodčí doložky tak nejsou obecně u spotřebitelských smluv zakázány a musí se každá rozhodčí doložka individuálně posuzovat, zda nenaplnuje znaky nepřiměřených ujednání. Sjednání rozhodčí doložky znamená, že spotřebitel omezuje svůj přístup k soudu před vznikem sporu. To ale ještě nepředpokládá omezení práv spotřebitele. Je třeba posoudit rovnováhu práv a povinností smluvních stran. Důležité je posuzovat otázku nestrannosti rozhodců, ustanovování rozhodce, procesních skutečností a obecných zásad spravedlivého procesu. Důležité je, aby rozhodčí doložka byla napsána jazykem srozumitelným pro průměrného spotřebitele. Může se stát, že rozhodčí doložka bude neplatná jen z části, když jen některé její ustanovení bude považováno za nepřiměřené ujednání. „*Rozhodčí doložka může být neplatná i z jiných důvodů, např. pro rozpor se zákonem.*“¹⁰⁶ Sama o sobě tedy rozhodčí doložka není nepřiměřeným ujednáním a vyskytovat se ve spotřebitelských smlouvách může, ale přesto si musí dát spotřebitel pozor, jakým způsobem je sjednána a co je v ní obsaženo.¹⁰⁷

Do náležitostí spotřebitelských smluv se dostává i ustanovení § 55 obchodního zákoníku. Jestliže byl při uzavření smlouvy porušen zákaz nekalé soutěže, je smlouva, její část nebo její jednotlivé ustanovení, od počátku neplatná.

4.2 Smlouvy podle energetického zákona

Energetický zákon obsahuje zvláštní úpravu smluv o poskytování energií. Platí pro ně však stejná pravidla, která jsou uvedena u obecných náležitostí smluv,

¹⁰⁵ Srov. § 56 odst. 3 a), b), e), f), g), h), i) OZ

¹⁰⁶ Hulmák, Milan. Tomančáková, Blanka. Rozhodčí řízení jako vhodný prostředek řešení sporů mezi dodavatelem a spotřebitelem. Obchodněprávní revue 6/2010. str. 173.

¹⁰⁷ Srov. Hulmák, Milan. Tomančáková, Blanka. Rozhodčí řízení jako vhodný prostředek řešení sporů mezi dodavatelem a spotřebitelem. Obchodněprávní revue 6/2010. str. 168-174.

a to i těch spotřebitelských. Smlouvy pro elektřinu a plyn nejsou totožné, každá má své odchylky a navíc pro elektřinu i plyn existuje několik druhů smluv.

- **Smlouva o dodávce elektřiny**

Prvním druhem smlouvy mezi účastníky trhu s elektřinou je smlouva o dodávce elektřiny. Dodavatel elektřiny se zavazuje dodávat elektřinu vymezenou množstvím a časovým průběhem jinému účastníkovi trhu s elektřinou. Mezi účastníky trhu s elektřinou patří zákazník (§ 22), to platí i v případě zákazníka jako jednoho z účastníků trhu s plynem (§ 56). Účastník trhu s elektřinou se zavazuje zaplatit za ni cenu. V této smlouvě se musí sjednat jako její součást dohoda o odpovědnosti za odchylku. Pokud jsou stranami smlouvy dodavatel a zákazník, musí smlouva se zákazníkem dále obsahovat vyjmenované náležitosti. Jsou jimi výčet odběrných míst, způsob úhrady plateb za dodávku elektřiny, délku výpovědní doby, ne delší než tři měsíce, která začíná prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení výpovědi, jedná-li se o smlouvu na dobu neurčitou, oprávnění zákazníka odstoupit od smlouvy v případě neplnění smluvních povinností ze strany dodavatele nebo v případě nesouhlasu s navrhovanou změnou smluvních podmínek, způsoby vyrozumění zákazníka o navrhované změně smluvních podmínek a poučení o právu zákazníka na odstoupení od smlouvy v případě nesouhlasu s navrhovanou změnou smluvních podmínek, a dobu trvání smlouvy.¹⁰⁸

- **Smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny**

Smlouva, která upravuje vztah mezi výrobcem nebo obchodníkem s elektřinou a zákazníkem o dodávkách elektřiny, se nazývá smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny. Jejími stranami je tedy omezený okruh účastníků trhu s elektřinou, ne jako u smlouvy o dodávce elektřiny, kde mohou být smluvní stranou všichni účastníci trhu s elektřinou. Touto smlouvou se obchodník s elektřinou nebo výrobce zavazuje dodávat zákazníkovi elektřinu, která je vymezena množstvím a časovým průběhem. Výrobce nebo obchodník s elektřinou se zavazuje zajistit na vlastní jméno a na vlastní účet dopravu elektřiny a související služby. Oproti tomu se zákazník zavazuje výrobcí nebo obchodníkovi s elektřinou zaplatit za dodanou elektřinu cenu a za dopravu elektřiny a související služby cenu regulovanou. Rozdílem od smlouvy o dodávce elektřiny je, že uzavřením smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny

¹⁰⁸ Srov. § 50 odst. 1 energetického zákona

dochází automaticky k přenosu odpovědnosti za odchylku (odchylkou je součet rozdílů skutečných a sjednaných dodávek nebo odběrů elektřiny v daném časovém úseku) na obchodníka s elektřinou nebo na výrobce. Shoda se smlouvou o dodávce elektřiny uzavíranou se zákazníkem je v obdobných podstatných náležitostech, které musí mít. Dále obsahuje podobné podstatné náležitosti jako opatření přijímaná při předcházení stavu nouze, ve stavu nouze a odstraňování následků stavu nouze.¹⁰⁹

- **Smlouva o přenosu elektřiny**

Dalším typem smlouvy uzavírané se zákazníkem je smlouva o přenosu elektřiny, ve které je provozovatel přenosové soustavy zavázán k rezervování přenosové kapacity a dopravení účastníkovi trhu s elektřinou sjednané množství elektřiny. Účastník je povinen zaplatit cenu uplatněnou v souladu s cenovou regulací za přenos a související služby. Tato smlouva má své speciální náležitosti. Obsahuje ujednání o závaznosti Pravidel provozování přenosové soustavy, termín zahájení přenosu elektřiny, způsob měření elektřiny, výčet předávacích míst. Je-li v této smlouvě účastníkem trhu s elektřinou zákazník, musí smlouva dále obsahovat ustanovení o velikosti rezervovaného příkonu, výčtu odběrných míst, oprávnění zákazníka odstoupit od smlouvy v případě neplnění smluvních povinností ze strany provozovatele přenosové soustavy nebo v případě nesouhlasu s navrhovanou změnou smluvních podmínek, způsobech úhrady plateb za přenos elektřiny, způsobech vyrozumění zákazníka o navrhované změně smluvních podmínek a poučení o právu zákazníka na odstoupení od smlouvy v případě nesouhlasu s navrhovanou změnou smluvních podmínek, době trvání smlouvy.¹¹⁰

- **Smlouva o distribuci elektřiny**

Uzavře-li smlouvu provozovatel distribuční soustavy s účastníkem trhu s elektřinou, jde o smlouvu o distribuci elektřiny. V ní se zavazuje provozovatel distribuční soustavy zajistit pro účastníka trhu s elektřinou na vlastní jméno a na vlastní účet přenos elektřiny, nebo v určitých případech rezervovat požadovanou distribuční kapacitu a dopravit pro účastníka trhu s elektřinou sjednané množství elektřiny. Účastník se zavazuje zaplatit regulovanou cenu za distribuci a související služby. Smlouva o distribuci musí obsahovat obdobné náležitosti jako smlouva o přenosu elektřiny, tedy ujednání o závaznosti Pravidel

¹⁰⁹ Srov. § 50 odst. 2 energetického zákona

¹¹⁰ Srov. § 50 odst. 4 energetického zákona

provozování distribuční soustavy, termín zahájení distribuce, způsob měření distribuované elektřiny a jejího průběhu, výčet předávacích míst. Smlouva, kterou uzavírá zákazník, musí mít také ještě některé náležitosti navíc. Půjde o výčet odběrných míst, oprávnění zákazníka od smlouvy odstoupit v případě neplnění smluvních povinností ze strany provozovatele distribuční soustavy nebo v případě nesouhlasu s navrhovanou změnou smluvních podmínek, způsob úhrady plateb za distribuci elektřiny, způsoby vyrozumění zákazníka o navrhované změně smluvních podmínek a poučení o právu zákazníka na odstoupení od smlouvy v případě nesouhlasu s navrhovanou změnou smluvních podmínek, dobu trvání smlouvy, opatření přijímaná při předcházení stavu nouze, ve stavu nouze a odstraňování následků stavu nouze.¹¹¹

Dle § 50 odst. 12 energetického zákona, nebude-li mít některá z těchto smluv stanovenou náležitost, bude platná, pokud se zákazník její neplatnosti nedovolá. Jedná se tedy o relativní neplatnost, které se může dovolat jen zákazník. Druhá se strana se neplatnosti smlouvy dovolat nemůže. Není ale stanoveno, do kdy tak může zákazník učinit. Jelikož se tyto smlouvy řídí obecnou úpravou v OZ, lze na ně vztáhnout ustanovení o relativní neplatnosti.

Smluv o poskytování plynu je víc druhů než u smluv o poskytování elektřiny. V některých případech jsou smlouvy o poskytování plynu nebo elektřiny totožné, ale často musí obsahovat jiné náležitosti z hlediska specifik plynu či elektřiny. Smlouvy mezi účastníky trhu s plynem jsou upraveny v § 72 energetického zákona.

- **Smlouva o dodávce plynu**

Setkat se můžeme se smlouvou o dodávce plynu. Účastník trhu s plynem se zavazuje zaplatit cenu za plyn dodaný ve vymezeném množství a časovém průběhu výrobcem plynu nebo obchodníkem s plynem. I u této smlouvy musí být ujednání o odpovědnosti za odchylku. Smlouva uzavíraná se zákazníkem musí dále obsahovat podobné náležitosti jako smlouva o dodávce elektřiny, tedy výčet odběrných míst, způsob úhrady plateb za dodávku plynu, dobu trvání smlouvy, oprávnění zákazníka odstoupit od smlouvy v případě neplnění smluvních povinností ze strany dodavatele nebo v případě nesouhlasu s navrhovanou změnou smluvních podmínek, způsoby vyrozumění zákazníka o navrhované změně smluvních podmínek. Rozdíl je v ustanovení o výpovědní době. Smlouva musí

¹¹¹ Srov. § 50 odst. 6 energetického zákona

obsahovat délku výpovědní doby, ne delší než 3 měsíce, která začíná prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení výpovědi, jedná-li se o smlouvu na dobu neurčitou, se zákazníkem, jehož roční odběr plynu v jednom odběrném místě nepřesahuje 400 tisíc m³.¹¹²

- **Smlouva o sdružených službách dodávky plynu**

Podobné náležitosti jako smlouva o dodávce plynu se zákazníkem má i smlouva o sdružených službách dodávky plynu. Smlouva se uzavírá mezi výrobcem plynu nebo obchodníkem s plynem a zákazníkem. Obchodník nebo výrobce se zavazuje k dodávání plynu. Navíc se zavazuje zajistit na vlastní jméno a na vlastní účet alespoň jednu ze služeb přepravy plynu, distribuce plynu nebo uskladnění plynu. Zákazník se smlouvou zaváže k zaplacení ceny za dodávku plynu a za přepravu nebo distribuci plynu cenu uplatněnou v souladu s cenovou regulací. I u této smlouvy dochází k přenosu odpovědnosti za odchylku na výrobce plynu nebo obchodníka s plynem, stejně jako je tomu u smlouvy o sdružených službách elektřiny.¹¹³

- **Smlouva o dopravě plynu**

Smlouva o dopravě je upravena jen pro plyn, v elektřině taková smlouva neexistuje. Smlouva o dopravě plynu těžebním plynovodem upravuje vztah výrobce plynu a jiného výrobce plynu, obchodníka s plynem nebo zákazníkem. Povinností výrobce plynu je dopravit plyn ve sjednaném množství výrobcí, obchodníkovi nebo zákazníkovi. Oni jsou povinni zaplatit dohodnutou cenu. Smlouva musí obsahovat údaj o době trvání smlouvy, velikosti kapacity, o výčtu předávacích míst, způsobu měření dopravovaného plynu a způsobu úhrady plateb za dopravu plynu.¹¹⁴

- **Smlouva o přepravě plynu**

Další smlouvu, kterou může zákazník uzavřít, je smlouva o přepravě plynu. Tato smlouva je jedna ze dvou výjimečných smluv a to tím, že je možné ji uzavřít i se zahraniční fyzickou osobou nebo právnickou osobou. Jinak smlouvu uzavírá provozovatel přepravní soustavy s účastníkem trhu s plynem, pro kterého se zavázal dopravit sjednané množství plynu. Účastník trhu s plynem, zahraniční fyzická nebo právnická osoba se zavazuje zaplatit za přepravu plynu regulovanou cenu za přepravu a související služby nebo cenu stanovenou na základě

¹¹² Srov. § 72 odst. 1 energetického zákona

¹¹³ Srov. § 72 odst. 2 energetického zákona

¹¹⁴ Srov. § 72 odst. 4 energetického zákona

schváleného tržního způsobu stanovení ceny za mezinárodní přepravu plynu. Tato smlouva má své specifické náležitosti, jsou jimi ujednání o závaznosti Řádu provozovatele přepravní soustavy, dobu trvání smlouvy, určení vstupních a výstupních bodů přepravní soustavy, velikost přepravní kapacity, termín zahájení přepravy plynu, způsob měření plynu. Je-li stranou smlouvy zákazník, obsahuje navíc ustanovení, ve kterých je uveden výčet odběrných míst, způsob úhrady plateb za přepravu plynu, oprávnění zákazníka odstoupit od smlouvy v případě neplnění smluvních povinností ze strany provozovatele přepravní soustavy nebo v případě nesouhlasu s navrhovanou změnou smluvních podmínek, způsob vyrozumění zákazníka o změně smluvních podmínek.¹¹⁵

- **Smlouva o distribuci plynu**

Stejně jako u elektřiny může spotřebitel uzavřít smlouvu o distribuci plynu. Smlouvou o distribuci plynu se zavazuje provozovatel distribuční soustavy zajistit na vlastní jméno a na vlastní účet přepravu plynu ve sjednaném množství. V případě že se jedná o provozovatele nepřipojeného přímo na přepravní soustavu, zavazuje se k distribuci plynu z distribuční soustavy připojené k přepravní soustavě, rezervování distribuční kapacity a dopravení pro účastníka trhu s plynem. Účastník trhu s plynem se zavazuje zaplatit cenu uplatněnou v souladu s cenovou regulací za distribuci plynu, přepravu plynu a související služby. Ujednání o závaznosti Řádu provozovatele distribuční soustavy musí být součástí smlouvy, stejně tak doba trvání smlouvy, termín zahájení distribuce plynu, velikost rezervované kapacity, výčet předávacích míst, způsob měření distribuce plynu a jejího průběhu. Jestliže je smlouva uzavřena mezi provozovatelem distribuční smlouvy a zákazníkem, musí smlouva dále obsahovat výčet odběrných míst, způsob úhrady plateb za distribuci plynu, oprávnění zákazníka odstoupit od smlouvy v případě neplnění smluvních povinností ze strany provozovatele distribuční soustavy nebo v případě nesouhlasu s navrhovanou změnou smluvních podmínek, způsob vyrozumění zákazníka o změně smluvních podmínek.¹¹⁶

- **Smlouva o uskladňování plynu**

Další typ smlouvy o uskladňování plynu se objevuje jen pro plyn. Provozovatel zásobníku plynu se zde zavazuje uskladnit plyn v dohodnutém

¹¹⁵ Srov. § 72 odst. 5 energetického zákona

¹¹⁶ Srov. § 72 odst. 6 energetického zákona

množství. Kromě účastníka trhu s plynem ji může uzavřít zahraniční fyzická či právnická osoba, jde o druhý typ smlouvy, kterou může uzavřít zahraniční osoba. Zahraniční osoba a účastník trhu se zaváží za uskladnění zaplatit dohodnutou cenu. Platí pro ni téměř stejné náležitosti jako pro ostatní smlouvy, tedy obsahující ujednání o závaznosti Řádu provozovatele zásobníku plynu, době trvání smlouvy, velikosti skladovací kapacity, provozní objem, denní vtláčecí výkon a těžební výkon. U zákaznických smluv musí být ve smlouvě dohodnut způsob úhrady plateb za uskladnění plynu, oprávnění zákazníka odstoupit od smlouvy v případě neplnění smluvních povinností ze strany provozovatele nebo v případě nesouhlasu s navrhovanou změnou smluvních podmínek, způsob vyrozumění zákazníka o změně smluvních podmínek.¹¹⁷

Stejně jako je tomu v případě smluv o elektřině vyjmenovaných v § 50 odst. 12, tak smlouvy obsažené § 72 v odst. 9 jsou platné, i když neobsahují některou ze stanovených náležitostí, pokud se zákazník nedovolá její platnosti.

Ve všech těchto typech smluv je zvýšená ochrana zákazníka, neboť tyto smlouvy musí obsahovat vždy ujednání o způsobu úhrady plateb, ustanovení o právu odstoupit od smlouvy ve stanovených případech a také to, jak musí být zákazníkovi oznámeny změny smluvních podmínek a s tím související právo odstoupit. Jak už bylo řečeno je ochrana zákazníka zesílena Etickým kodexem a to tak, že musí být na přední straně zřetelným způsobem uvedena doba, na kterou se sjednává, výše zálohové platby za dodávky elektřiny či plynu, způsob úhrady zálohových plateb za dodávky elektřiny či plynu, předpokládaný termín zahájení dodávky elektřiny či plynu, právo zákazníka odstoupit od smlouvy v souladu s ustanovením § 57 OZ, tedy do jednoho měsíce od podpisu smlouvy.

Samozřejmě různých typů smluv týkajících se elektřiny nebo plynu je víc, ale v ostatních případech, které jsou uvedeny v § 50 a v § 72, není smluvní stranou zákazník. V praxi se nejvíc setkáme se smlouvami o sdružených službách dodávky elektřiny a smlouvami o sdružených službách dodávky plynu.

Druhem energie je i teplo. Teplo má svou úpravu jen v některých záležitostech, protože podle § 76 odst. 2 může být tepelná energie dodávána jako plnění poskytované v rámci jiné smlouvy (i výše zmiňovaných). Zákazník může uzavřít smlouvu o dodávce tepelné energie. Ta musí obsahovat pro každé odběrné místo výkon, množství, časový průběh odběru tepelné energie a místo předání,

¹¹⁷ Srov. § 72 odst. 7 energetického zákona

základní parametry dodávané a vracené teploty, kterými jsou teplota a tlak, místo a způsob měření a náhradní způsob vyhodnocení dodávky tepelné energie, dojde-li k poruše měřicího zařízení, a dohodu o přístupu k měřicím a ovládacím zařízením, cenu tepelné energie stanovenou v místě měření, termíny a způsob platby za odebranou tepelnou energii včetně záloh, při společném měření množství odebrané tepelné energie na přípravu teplé vody pro více odběrných míst způsob rozdělení nákladů za dodávku tepelné energie na jednotlivá odběrná místa včetně získávání a ověřování vstupních údajů pro toto rozdělování, v případě, že z odběrného místa jsou zásobovány tepelnou energií nebo teplou vodou objekty nebo části objektů různých vlastníků, kteří uzavírají smlouvu o dodávce tepelné energie, způsob rozdělení nákladů mezi ně. Při splnění podmínek daných zákonem pokud odběratel požádá o dodávku tepelné energie, je držitel licence na výrobu nebo rozvod tepelné energie povinen uzavřít smlouvu o dodávce tepelné energie.¹¹⁸

Smlouvy uzavírané podle energetického zákona se nemohou odchýlit od jeho ustanovení. Musí zde být všechny náležitosti, které energetický zákon stanovuje. O tom, když bude některá náležitost chybět, bylo pojednáno výše. Nemůže být mezi účastníky trhu s elektřinou, plynem nebo teplem uzavřená jiná smlouva, než ta, která je stanovena v energetickém zákoně.

4.3 Smlouvy uzavírané mimo prostory obvyklé k podnikání

Častým jevem je, že spotřebitelské smlouvy jsou uzavírány jinde než v „normálních“ kamenných obchodech. Ve velké většině se smlouvy o dodávce elektrické energie nebo plynu uzavírají u zákazníka doma. *„Podomní obchodování je lidovým označením spotřebitelských smluv uzavřených mimo prostory obvyklé k podnikání - provozovnu.“*¹¹⁹

Úpravu smluv uzavřených mimo prostory nalezneme převážně v OZ. Zmínku nalezneme i v § 19 zákona o ochraně spotřebitele. V odst. 4 je stanoveno, že při prodeji nebo poskytování služeb mimo ohlášenou provozovnu je prodávající povinen k informacím podle § 13 (informovat o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění odpovědnosti za vady výrobků a služeb, včetně podmínek uplatnění rozporu s kupní smlouvou spolu s údaji o tom, kde lze reklamaci

¹¹⁸ Srov. § 76 odst. 1, 2, 3 energetického zákona

¹¹⁹ Fiala, Josef. Hurdík, Jan. Selucká, Markéta. Současné aktuální otázky spotřebitelského práva. Brno, Masarykova univerzita 2008. str. 40.

uplatnit, a o provádění záručních oprav) písemnou formou poskytnout zejména název nebo jméno a adresu prodávajícího, kde může spotřebitel i po ukončení takového prodeje nebo poskytování služeb uplatnit reklamaci.

„Pojmovým znakem řešených smluv je jejich uzavření mimo obvyklé místo k podnikání, tedy provozovnu.“¹²⁰ Důležité je vymezit prostory, které nejsou prostorami obvyklými k podnikání. Občanský zákoník nijak blíže nevymezuje nebo alespoň trochu nespecifikuje pojem obvyklé prostory k podnikání. *„Je však zřejmé, že se nemusí jednat pouze o místo podnikání fyzické osoby či sídlo právnické osoby.“¹²¹* Ale pojem provozovna můžeme najít v zákoně č. 455/1991 Sb., živnostenského zákona (dále jen „živnostenský zákon“). Provozovna je právě ve své podstatě prostor určený k podnikání, tedy prostor, kde je uskutečňována živnost. U provozovny nezáleží na tom, zda má stálé místo či nikoliv. Živnostenský zákon tak v § 17 za provozovnu považuje i stánek, pojízdnou prodejnu a obdobné zařízení, sloužící k prodeji zboží nebo poskytování služeb. Jestli ale půjde o prostor obvyklý k podnikání, je nutné zkoumat především z pohledu spotřebitele, tedy jestli mohl spotřebitel na uvedeném místě očekávat podnikání daného druhu. I když už lze v dnešní době stále častěji očekávat, že nás podomní obchodník (může být jak v pozici zaměstnance, tak jen zprostředkovatele) navštíví v naší domácnosti, půjde stále o smlouvy uzavřené mimo prostory obvyklé k podnikání. Tady nemůžeme ztotožňovat očekávání s návštěvou nějakého podomního obchodníka s očekáváním podnikatelské činnosti na určitém místě.¹²²

Přestože je podomní prodej nebo i případně pouliční prodej velmi rozšířen, OZ ho upravuje jen v § 57. I když je zde uvedeno zásadní právo spotřebitele na ochranu a to odstoupení od smlouvy, nemusí taková ochrana plně dostačovat.

Jednání o smlouvě zpravidla vyvolá dodavatel. U spotřebitele jde v důsledku o okamžik překvapení a spotřebitel není připraven na jednání o smlouvě. Dodavatel tak využije možnosti překvapení tím, že spotřebitel není schopen posoudit v daném okamžiku kvalitu nabídky a její cenu s jinými

¹²⁰ Fiala, Josef. Hurdík, Jan. Selucká, Markéta. Současné aktuální otázky spotřebitelského práva. Brno, Masarykova univerzita 2008. str. 42.

¹²¹ Švestka, Jiří. Spáčil, Jiří. Škárová, Marta. Hulmák, Milan a kolektiv. Občanský zákoník I + II - velký komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. str. 522.

¹²² Srov. Fiala, Josef. Hurdík, Jan. Selucká, Markéta. Současné aktuální otázky spotřebitelského práva. Brno, Masarykova univerzita 2008. str. 42; Srov. Švestka, Jiří. Spáčil, Jiří. Škárová, Marta. Hulmák, Milan a kolektiv. Občanský zákoník I + II - velký komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. str. 552.

nabídkami. Moment překvapení je využit navíc proto, že „*drtivá většina smluv v písemné podobě uzavíraných při podomním obchodování, jsou tzv. formulářové smlouvy, tedy takové smlouvy, na jejichž textu a podobě se spotřebitel žádným způsobem nepodílel a nemá ani možnost jakékoli jejich ustanovení změnit.*“¹²³ Proto má spotřebitel možnost své v tu chvíli ne zcela uvážené rozhodnutí odstranit odstoupením od smlouvy.¹²⁴

V § 57 OZ je stanovena základní ochrana spotřebitele, v případě že uzavřel smlouvu mimo prostory obvyklé k podnikání. Pokud takovou smlouvu uzavřel, ale své rozhodnutí změnil, může od smlouvy do 14 dnů od jejího uzavření písemně odstoupit. Navíc pokud nedojde do té doby ke splnění dodávky zboží či služeb dodavatelem, může od smlouvy odstoupit do 1 měsíce a to bez uvedení důvodů a bez jakékoli sankce. Smlouva se tímto úkonem ruší od počátku, jako kdyby nikdy nevznikla, to s ohledem na § 48 odst. 2 OZ.

Rozdílnost názorů odborné veřejnosti panuje v tom, kdy je lhůta splněna. Obecně jde o lhůtu hmotněprávní. Proto by písemné odstoupení od smlouvy mělo být doručeno dodavateli do skončení lhůty pro odstoupení, nestačilo by tedy jeho odeslání v této lhůtě. Tento názor zastává Hulva: „*S ohledem k obligatornosti písemné formy oznámení o odstoupení a k povaze lhůty je nutné upozornit, že oznámení o odstoupení musí být doručeno nejpozději v poslední den lhůty. Uplynutím lhůty dochází k zániku, tj. prekluzi práva.*“¹²⁵ Naopak Hulmák uvádí, že musí být ustanovení § 57 bráno jako výjimka a musí se vykládat v souladu se směrnicí Rady 85/577/EHS o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory (bude o ní pojednáno níže). „*V případě lhůt k odstoupení od smlouvy podle § 57 však platí výjimka. Jde především o čl. 5 odst. 1 směrnice, který výslovně stanoví, že postačí, je-li odstoupení od smlouvy odesláno před uplynutím lhůty. V tomto smyslu je proto nutné lhůty k odstoupení od smlouvy podle § 57 vykládat. Právo na odstoupení od smlouvy zaniká marným uplynutím lhůty pro odstoupení.*“¹²⁶

¹²³ Fiala, Josef. Hurdík, Jan. Selucká, Markéta. Současné aktuální otázky spotřebitelského práva. Brno, Masarykova univerzita 2008. str. 41.

¹²⁴ Srov. Hulva, Tomáš. Ochrana spotřebitele. Praha, Aspi, a.s., 2005. str. 204; Srov. Švestka, Jiří. Spáčil, Jiří. Škárová, Marta. Hulmák, Milan a kolektiv. Občanský zákoník I + II - velký komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. str. 551.

¹²⁵ Hulva, Tomáš. Ochrana spotřebitele. Praha, Aspi, a.s., 2005. str. 204.

¹²⁶ Švestka, Jiří. Spáčil, Jiří. Škárová, Marta. Hulmák, Milan a kolektiv. Občanský zákoník I + II - velký komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. str. 554.

Jelikož odstoupením od smlouvy se smlouva ruší s účinky ex tunc, musí si strany navzájem vrátit vše, co si podle smlouvy plnily. Pokud by si plnění nevrátili, jednalo by se o bezdůvodné obohacení získaného plněním z právního důvodu, který dodatečně odpadl. Proto byl i na ochranu spotřebitele odst. 1 § 57 doplněn o poslední větu, podle níž má dodavatel povinnost vrátit spotřebiteli zaplacené finanční částky do 30 dnů od odstoupení od smlouvy.¹²⁷

V tomto případě platí už několikrát zmiňovaná informační povinnost dodavatele, který musí spotřebitele písemně upozornit na právo odstoupit od smlouvy nejpozději při uzavření smlouvy. Je i stanoveno, co musí toto písemné upozornění obsahovat – označení osoby, u níž je třeba právo na odstoupení uplatnit, a bydliště či sídlo takové osoby. Takové jednání dodavatele je motivováno sankcí, která mu hrozí, když nesplní informační povinnost. Touto sankcí je prodloužení práva odstoupit od smlouvy do 1 roku od jejího uzavření. Zůstává však otázkou, zda je takový druh sankce pro dodavatele dostatečným motivem k plnění své povinnosti. Může se stát, že dodavatel svou informační povinnost splní v průběhu jednorochní lhůty. V takovém případě se uplatňuje názor, že roční lhůta skončí a počíná tím běžet nová lhůta čtrnáctidenní.¹²⁸

V odst. 4 § 57 jsou stanoveny případy, kdy se ochrana odstoupením od smlouvy nebude na smlouvy uzavřené mimo prostory obvyklé k podnikání vztahovat. V naprosté většině případů ale nepůjde o smlouvy o dodávce elektřiny nebo plynu, takže zákazník obchodníka s elektřinou nebo plynem bude mít právo odstoupit od smlouvy podle § 57 téměř vždy. Bohužel zákazníci si tohoto práva nejsou často vědomi, i když je jim písemně sděleno. Právě to je problémem, kdy zákazníci podepíší smlouvu a nepřečtou si ji, i když podle Etického kodexu je právo odstoupení od smlouvy uvedeno na přední straně smlouvy. To ale samozřejmě platí jen pro dodavatele, kteří k Etickému kodexu přistoupili. Půjde spíše o velké obchodníky s elektřinou a plynem jako jsou ČEZ, E.ON, RWE...

¹²⁷ Srov. Švestka, Jiří. Spáčil, Jiří. Škárová, Marta. Hulmák, Milan a kolektiv. Občanský zákoník I + II - velký komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. str. 554; Srov. Hulva, Tomáš. Ochrana spotřebitele. Praha, Aspi, a.s., 2005. str. 205.

¹²⁸ Srov. Švestka, Jiří. Spáčil, Jiří. Škárová, Marta. Hulmák, Milan a kolektiv. Občanský zákoník I + II - velký komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. str. 556; Srov. Hulva, Tomáš. Ochrana spotřebitele. Praha, Aspi, a.s., 2005. str. 205; Srov. Fiala, Josef. Hurdík, Jan. Selucká, Markéta. Současné aktuální otázky spotřebitelského práva. Brno, Masarykova univerzita 2008. str. 44.

4.4 Úprava smluv podle nového OZ

4.4.1 Spotřebitelské smlouvy v novém OZ

Smlouva je obecně upravena v části čtvrté pojednávající o relativních majetkových právech. „*Smlouvou projevují strany vůli zřídit mezi sebou závazek a řídit se obsahem smlouvy.*“¹²⁹ Obecně je stranám podle § 1725 ponechána v mezích zákona vůle svobodně si smlouvu ujednat a určit její obsah. Tato autonomie je ale i tady v případě spotřebitelských smluv omezena zvláště ve prospěch spotřebitele. Strany jsou uzavřenou smlouvou vázány a lze ji měnit nebo zrušit jen se souhlasem všech stran, anebo z jiných zákonných důvodů.¹³⁰

Podle nového OZ jsou spotřebitelskými smlouvami smlouvy, které uzavírá se spotřebitelem podnikatel.¹³¹ Pojem smlouvy uzavírané se spotřebitelem je vhodnější než pojem spotřebitelské smlouvy. Vyjadřuje, že se jedná o obecná ustanovení týkající se všech smluv- ať už smluv kupních, smluv o dílo či smluv nepojmenovaných. Nevyvolává tak pocit, že jde o zvláštní styl smluv.¹³²

Opět zde platí ustanovení, že pokud lze obsah smlouvy vyložit různým způsobem, použije se výklad pro spotřebitele příznivější. Obsahuje-li smlouva ujednání, která se odchyľují od ustanovení zákona stanovených na ochranu spotřebitele, nebude se k nim přihlížet. Toto ustanovení platí i v takovém případě, kdy se spotřebitel vzdá zvláštního práva, které mu zákon poskytuje.¹³³ „*Má se za to, že zakázaná jsou ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele.*“¹³⁴ Tato domněnka může být ale vyvrácena, takže toto ustanovení neplatí pro všechny případy nerovnováhy práv a povinností mezi spotřebitelem a podnikatelem. Neplatí to ani pro případy ujednání o předmětu plnění nebo ceně, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem.¹³⁵

V § 1814 můžeme nalézt demonstrativní výčet ujednání, která se ve spotřebitelských smlouvách zakazují. Patří mezi ně zvláště ujednání vylučující nebo omezující spotřebitelova práva z vadného plnění nebo na náhradu újmy. Patří sem zákazy ujednání, která umožňují, aby podnikatel nevydal spotřebiteli, co

¹²⁹ § 1724 odst. 1 nového OZ

¹³⁰ Srov. § 1759 nového OZ

¹³¹ Srov. § 1810 nového OZ

¹³² Srov. Tomančáková, Blanka. Smlouvy uzavírané se spotřebitelem v návrhu občanského zákoníku. Právní fórum 9/2009. str. 368.

¹³³ Srov. § 1812 nového OZ

¹³⁴ § 1813 nového OZ

¹³⁵ Srov. § 1813 nového OZ

mu spotřebitel vydal, i v případě, že spotřebitel smlouvu neuzavře či od ní odstoupí. Zakázané je ujednání, které zakládá podnikateli právo odstoupit od smlouvy bez důvodu, zatímco spotřebiteli nikoli, zakládají podnikateli právo vypovědět závazek bez důvodu hodného zvláštního zřetele bez přiměřené výpovědní doby. Nepřípustné je ujednání, které zavazuje spotřebitele neodvolatelně k plnění za podmínek, s nimiž neměl možnost seznámit se před uzavřením smlouvy. Nemůže být podnikateli dovoleno, aby ze své vůle změnil práva či povinnosti stran. Ve smlouvě se nemůže vyskytnout ujednání, které odkládá určení ceny až na dobu plnění ani ujednání, které umožní podnikateli cenu zvýšit, aniž bude mít spotřebitel při podstatném zvýšení ceny právo od smlouvy odstoupit. Ve smlouvě nemůže být ujednáno, že se spotřebitel smlouvou zbavuje práva podat žalobu nebo použít jiný procesní prostředek, nebo aby ve smlouvě byla ustanovení, která spotřebiteli v uplatnění takového práva brání, nebo ukládají spotřebiteli povinnost uplatnit právo výlučně u rozhodčího soudu nebo rozhodce, který není vázán právními předpisy stanovenými na ochranu spotřebitele. Zakazuje se ujednání, které zbavuje spotřebitele práva určit, který závazek má být poskytnutým plněním přednostně uhrazen.

§ 1814 je podobný § 56 odst. 3 OZ. Oba dva obsahují příklady zakázaných ujednání ve spotřebitelských smlouvách. Ale nejsou naprosto totožné ať už v systematicce nebo i přímo v jednotlivých příkladech zakázaných ujednání. Některá ustanovení jsou svým významem shodná. Ale jiná se objevují buď jen v OZ nebo v novém OZ. Významným se tedy jeví obsažení v § 1814 písm. j), který jako zvláště zakazující ujednání uvádí zbavení spotřebitele práva podat žalobu nebo použít jiný procesní prostředek či mu v uplatnění takového práva brání, nebo ukládají spotřebiteli povinnost uplatnit právo výlučně u rozhodčího soudu nebo rozhodce, který není vázán právními předpisy stanovenými na ochranu spotřebitele. I u tohoto ujednání se zdá, že reaguje na současné společenské dění a snaží se předejít zneužívajícím jednáním, kdy se podnikatelé snaží obejít zákon. Rozhodčí doložka se ve spotřebitelských smlouvách i podle nového OZ objevit může, ale nesmí uložit spotřebiteli povinnost uplatnit své právo výlučně u rozhodce či rozhodčího soudu. Musí být tedy spotřebiteli dána vždy možnost uplatnit své právo u soudu podáním žaloby či uplatněním jiného procesního prostředku.

Objeví-li se ve smlouvě nepřiměřené ujednání, nebude se k němu přihlížet. Ale to jen za situace, že se spotřebitel nepřiměřeného ujednání nedovolá. Nic o tom, že by se spotřebitel mohl dovolat nepřiměřeného ujednání, v OZ není. Je zde obecně stanoveno, že nepřijatelná ujednání ve smlouvě jsou neplatná.¹³⁶

Je-li smlouva uzavřena písemně nebo musí mít zákonem stanovenou písemnou formu, je textová podoba smlouvy zachována, jsou-li údaje poskytnuty takovým způsobem, že je lze uchovat a opakovaně zobrazovat. Což je důležité vzhledem k pokroku v oboru různých technologií.¹³⁷

4.4.2 Nová úprava smluv uzavíraných mimo obchodní prostory

Závazky ze smluv uzavíraných mimo obchodní prostory jsou sloučeny s úpravou uzavírání smluv distančním způsobem. Je jim věnován větší a ucelený prostor. V názvu oddílu se objevuje pojem smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory, ale dále už pracuje s klasickým pojmem vyjádřeným už v OZ smlouvy uzavírané mimo prostor obvyklý pro podnikatelské podnikání. Nejde tedy o jiné chápání těchto smluv nebo jiný význam obchodních prostor.¹³⁸

U těchto zvláštních způsobů sjednávání smluv je zesílená informační povinnost podnikatele. Před uzavřením smlouvy v dostatečném předstihu musí podnikatel spotřebiteli např. sdělit údaj o případné povinnosti zaplatit zálohu nebo obdobnou platbu, je-li vyžadována. V případě smlouvy uzavírané na dobu neurčitou nebo jejímž předmětem je opakované plnění, musí poskytnout údaj o ceně nebo způsobu jejího určení za jedno zúčtovací období, kterým je vždy jeden měsíc, pokud je tato cena neměnná, údaj o veškerých daních, poplatcích a nákladech na dodání zboží nebo služby. Lze-li využít práva na odstoupení od smlouvy, musí sdělit podmínky, lhůtu a postupy pro uplatnění práva odstoupit od smlouvy, jakož i formulář pro odstoupení od smlouvy, jehož náležitosti stanoví prováděcí právní předpis. Podnikatel musí sdělit spotřebiteli údaj o existenci, způsobu a podmínkách mimosoudního vyřizování stížností spotřebitelů včetně údaje, zda se lze obrátit se stížností na orgán dohledu nebo státního dozoru.¹³⁹

Údaje o odstoupení od smlouvy může podnikatel spotřebiteli sdělit také prostřednictvím vzorového poučení o možnosti odstoupení od smlouvy, jehož náležitosti stanoví prováděcí právní předpis. Pokud podnikatel poskytl spotřebiteli

¹³⁶ Srov. § 1815 nového OZ; Srov. § 55 odst. 2 a § 56 OZ

¹³⁷ Srov. § 1819 nového OZ

¹³⁸ Srov. § 1820 odst. 1 nového OZ

¹³⁹ Srov. § 1820 odst. 1 nového OZ

vyplněné vzorové poučení o možnosti odstoupení od smlouvy, má se za to, že sdělil spotřebiteli údaje uvedené v odst. 1 o odstoupení od smlouvy.¹⁴⁰

Nesdělí-li podnikatel spotřebiteli údaje o dalších daních, poplatcích a nákladech, které ponese podle dalších ustanovení nového OZ (§ 1811 odst. 2 písm. c) a písm. e), § 1820 odst. 1 písm. g)), není spotřebitel povinen tyto daně, poplatky nebo náklady podnikateli hradit.¹⁴¹

V § 1822 je zakotven obsah smlouvy. Podle něj musí smlouva obsahovat i údaje sdělené spotřebiteli před jejím uzavřením. *„Tyto údaje lze změnit, pokud si to strany výslovně ujednají. Uzavřená smlouva musí být v souladu s údaji, které byly spotřebiteli sděleny před uzavřením smlouvy. Tyto údaje lze změnit, pokud si to strany výslovně ujednají, jinak platí jako obsah smlouvy údaj pro spotřebitele příznivější.“*¹⁴² V druhém odstavci je stanovena povinnost podnikatele vydat spotřebiteli bezprostředně po uzavření smlouvy alespoň jedno její vyhotovení. To je teď v době počítačů, elektronických podpisů a tabletů významná věc. Vyplní se jen kolonky v notebooku či počítači a zákazník podepíše elektronickou tužkou snímací tabulku. Proto je pro něj důležité, mít alespoň jedno vyhotovení smlouvy, které může vzít do ruky.

Pokud je předmětem smlouvy poskytování služeb, může podnikatel začít s plněním své povinnosti ve lhůtě pro odstoupení od smlouvy ale pouze na základě výslovné žádosti spotřebitele učiněné v textové podobě.¹⁴³ Pokud taková žádost v požadované formě není, nevzniká podnikateli oprávnění k plnění.¹⁴⁴

V § 1828 je zesílena informační povinnost, která platí jen pro smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory. Podnikatel tak musí spotřebiteli písemně sdělit všechny údaje, které jsou uvedeny v § 1811 odst. 2 a v § 1820 odst. 1. Údaje nemusí poskytnout písemně ani v jiné textové podobě za předpokladu, že s tím spotřebitel souhlasí.

U úpravy závazků ze smluv uzavíraných mimo obchodní prostory nalezneme, co můžeme dále považovat za takový druh závazku. Takže za smlouvu uzavřenou mimo prostor obvyklý pro podnikatelské podnikání se

¹⁴⁰ Srov. § 1820 odst. 2 a odst. 3 nového OZ

¹⁴¹ Srov. § 1821 nového OZ

¹⁴² § 1822 odst. 1 nového OZ

¹⁴³ Srov. § 1823 nového OZ

¹⁴⁴ Srov. Eliáš, Karel a kolektiv. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava, Sagit 2012. str. 741.

považuje také smlouva uzavřená v prostoru obvyklém pro podnikatelské podnikání, pokud k jejímu uzavření došlo bezprostředně poté, co podnikatel oslovil spotřebitele mimo tyto prostory. Za smlouvu uzavřenou mimo prostory obvyklé k podnikání považuje nový OZ také smlouvu, která byla uzavřena během zájezdu organizovaného podnikatelem za účelem propagace a prodeje zboží či poskytování služeb.¹⁴⁵

Pro tyto smlouvy platí zvláštní ustanovení o odstoupení od smlouvy. Jak už bylo řečeno, může spotřebitel odstoupit od smlouvy ve lhůtě 14 dnů od uzavření smlouvy (u kupní smlouvy je počátek běhu lhůty den převzetí zboží, u smlouvy jejímž předmětem je několik druhů zboží nebo dodání několika částí, den převzetí poslední dodávky zboží, o smlouvy, jejímž předmětem je pravidelná opakovaná dodávka zboží, den první dodávky zboží). Pokud nesplní podnikatel poučovací povinnost, má spotřebitel možnost odstoupit od smlouvy do jednoho roku a čtrnácti dnů ode dne počátku běhu lhůty pro odstoupení. Jestliže je však v této lhůtě spotřebitel poučen, běží mu pro odstoupení čtrnáctidenní lhůta od obdržení poučení.¹⁴⁶

„Pokud podnikatel umožňuje spotřebiteli odstoupit prostřednictvím vyplnění a odeslání vzorového formuláře pro odstoupení od smlouvy na internetových stránkách, potvrdí spotřebiteli bez zbytečného odkladu v textové podobě jeho přijetí.“¹⁴⁷ Potvrzení o přijetí formuláře o odstoupení od smlouvy nemusí být tedy písemné. Toto ustanovení lze chápat i tak, že než přijde spotřebiteli písemné potvrzení, uplyne delší doba a textové potvrzení bývá mnohem rychlejší způsob odpovědi. Navíc vyplňuje-li někdo internetový formulář, předpokládá se, že obsluhuje nebo má přístup k prostředkům, umožňujícím přijetí textového potvrzení.

Odstoupí-li spotřebitel od smlouvy, musí předat nebo zaslat podnikateli zboží, které od něho obdržel a to bez zbytečného odkladu nejpozději do čtrnácti dnů od odstoupení od smlouvy. Byla-li podle smlouvy poskytnuta spotřebiteli služba, není z toho podnikateli ničeho povinen, až na případy, kdy plnění podnikatel poskytl na základě výslovné žádosti spotřebitele ještě před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy. Spotřebitel je pak povinen uhradit podnikateli poměrnou část sjednané ceny za plnění poskytnuté do okamžiku odstoupení

¹⁴⁵ Srov. § 1828 odst. 2 nového OZ

¹⁴⁶ Srov. § 1829 nového OZ

¹⁴⁷ § 1830 nového OZ

od smlouvy. Bude-li však cena sjednaná ve smlouvě nepřiměřeně vysoká, uhradí podnikateli poměrnou část ceny odpovídající tržní hodnotě poskytovaného plnění. Spotřebitel také musí poskytnout úhradu nákladů stanovených tímto zákonem, pokud ji podnikatel požaduje.¹⁴⁸

Odstoupí-li spotřebitel od smlouvy, musí mu podnikatel vrátit všechny peněžní prostředky včetně nákladů na dodání, které od něho na základě smlouvy přijal. Vrátit je musí bez zbytečného odkladu, nejpozději do čtrnácti dnů od odstoupení od smlouvy a to stejným způsobem, jako peněžní prostředky od spotřebitele přijal. Podnikatel může vrátit přijaté peněžní prostředky i jiným způsobem, ale jen tehdy, souhlasí-li s tím spotřebitel a nevzniknou-li tím spotřebiteli další náklady.¹⁴⁹

I když spotřebitel od smlouvy odstoupí, nenese žádné náklady, jestliže jde o smlouvu, jejímž předmětem je poskytování služeb, a podnikatel neposkytl spotřebiteli údaje o ceně nebo způsobu jejího určení za jedno zúčtovací období, kterým je vždy jeden měsíc, pokud je tato cena neměnná u smluv uzavíraných na dobu neurčitou či u smluv jejímž předmětem je opakované plnění, nebo neposkytl údaje o podmínkách, lhůtách a postupech pro uplatnění práva odstoupit od smlouvy, jakož i formulář pro odstoupení od smlouvy, jehož náležitosti stanoví prováděcí předpis. Spotřebitel nenese žádné náklady, odstoupí-li od smlouvy, jejímž předmětem je poskytování služeb a podnikatel začal s plněním před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy, ačkoliv o to spotřebitel výslovně nežádal.¹⁵⁰

I zde je dle § 1837 stanoveno, kdy není spotřebiteli umožněno od smlouvy odstoupit. U smluv, které se mohou týkat dodání elektrické energie nebo plynu, tak nelze učinit, jedná-li se o smlouvu o poskytování služeb, jestliže byly splněny s jeho předchozím výslovným souhlasem před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy a podnikatel před uzavřením smlouvy sdělil spotřebiteli, že v takovém případě nemá právo na odstoupení od smlouvy, o dodávce zboží nebo služby, jejichž cena závisí na výchylných finančního trhu nezávisle na vůli podnikatele a k němuž může dojít během lhůty pro odstoupení od smlouvy. Další případy, kdy nelze od smlouvy odstoupit jsou stanoveny pod jednotlivými písmeny v § 1837.

¹⁴⁸ Srov. § 1831 a § 1834 nového OZ

¹⁴⁹ Srov. § 1832 odst. 1 nového OZ

¹⁵⁰ Srov. § 1836 nového OZ

V případě, že vzniknou nějaké pochybnosti, musí podle § 1839 podnikatel prokázat, že sdělil spotřebiteli údaje, které je povinen sdělit podle pododdílu 1 o obecných náležitostech oddílu 2 uzavírání smluv distančním způsobem a závazky ze smluv uzavíraných mimo obchodní prostory.

4.4.3 Zavedení nových institutů v NOZ

4.4.3.1 Adhezní smlouvy

Uzavírání adhezních smluv je v moderní době naprosto běžným jevem, zvláště jedná-li se o smlouvy o dodávce elektrické energie, plynu či tepla. Dochází totiž k tendencím standardizace projevu vůle.¹⁵¹ Dodavatelé předloží zpravidla spotřebiteli předtištěný formulář, který spotřebitel jen vyplní.¹⁵² Objevuje se zde silná autonomie vůle dodavatele profesionála oproti téměř nicotné vůli spotřebitele, která se omezuje na vůli uzavřít smlouvu, a popřípadě vůli s kým smlouvu uzavře. Csach popisuje v současnosti adhezní smlouvy jako druhy smluv, u kterých není obsah smlouvy dohodnutý mezi stranami, ale je fakticky jednostranně určený, přičemž se druhá slabší strana podřídí určeným podmínkám. Adhezní smlouvy se podle něj mohou vyskytovat v různých podobách za předpokladu, že je obsah určený jednostranně a slabší strana ho může jen přijmout a nezměnit.¹⁵³ „*Príkladom môže byť postup podnikového právníka, ale aj notára či advokáta, ktorý má napr. v počítači pripravené preformulované znenia rôznych variant zmlúv, resp. zmluvných ustanovení.*“¹⁵⁴ „*Druhá možnosť štandardizácie spočíva v použití osobitného korpusu ustanovení, pripraveného jednou zmluvnou stranou (alebo treťou osobou), ktorý jedna strana predkladá v rámci kontraktačného procesu druhej, a ktoré sa stávajú súčasťou zmluvy na základe inkorporačnej doložky, ktorou strany vyjadrujú vôľu byť nimi viazané.*“¹⁵⁵ Takto může inkorporační doložka odkazovat např. na všeobecné obchodní podmínky. Jako třetí možnost uvádí použití formuláře v předtištěné formě, kde k uzavření smlouvy dojde buď určitým konkludentním konáním nebo

¹⁵¹ Srov. Csach, Kristián. Štandardné zmluvy. Plzeň, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk 2009. str. 30.

¹⁵² Srov. Hulva, Tomáš. Právo ochrany spotřebitele pro neprávnický. Praha, Aspi, a.s. 2006. str. 12.

¹⁵³ Srov. Csach, Kristián. Štandardné zmluvy. Plzeň, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk 2009. str. 31.

¹⁵⁴ Csach, Kristián. Štandardné zmluvy. Plzeň, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk 2009. str. 30.

¹⁵⁵ Csach, Kristián. Štandardné zmluvy. Plzeň, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk 2009. str. 30.

samotným doplněním údajů protistranou, ať už jde o její označení nebo i předmět plnění smlouvy.¹⁵⁶

I když jsou tyto tzv. formulářové smlouvy běžným jevem, OZ se jimi vůbec nezabývá. Nový OZ již úpravu obsahuje a to v části IV, v hlavě I, pod dílem 3 - obsah závazků.

Paragrafy, patřící do této kategorie, jsou nadepsány smlouvy uzavírané adhezním způsobem. Tento název je použit proto, že adhezní smlouvy není přesný pojem. Výraz adhezní smlouvy se používá spíše slangově. Nejde zde o zvláštní typ smluv, ale způsob jakým je smlouva uzavírána. Výraz adhezní se tak pojí ke způsobu jejího uzavření. Proto jde o smlouvy uzavírané adhezním způsobem.¹⁵⁷

Ustanovení o smlouvách, které jsou uzavírány adhezním způsobem, platí pro každou smlouvu, jejíž základní podmínky byly určeny jednou ze smluvních stran nebo podle jejích pokynů. Strana diktující takto obsah smlouvy je ve většině případů stranou silnější a slabší strana tak nemá skutečnou příležitost obsah základních podmínek ovlivnit.¹⁵⁸ Smlouva tedy nevzniká tak, že strany obsah smlouvy ujednávají, ale tak, že jedna strana předloží druhé hotový text smlouvy, a ta buď návrh přijme nebo jej odmítne.¹⁵⁹

Právě v takovýchto případech může být použit formulář. Je-li použit podle § 1798 odst. 2 k uzavření smlouvy se slabší stranou smluvní formulář užívaný v obchodním styku nebo jiný podobný prostředek, má se za to, že smlouva byla uzavřena adhezním způsobem. Ve smluvních vztazích fungujících v praxi není vůbec na závadu uzavírání smluv adhezním způsobem. U velkého počtu případů jde o postup racionální a z hlediska nákladů ekonomicky účelný. Ve velkém množství ale dochází k tomu, že při tomto způsobu uzavírání smluv silnější strana vnutí slabší straně smluvní podmínky výhodné pro sebe a nevýhodné pro druhou stranu.¹⁶⁰

¹⁵⁶ Srov. Csach, Kristián. Štandardné zmluvy. Plzeň, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk 2009. str. 30.

¹⁵⁷ Srov. Eliáš, Karel a kolektiv. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava, Sagit 2012. str. 730.

¹⁵⁸ Srov. § 1798 odst. 1 nového OZ

¹⁵⁹ Srov. Eliáš, Karel a kolektiv. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava, Sagit 2012. str. 730.

¹⁶⁰ Srov. Eliáš, Karel a kolektiv. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava, Sagit 2012. str. 730.

I když tyto smlouvy jsou zařazeny ještě před úpravu spotřebitelských smluv, týkají se velkou měrou právě spotřebitele jako slabší smluvní strany. Právě spotřebitelé vyplňují nejčastěji jen kolonky ve smlouvách. A jich se také hodně týká zneužívání smluv uzavíraných adhezním způsobem ze strany podnikatelů, jako druhé smluvní strany smluv uzavíraných se spotřebitelem.

Smlouvy uzavírané adhezním způsobem nemusí obsahovat všechna ujednání přímo ve smlouvě. O tom vypovídá § 1799. Smlouva může obsahovat doložku, která odkazuje na podmínky uvedené mimo vlastní text. Tato doložka bude platná, byla-li slabší strana s doložkou a jejím významem seznámena nebo prokáže-li se, že význam doložky musela znát.

Toto ustanovení můžeme posoudit jako zvláštní případ informační povinnosti. Není zde stanovena povinnost silnější strany prokazovat, že byla slabší strana s doložkou seznámena nebo že její význam znala, důkazní břemeno, zda o doložce věděla či ne, bude v těchto případech ležet na straně žalobce podle obecných právních zásad.

Další ustanovení, které se týká smluv uzavíraných adhezním způsobem, je přizpůsobeno k větší ochraně slabší strany. Často je slabší strana o doložce ve smlouvě druhou stranou informována a je jí poskytnuta k prostudování, ale doložka je těžko čitelná, a slabší strana se tak s doložkou neseznámí a nepochopí tedy ani její význam, protože se jí nechce zdlouhavě luštit malinkaté písmo. Připraví se tak o výhodu poskytnou § 1799, kdy je jasné, že byla s doložkou seznámena, a nemůže tak namítat její neplatnost pro důvod neseznámení s doložkou a nepochopení jejího významu. Proto jsou stanovena pravidla pro doložky obsažené ve smlouvě. Obsahuje-li smlouva doložku, kterou lze přečíst jen se zvláštními obtížemi, je tato doložka platná, nepůsobí-li slabší straně újmu nebo prokáže-li druhá strana, že slabší straně byl význam doložky dostatečně vysvětlen. Týká se to např. malého písma, výběru barvy písma, zhuštěného textu nebo i špatně umístěné doložky v textu nebo na stránce smlouvy. To samé se týká i doložky, která je pro osobu průměrného rozumu nesrozumitelná. Posuzuje se zde tedy srozumitelnost podle rozumového chápání průměrného člověka. I když bude nějaká doložka nepochopitelná pro určitou osobu, může být pro většinu lidí srozumitelná, takže bude považována za platnou.¹⁶¹

¹⁶¹ Srov. § 1800 odst. 1 nového OZ

Můžeme se zde setkat i s určitou podobností s ustanovením o spotřebitelských smlouvách, kde je stanoveno, že k ujednáním odchylovajícím se od ustanovení zákona stanovených k ochraně spotřebitele se nepřihlíží. Podle § 1800 odst. 2 je doložka ve smlouvě uzavřené adhezním způsobem neplatná, je-li pro slabší stranu zvláště nevýhodná, aniž je pro to rozumný důvod, zejména odchyluje-li se smlouva závažně a bez zvláštního důvodu od obvyklých podmínek ujednávaných v obdobných případech. Tento odstavec dále odkazuje na § 577, podle něž má soud rozhodnout, vyžaduje-li to spravedlivě uspořádání práv a povinností stran. § 577 patří mezi ustanovení o neplatnosti právních jednání. Zde je stanoveno, že je-li dán důvod neplatnosti jen v nezákonném určení množství, časového, územního nebo jiného rozsahu, soud rozsah změny tak, aby odpovídal spravedlivému uspořádání práv a povinností stran. Soud tak může zasáhnout do projevené vůle stran a upravit ji, aniž by ustanovení, které může být neplatné pro rozpor se zákonem, zrušil. Soud není v takovém případě vázán návrhy stran, ale uváží, zda by strana k právnímu jednání vůbec přistoupila, rozpoznala-li by neplatnost včas.

V případě, že se strany odchýlí od výše popsaných ujednání nebo vyloučí některé z těch ustanovení, nebude se k tomu přihlížet. Toto ustanovení ale nebude platit pro smluvní vztahy mezi podnikateli. Existuje ale výjimka v případě, že strana prokáže, že doložka uvedená mimo vlastní text smlouvy a navržená druhou smluvní stranou hrubě odporuje obchodním zvyklostem a zásadě poctivého obchodního styku. U spotřebitele se tak nemusí nic prokazovat a k odchylnému nebo vylučujícímu ustanovení se nebude nikdy přihlížet.¹⁶²

4.4.3.2 Obchodní podmínky

Stejně jako úprava smluv uzavíraných adhezním způsobem tak úprava obchodních podmínek se vyskytuje v občanském zákoníku poprvé. V současném stavu jsou upraveny všeobecné obchodní podmínky jen v obchodním zákoníku.¹⁶³

Obchodní podmínky jsou v novém OZ upraveny pod obsahem smluv patřících do všeobecných ustanovení o závazcích v části čtvrté o relativních majetkových právech. Jsou upraveny v § 1751 až 1753.

Strany smlouvy se mohou dohodnout, že část obsahu smlouvy určí odkazem na obchodní podmínky. Bohužel zde není nijak specifikováno, kterou

¹⁶² Srov. § 1801 nového OZ

¹⁶³ Srov. § 273 obchodního zákoníku

část obsahu smlouvy lze určit odkazem na obchodní podmínky nebo co musí být stanoveno přímo ve smlouvě a co může být v obchodních podmínkách. Ve většině případů se bude vycházet z úpravy jednotlivých typů smluv. U smluv o dodávání elektrické energie nebo plynu jsou přesně stanovené náležitosti, které musí smlouva obsahovat a jak bylo popsáno už několikrát, některé náležitosti musí být zachyceny na přední straně smlouvy. Zdá se tedy, že zbylý obsah smluv tak může být obsažen v obchodních podmínkách. Někteří obchodníci s elektřinou nebo plynem to řeší tím způsobem, že některá ustanovení obsahuje smlouva i obchodní podmínky zároveň.¹⁶⁴

Obchodní podmínky navrhovatel připojí k nabídce nebo odkáže na obchodní podmínky, které jsou stranám známy, ledaže akceptant prohlásí, že tyto podmínky zná.¹⁶⁵ „*Všeobecné obchodné podmienky sú jednou stranou navrhnutý a formálne zachytený katalóg ustanovení, ktorý sa po dohode o inkorporácii stáva časťou obsahu zmluvy v tom rozsahu, v akom nekoliduje s vynegociovanou úpravou.*“¹⁶⁶ Může se stát, že ujednání ve smlouvě a obchodní podmínky si budou odporovat. V tom případě bude mít odchylné ujednání ve smlouvě přednost před zněním obchodních podmínek. A to i za situace, když ustanovení obchodních podmínek bude obsahovat projev vůle, kterou chtěly strany vyjádřit. Tato ustanovení se podobají ustanovením o všeobecných obchodních podmínkách v obchodním zákoníku. Rozdíl je jen v terminologii, kdy obchodní zákoník používá termín všeobecné obchodní podmínky a nový OZ obchodní podmínky. Tento rozdíl však nemění jejich význam a oba pojmy mohou být použity synonymně. V praxi se setkáme s oběma názvy, jak všeobecnými obchodními podmínkami, tak i obchodními podmínkami, ale i smluvními podmínkami atd.¹⁶⁷

Nejen navrhovatel ale i akceptant může odkázat na obchodní podmínky. Když tedy odkáže na obchodní podmínky obě strany a budou si tyto obchodní podmínky vzájemně odporovat, bude smlouva podle § 1751 odst. 2 přesto uzavřena s obsahem určeným v tom rozsahu, v jakém obchodní podmínky nejsou v rozporu. To platí i v případě, že to jedna z obchodních podmínek nebo obě

¹⁶⁴ Srov. § 1751 odst. 1 nového OZ

¹⁶⁵ Srov. Eliáš, Karel a kolektiv. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava, Sagit 2012. str. 716.

¹⁶⁶ Csach, Kristián. Štandardné zmluvy. Plzeň, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk 2009. str. 33.

¹⁶⁷ Srov. § 1751 odst. 1 nového OZ; Srov. § 273 obchodního zákoníku

vyklučují. Smlouva však uzavřena nebude vždy. Nebude uzavřena, vyloučí-li to některá ze stran nejpozději bez zbytečného po výměně projevů vůle.

Rozdílný režim mají smlouvy uzavírané mezi podnikateli a ostatní smlouvy. Protože, uzavírají-li smlouvu podnikatelé, mohou část obsahu smlouvy určit i pouhým odkazem na obchodní podmínky vypracované odbornými nebo zájmovými organizacemi.¹⁶⁸

„Ustanovení § 1752 řeší praktické problémy spojené se situací, kdy jsou při poskytování služeb nebo opakovaných dodávkách zboží vytvářeny dlouhodobé smluvní závazky, trvající často i několik let, s odkazem na obchodní podmínky jedné ze smluvních stran.“¹⁶⁹ To u smluv o dodávce elektřiny či plynu platí téměř vždy, neboť elektřinu nebo plyn potřebují všichni po celý život. Proto u smluv uzavíraných v běžném obchodním styku s větším počtem osob, zavazující dlouhodobě k opětným plněním stejného druhu, s odkazem na obchodní podmínky, kdy vyplývá z povahy závazku již při jednání o uzavření smlouvy rozumná potřeba jejich pozdější změny, lze si ujednat, že strana může obchodní podmínky v přiměřeném rozsahu změnit. Protože se v průběhu času může projevit naléhavá potřeba změny obchodních podmínek a takovou změnu nelze provést podle platného práva jinak než ujednáním obou stran, což bývá u smluv uzavíraných s velkým počtem osob technicky a administrativně komplikované, je umožněno jednostranně změnit obchodní podmínky, za předpokladu, že si strany takovou možnost ujednávají už při uzavírání smlouvy. *„Všeobecný a celosvětový trend směřující k jednostranným změnám adhezních smluvních podmínek dodavatelů dlouhodobě poskytovaných služeb široké skupině klientů (např. telekomunikační operátoři, finanční instituce, dodavatelé energií) je evidentní a nevyhnutelný.“¹⁷⁰* „Většina dodavatelů se dnes snaží proces jednostranné změny obchodních podmínek formulovat způsobem, kdy změna je oznámena spotřebiteli, který má možnost v určité lhůtě smlouvu vypovědět, resp. vyjádřit se změnou nesouhlas s tím, že pokud se do určité lhůty nevyjádří, má se za to, že se změnou souhlasí.“¹⁷¹ I tak tu ovšem platí obecné zásady soukromého práva, jako je

¹⁶⁸ Srov. § 1751 odst. 3 nového OZ

¹⁶⁹ Eliáš, Karel a kolektiv. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava, Sagit 2012. str. 716.

¹⁷⁰ Pelikán, Tomáš. Jednostranná změna smluvních podmínek ve světle návrhu nové evropské směrnice o právech spotřebitelů. Bulletin advokacie 7-8/2009. str. 51.

¹⁷¹ Pelikán, Tomáš. Jednostranná změna smluvních podmínek ve světle návrhu nové evropské směrnice o právech spotřebitelů. Bulletin advokacie 7-8/2009. str. 51.

povinnost chovat se poctivě, zákaz zneužití práva i limity smluv uzavíraných adhezně a zejména pak ustanovení chránící spotřebitele, mlčení nebo nečinnost samy o sobě neznamenají přijetí návrhu smlouvy.¹⁷² U smluv mezi zákazníkem a obchodníkem s plynem nebo elektřinou jsou pak zákonem a Etickým kodexem stanoveny povinnosti, jak mají postupovat při změně obchodních podmínek a jaká mají zákazníci práva vyvstávající z této situace. Ujednání bude platné, pokud bylo předem alespoň ujednáno, jak se změna druhé straně oznámí. To ovšem nestačí, musí být ještě ujednáno, že se druhé straně k té situaci založí právo odmítnout změny a závazek z tohoto důvodu vypovědět ve výpovědní době dostatečné k obstarání obdobných plnění od jiného dodavatele. Nepřihlíží se však k ujednání, které s takovou výpovědí spojuje zvláštní povinnost zatěžující vypovídající stranu.¹⁷³

Ve smlouvě by měl být ujednán rozsah změn obchodních podmínek, Zvláště proto, aby se tím nezměnil závažným způsobem obsah smlouvy, a také proto, že nebude-li ujednán, nebude se přihlížet ke všem změnám obchodních podmínek. Nepřihlíží se tak ke změnám vyvolaným takovou změnou okolností, kterou již při uzavření smlouvy strana odkazující na obchodní podmínky musela předpokládat, ani ke změnám vyvolaným změnou jejich osobních nebo majetkových poměrů. V takových případech nemůže druhá strana za to, že dojde ke změnám, které ho při smluvním vztahu se stranou odkazující na obchodní podmínky nezajímají, a chce, aby jeho smluvní vztah pokračoval nezávisle na to. Může jít např. o rozvod manželů, kteří jednali či podnikali společně, nebo rozdělení či prodej společností apod. Což bývají situace, které se dějí v praxi velice běžně.¹⁷⁴

Důležitá je právě situace druhé strany, která může vystupovat jako slabší strana nebo spotřebitel, nemusí se ani jednat o slabší stranu. Podle § 1753 je ustanovení obchodních podmínek neúčinné, pokud je druhá strana nemohla rozumně očekávat. K opačným ujednáním, která by toto pravidlo mohla vyloučit nebo omezit, se nebude přihlížet. Posouzení, zda ustanovení obchodních podmínek strana nemohla rozumně očekávat, se děje individuálně. Ustanovení se posuzuje nejen vzhledem k jeho obsahu, ale i ke způsobu jeho vyjádření. Tento

¹⁷² Srov. Eliáš, Karel a kolektiv. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava, Sagit 2012. str. 716.

¹⁷³ Srov. § 1752 odst. 1 nového OZ

¹⁷⁴ Srov. § 1752 odst. 2 nového OZ

paragraf tak trochu upozorňuje na praktiky, se kterými se můžeme setkat ve velkém procentu případů. Ať už jde o zmiňované malé špatně čitelné písmo, nebo zvláště formulované dlouhé souvětí, které lze jen těžko pochopit. Není tedy důležitý jen obsah obchodních podmínek, ale způsob jak ho vyjádříme, jeho vizuální podoba.

Každý se nyní setkává a setkávat se budeme s obchodními podmínkami. I když je jejich název jakýkoli: všeobecné obchodní podmínky, obchodní podmínky, smluvní podmínky, podmínky prodeje atd. Problémem je, že i když je naší povinností se s obchodními podmínkami seznámit, tak to nečiníme, i když nám druhá strana obchodní podmínky poskytne. Pro většinu je to jen ztráta času studováním obchodních podmínek, které nám při ne moc pečlivém čtení stejně nedávají smysl. Většina fyzických osob se setká s obchodními podmínkami na internetu. Při nákupu a objednávání zboží nebo služeb je zkušenost se setkáním s obchodními podmínkami téměř stoprocentní. Právě při internetovém nakupování je v některé fázi nákupu nutno odškrtnout políčko, že jsme se seznámili s obchodními podmínkami a souhlasíme s nimi, a které nám umožní si obchodní podmínky přečíst. A to je největší „kámen úrazu“, protože lidé se při nakupování v internetových obchodech nechtějí zdržovat, obchodní podmínky si nepřečtou a políčko, že se seznámili s obchodními podmínkami obchodníka, přesto zaškrtnou. Nelze mít ale za zlé straně, která obchodní podmínky, kterými se řídí smlouvy uzavřené s druhou stranou, vytvořila a poskytla je jako odkaz, který nemusí být nutně otevřen. Není žádným způsobem možné kontrolovat, zda si druhá strana obchodní podmínky přečetla. Je to jen její zodpovědnost, zda tak učinila nebo ne.

Obchodní podmínky mohou obsahovat důležitá ujednání, která přímo ve smlouvě nejsou. „*Velice častým scénářem je spotřebitelská smlouva, v jejíž všeobecných smluvních podmínkách je obsažena rozhodčí doložka. Její součástí je mechanismus jmenování rozhodce, velice často buď přímo žalobcem, nebo třetí osobou z určitého seznamu rozhodců, odkazuje se na zvláštní rozhodčí pravidla, jednací řády, sazebníky poplatků apod.*“¹⁷⁵ Častá věc, kterou si spotřebitel nebo i jiná druhá strana neuvědomí a může s ní mít problém v případě, že mezi ním a dodavatelem vznikne spor.

¹⁷⁵ Hulmák, Milan. Tomančáková, Blanka. Rozhodčí řízení jako vhodný prostředek řešení sporů mezi dodavatelem a spotřebitelem. Obchodněprávní revue 6/2010. str. 168.

5. Úprava spotřebitelských vztahů v oblasti energetiky právem Evropské unie

5.1 Obecně o spotřebitelích a EU

„Ochrana spotřebitele zesílila v České republice zejména s ohledem na její vstup do Evropské unie.“¹⁷⁶ Problematika ochrany spotřebitele se vyskytuje jak na úrovni primárního práva, tak na úrovni sekundárního práva.¹⁷⁷ Ochrana spotřebitele patří podle článku 4 Smlouvy o fungování Evropské unie do sdílené pravomoci Evropské unie a členských států.¹⁷⁸ Dále je spotřebiteli věnován další článek, podle nějž *„požadavky vyplývající z ochrany spotřebitele budou brány v úvahu při vymezování a provádění jiných politik a činností Unie.“*¹⁷⁹ Dále je spotřebiteli věnována celá hlava XV v části třetí : Vnitřní politiky a činnosti ochrany spotřebitele. I když do této hlavy patří jen jeden článek. Je v něm stanoveno, že k podpoře zájmů spotřebitelů a k zajištění vysoké úrovně ochrany spotřebitele Evropská unie přispívá k ochraně zdraví, bezpečnosti a hospodářských zájmů spotřebitelů, i k podpoře jejich práva na informace, vzdělávání a práva sdružovat se k ochraně svých zájmů. Zároveň je tím článkem dovoleno členskému státu zachovávat nebo zavádět přísnější úpravu než je stanovena Evropskou unií.¹⁸⁰ V sekundárním právu je ochrana spotřebitele nejvíc zastoupena směrnicemi.

5.2 Směrnice 93/13/EHS

Jednou ze směrnic, která slouží ochraně spotřebitele je směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993. Tato směrnice se věnuje nepřiměřeným podmínkám ve spotřebitelských smlouvách. Historie této směrnice je dlouhá. Poprvé se snaha na ochranu spotřebitele před nepřiměřenými podmínkami objevuje už v roce 1975. Poté v srpnu v roce 1976 předložila Komise předběžný návrh směrnice, který obsahuje rozsáhlý katalog nepřiměřených podmínek. Práce se poté ale zpomalila. Další předběžný návrh byl předložen až v roce 1987, který

¹⁷⁶ Tomančáková, Blanka. Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady. 2. vydání. Praha, Linde Praha, a.s. 2011. str. 12.

¹⁷⁷ Hulva, Tomáš. Ochrana spotřebitele v komunitárním evropském právu. Bulletin advokacie 7-8/2004. str. 68.

¹⁷⁸ Článek 4 odst. 2 f) Smlouvy o fungování Evropské unie; Srov. Hajn, Petr. Oslabená ochrana spotřebitelů? K aktuálnímu výkladu směrnice o nekalých obchodních praktikách. Obchodněprávní revue 2/2009. str. 44; Srov. Arnold, Rainer. Nový vývoj v právu EU na ochranu spotřebitele. Evropské právo 4/1999. str. 9.

¹⁷⁹ Článek 12 Smlouvy o fungování Evropské unie

¹⁸⁰ Srov. Článek 169 Smlouvy o fungování Evropské unie

obsahoval dva seznamy nepřiměřených podmínek. V roce 1990 Komise na tomto základě zveřejnila další návrh směrnice. Celý proces přijetí směrnice byl ukončen 5. srpna 1993 definitivním přijetím směrnice č. 93/13/EHS o nekalých podmínkách ve spotřebitelských smlouvách.¹⁸¹

„*Smernica o nekalých podmienkach bola prvou všeobecnou smernicou na ochranu spotrebiteľa.*“¹⁸² Právo na ochranu spotřebitele by totiž mělo odstranit kromě nerovnosti stran i nekalé praktiky a podvodné marketingové a reklamní triky obchodních společností.¹⁸³ „Komise dále zdůrazňuje, že směrnice musí být v zásadě aplikována na všechny typy smluv, které byly uzavřeny mezi prodejcem zboží nebo poskytovatelem služeb a spotřebitelem, bez ohledu na formu smlouvy nebo její předmět. Směrnice 93/13/EHS tak musí být implementována tak, aby postihla činnosti prodejců a dodavatelů bez ohledu na jejich povahu (veřejnoprávní či soukromoprávní).“¹⁸⁴ Směrnice obsahuje 11 článků a přílohu.

Směrnice upravuje vztah mezi spotřebitelem na jedné straně a prodejcem nebo dodavatelem na straně druhé.¹⁸⁵ Podle této směrnice může být spotřebitelem výlučně fyzická osoba, ale v případě směrnice 85/577/EHS může být spotřebitelem také právnická osoba. Vyplývá tak, že jen v případě směrnice 93/13/EHS musí být spotřebitel vykládán jako fyzická osoba, pro ostatní směrnice toto chápání neplatí.¹⁸⁶ V překladu směrnice je tedy podle článku 2 spotřebitel fyzická osoba, která ve smlouvách jedná pro účely, které nespadají do rámce její obchodní nebo výrobní činnosti nebo povolání. Na druhé straně tedy stojí prodejce nebo dodavatel, kterým je fyzická nebo právnická osoba, která jedná pro účely související s její obchodní nebo výrobní činností nebo povoláním.¹⁸⁷

U této směrnice může jít o nepřiměřené podmínky jen v případě, že nebyly smluvní podmínky sjednány individuálně. Za individuálně nesjednanou je považována podmínka sepsaná předem a spotřebitel proto nemohl mít vliv

¹⁸¹ Srov. Csach, Kristián. *Štandardné zmluvy*. Plzeň, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk 2009. str. 147-148.

¹⁸² Csach, Kristián. *Štandardné zmluvy*. Plzeň, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk 2009. str. 149.

¹⁸³ Srov. Tomančáková, Blanka, *Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady*. 2. vydání. Praha, Linde Praha 2011. str. 12.

¹⁸⁴ Selucká, Markéta. *Ochrana spotřebitele v soukromém právu*. Praha, C.H.Beck 2008. str. 36.

¹⁸⁵ Srov. Csach, Kristián. *Štandardné zmluvy*. Plzeň, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk 2009. str. 150.

¹⁸⁶ Selucká, Markéta. *Ochrana spotřebitele v navrhovaném občanském zákoníku*. *Právní rozhledy* 10/2009. str. 364-365.

¹⁸⁷ Srov. Článek 2 c) směrnice Rady 93/13/EHS o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách

na obsah podmínky. Podmínka bude považována za nepřiměřenou, jestliže v rozporu s požadavkem přiměřenosti způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran v neprospěch spotřebitele. V příloze je pak informativním nevyčerpávajícím způsobem obsažen seznam podmínek, které mohou být pokládány za nepřiměřené.¹⁸⁸ Za nepřiměřené podmínky tak můžeme pokládat nepřiměřené zbavení spotřebitele zákonných práv vůči prodávajícímu nebo poskytovateli nebo omezení těchto práv, ustanovení o závaznosti dohody pro spotřebitele, zatímco prodávající nebo poskytovatel váže plnění služeb na podmínku, jejíž uskutečnění závisí pouze na jeho vlastní vůli. Nepřiměřená je podmínka, jejímž cílem nebo následkem je zavázání spotřebitele ke splnění všech jeho povinností, i když prodávající nebo poskytovatel své povinnosti neplní, automatické prodloužení smlouvy s platností na dobu určitou, pokud se spotřebitel nevyjádřil jinak, nebo pokud termín stanovený spotřebiteli k tomu, aby vyjádřil přání neprodlužovat smlouvu, je nepřiměřeně krátký atd.

Pro posouzení, zda se jedná o nepřiměřené podmínky, je podstatná povaha zboží nebo služeb, doba uzavření smlouvy s ohledem na všechny okolnosti, které provázely uzavření smlouvy. Není pro něj podstatná definice hlavního předmětu smlouvy, ani přiměřenost ceny a odměny.¹⁸⁹

Podle článku 5 musí být písemně předložené podmínky, které jsou nabízeny spotřebiteli, sepsány jasným a srozumitelným jazykem. Vznikne-li pochybnost o významu některé podmínky, má přednost výklad pro spotřebitele nejpriznivější. Podle směrnice je státům umožněno přijmout nebo ponechat v platnosti i přísnější ustanovení, aby zajistily nejvyšší stupeň ochrany spotřebitele.¹⁹⁰

Tato směrnice byla implementována do OZ. Ustanovení, která se týkají nepřiměřených podmínek přejetých ze směrnice, můžeme najít v § 55 a v § 56. V § 55 je obsažen článek 5 směrnice, kdy je v odst. 3 stanoveno, že v pochybnostech o významu spotřebitelských smluv platí výklad pro spotřebitele příznivější. Dále demonstrativní výklad s nepřiměřenými podmínkami obsažený podle článku 3 směrnice v její příloze je uveden v OZ v § 56 odst. 3.

¹⁸⁸ Srov. Článek 3 směrnice Rady 93/13/EHS o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách

¹⁸⁹ Srov. Článek 4 směrnice Rady 93/13/EHS o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách

¹⁹⁰ Srov. Článek 5 a článek 8 směrnice Rady 93/13/EHS o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách

„Členské státy jsou podle směrnice povinny zajistit, aby takové klauzule nebyly ve smlouvách používány a stane-li se tak, aby nebyly považovány za platné.“¹⁹¹ Proto je v OZ řečeno: „Ujednání ve spotřebitelských smlouvách podle § 56 jsou neplatná.“¹⁹²

5.3 Směrnice 85/577/EHS

Další směrnicí, která ovlivnila ustanovení o ochraně spotřebitele v OZ, je směrnice Rady 85/577/EHS ze dne 20. prosince 1985 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory. Směrnice obsahuje 10 článků. Tato směrnice byla implementována do OZ zákonem č. 367/2000 Sb., jímž se mění občanský zákoník. „Směrnice se zaměřuje na eliminování nebezpečí souvisejícího s touto formou prodeje. Toto nebezpečí spočívá jednak v účinku překvapení a jednak v okolnosti, že spotřebitel není v daném okamžiku schopen porovnat konkurenční nabídku.“¹⁹³

Směrnice se vztahuje na smlouvy, které jsou uzavřené v průběhu zájezdu organizovaného dodavatelem mimo jeho obchodní prostory nebo v průběhu návštěvy dodavatele u spotřebitele doma nebo v bytě jiných spotřebitelů a u spotřebitelů na pracovišti.¹⁹⁴ Jinak ale místo mimo obchodní prostory definováno není.

I v této směrnici jsou definovány strany spotřebitelské smlouvy v článku 2. Spotřebitelem je jakákoli fyzická osoba, která jedná za účelem, který nelze považovat za jeho podnikatelskou činnost nebo výkon povolání. Dodavatelem se rozumí fyzická i právnická osoba, která jedná v rámci svých podnikatelských činností nebo výkonu svého povolání, jakož i osoba, která jedná jménem nebo na účet dodavatele.

Jsou zde stanoveny i smlouvy, na které se úprava smluv uzavřených mimo prostory obvyklé k podnikání nevztahuje. Nejdůležitější právo, které směrnice stanoví, je právo spotřebitele na odstoupení od smlouvy. S právem na odstoupení je spojena povinnost dodavatele informovat o jeho právu na odstoupení. Zároveň s poskytnutím informace o odstoupení od smlouvy musí dodavatel spotřebiteli

¹⁹¹ Hulva, Tomáš. Ochrana spotřebitele v komunitárním evropském právu. Bulletin advokacie 7-8/2004. str. 71.

¹⁹² § 55 odst. 2 OZ

¹⁹³ Hulva, Tomáš. Ochrana spotřebitele v komunitárním evropském právu. Bulletin advokacie 7-8/2004. str. 71.

¹⁹⁴ Srov. Článek 1 směrnice Rady 85/577/EHS o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory

poskytnout informace o jménu a adrese osoby, vůči které mohou právo odstoupit učinit. Tuto informaci by měli spotřebitelé sdělit nejpozději v den uzavření smlouvy. Spotřebitelé musí být umožněno odstoupit od smlouvy ve lhůtě alespoň 7 dnů po datu, ke kterému mu bylo vydáno poučení.¹⁹⁵ „Spotřebitel se nesmí vzdát práv, která pro něj vyplývají z této směrnice.“¹⁹⁶

I tato směrnice umožňuje členským státům ponechat v platnosti nebo vydat na ochranu spotřebitele příznivější ustanovení.¹⁹⁷ Proto je v OZ stanovena delší lhůta 14 dnů k odstoupení od smlouvy než ve směrnici, kde je lhůta alespoň 7 dnů.¹⁹⁸ Směrnice je tedy hlavně implementována do § 57, kde je stanoveno vše o odstoupení od smlouvy. Další ustanovení nalezneme v § 55 odst. 1, podle kterého se spotřebitel nesmí vzdát práv, které mu zákon poskytuje, nebo jinak zhoršit své smluvní postavení.

5.4 Směrnice 2011/83/EU

Nový systém ochrany spotřebitele přináší směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU o právech spotřebitelů. Touto směrnicí se mění směrnice 93/13/EHS o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách. Zároveň se touto směrnicí ruší k 13. červnu 2014 směrnice 85/577/EHS o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory a směrnice 97/7/EHS o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku.

Směrnice přináší základní koncepční změnu, která vyplývá z článku 4 zavádějícího princip tzv. úplné harmonizace. Důvodem je značná odlišnost úpravy ochrany spotřebitele v členských státech, což může vést k narušení hospodářské soutěže a překážkám řádného fungování vnitřního trhu EU.¹⁹⁹ Směrnice má aktualizovat a zjednodušit stávající pravidla ochrany spotřebitelů. Přijatá koncepce úplné harmonizace znamená, že členské státy nemohou nechat

¹⁹⁵ Srov. Článek 3, článek 4, článek 5 směrnice Rady 85/577/EHS o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory

¹⁹⁶ Článek 6 směrnice Rady 85/577/EHS o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory

¹⁹⁷ Srov. Článek 8 směrnice Rady 85/577/EHS o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory

¹⁹⁸ Srov. § 57 odst. 1 OZ; Srov. Článek 5 směrnice Rady 85/577/EHS o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory

¹⁹⁹ Srov. Pelikán, Tomáš. Jednostranná změna smluvních podmínek ve světle návrhu nové evropské směrnice o právech spotřebitelů. Bulletin advokacie 7-8/2009. str. 49.

v platnosti nebo přijmout ustanovení odlišná od těch, jež jsou obsažena ve směrnici.²⁰⁰

Směrnice obsahuje 35 článků rozdělených do šesti kapitol. Kapitola I upravuje předmět, definice a oblast působnosti. V kapitole II je obsažena úprava o informacích pro spotřebitele v případě smluv jiných než smluv uzavřených na dálku či smluv uzavřených mimo obchodní prostory. V kapitole III jsou naopak upraveny informace pro spotřebitele a právo odstoupit od smlouvy v případě smluv uzavřených na dálku a smluv uzavřených mimo obchodní prostory. Kapitola IV se věnuje dalším právům spotřebitele. Obecná ustanovení spadají pod kapitolu V. Poslední kapitola VI obsahuje závěrečná ustanovení.

Směrnice obsahuje v kapitole I několik definic, které nahrazují nebo pozměňují dřívější úpravu. Spotřebitele definuje jako fyzickou osobu, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato směrnice, jedná za účelem, který nelze považovat za její obchodní činnost, podnikání, řemeslo nebo povolání. Obchodníkem je fyzická nebo právnická osoba bez ohledu na to, zda je v soukromém nebo veřejném vlastnictví, která jedná, i prostřednictvím jiné osoby jednající jejím jménem nebo v jejím zastoupení, za účelem, který lze považovat za její obchodní činnost, podnikání, řemeslo nebo povolání v souvislosti se smlouvami, na které se vztahuje tato směrnice.²⁰¹

Nově jsou definovány i obchodní prostory. Obchodní prostory jsou prostory v jakékoli podobě, které obchodníkovi slouží jako trvalé místo jeho obchodování. Také stánky na trhu a veletržní stánky jsou považovány za obchodní prostory, byť je obchodníci využívají jen příležitostně.²⁰²

V článku 6 odst. 1 je stanovena povinnost obchodníka informovat spotřebitele o údajích uvedených v článku 6 ještě před uzavřením smlouvy. Jsou to například totožnost obchodníka, hlavní vlastnosti zboží a služeb, adresu obchodníka, podmínky platby, právo odstoupit od smlouvy... V odstavci 2 je přímo stanoveno, že povinnost podle odst. 1 platí pro smlouvy týkající se dodávek

²⁰⁰ Srov. Mišúr, Petr. Návrh směrnice o právech spotřebitelů. Obchodněprávní revue 1/2010. str. 22.

²⁰¹ Srov. Článek 2 bod 1) a bod 2) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU o právech spotřebitelů

²⁰² Srov. Článek 2 bod 8) a bod 9) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU o právech spotřebitelů; Srov. Mišúr, Petr. Návrh směrnice o právech spotřebitelů. Obchodněprávní revue 1/2010. str. 22.

plynu, elektřiny a tepla. Jsou zde přímo upraveny formální požadavky na smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory.

V této směrnici je stanoveno právo odstoupit od smlouvy a lhůta pro něj činí 14 dnů. Tady je lhůta prodloužena z původních 7 dnů obsažených ve směrnici 85/577/EHS o ochraně spotřebitelů v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory.

Směrnice obsahuje dvě přílohy. V příloze I jsou upřesněny informace o uplatňování práva odstoupit od smlouvy. V příloze II je uvedena srovnávací tabulka, která srovnává tuto směrnici se směrnicí 85/577/EHS a směrnicí 97/7/ES.

Implementace směrnice se projevuje v § 1820 – 1823 nového OZ, kde je upraveno uzavírání smluv distančním způsobem a závazky ze smluv uzavíraných mimo obchodní prostory. „V navržených ustanoveních jde o provedení té části směrnice 2011/83/EU o ochraně spotřebitelů, která zakotvuje ochranu spotřebitele shodnou pro oba dva způsoby uzavírání smluv.“²⁰³

5.5 Energetika a právo EU

Energetické právo upravuje i řada právních předpisů EU. „Právní regulace energetiky v EU, prozatím v naší právní literatuře až na několik výjimek spíše opomíjená, se tak v krátké době dostane určitě do popředí a již dnes může být nepochybně zařazena jako „aktuální téma“.“²⁰⁴ Cíle energetické politiky jsou orientovány především na zabezpečení spolehlivého, cenově příznivého, zdravotně a ekologicky únosného zásobování energiemi.²⁰⁵ V Evropské unii nebyla prosazována antimonopolní politika vůči vlastníkům tranzitů elektřiny a zemního plynu. Až počátkem 90. let se Evropská unie začala zabývat vytvářením vnitřního trhu s energií a zemním plynem.²⁰⁶ „Energetika byla po dlouhou dobu jedním z typických sektorů, které byly vyhrazeny pouze několika podnikům s monopolním postavením - i takové sektory bylo však podle názoru Komise potřebné vystavit konkurenci v zájmu spotřebitelů.“²⁰⁷ Pro uskutečnění cíle bezpečného a spolehlivého zásobování energií a pro rozvoj konkurenceschopných cen energie musí dojít k zapojení mezinárodních organizací

²⁰³ Eliáš, Karel a kolektiv. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava, Sagit 2012. str. 740

²⁰⁴ Pauknerová, Monika. Právo ES a energetika. Evropské právo 8/1999. str.2.

²⁰⁵ Srov. Pauknerová, Monika. Právo ES a energetika. Evropské právo 8/1999. str.2.

²⁰⁶ Srov. Seidl-Hohenveldern, Ignaz. Smlouva o energetické chartě a energetické právo EU. Právník 10-11/1998. str. 903

²⁰⁷ Pauknerová, Monika. Právo ES a energetika. Evropské právo 8/1999. str.2.

činných na poli energetiky, mezinárodní energetické agentury, zástupců průmyslu, organizací na ochranu životního prostředí ale i spotřebitelů.²⁰⁸

Energetika je jednou se sdílených pravomocí Evropské unie a členských států podle článku 4 Smlouvy o fungování Evropské unie. Oblasti energetiky se dotýká hlava XVI o transevropských sítích, aby mohli občané Evropské unie využít plně výhod vytváření prostoru bez vnitřních hranic. Energetice je věnována hlava XXI, která ale taktéž obsahuje jen jediný článek 194. Ten spíše ale než o ochraně zákazníků, pojednává o ochraně životního prostředí a o cílech Evropské unie. Energetice v souvislosti s úpravou zákazníků je věnován prostor ve směrnících.

5.6. Směrnice 2009/72/ES

Tato směrnice Evropského parlamentu a Rady byla přijata dne 13. července 2009. Obsahuje 51 článků rozdělených v XI kapitolách. Týká se společných pravidel pro vnitřní trh s elektřinou, a tím zasahuje i do práv spotřebitelů.

Hned v článku 1 směrnice je stanoveno, že opatření na ochranu spotřebitele spadají do předmětu a působnosti této směrnice. Zároveň stanovuje práva spotřebitelů elektřiny.

V článku 2 jsou obsaženy základní definice důležitých pojmů. Zákazníkem se rozumí velkoobchodník nebo konečný spotřebitel elektřiny. Konečným spotřebitelem je podle směrnice zákazník, který nakupuje elektřinu pro vlastní potřebu. Objevuje se zde i pojem „zákazník v domácnosti“ a „zákazník mimo domácnost“. Zákazník v domácnosti je zákazník nakupující elektřinu pro vlastní spotřebu v domácnosti, kromě obchodních nebo profesních činností. Trochu se zde tedy překrývají pojmy konečný spotřebitel a zákazník v domácnosti.

Jednou ze základních povinností členských států je vymezit transparentně a nediskriminačně podmínky pro elektroenergetické podniky a zajistit jim rovný přístup ke spotřebitelům.²⁰⁹ Dále musí členské státy podle odst. 3 zajistit, aby alespoň všichni zákazníci v domácnosti mohli využívat univerzální služby – právo na dodávku elektřiny, transparentní a nediskriminační ceny. Pokud si spotřebitel přeje změnit dodavatele a dodržuje přitom podmínky smlouvy, musí být změna

²⁰⁸ Srov. Arnold, Rainer. Aktuální vývoj v energetické politice ES. Evropské právo 3/1999. str. 9.

²⁰⁹ Srov. Článek 3 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES

provedena ve lhůtě tří týdnů. Zákazník má právo obdržet veškeré příslušné údaje o spotřebě.²¹⁰ „Členské státy zabezpečí vysokou úroveň ochrany spotřebitele, zejména s ohledem na transparentnost týkající se smluvních podmínek, obecných informací a mechanismů řešení sporů.“²¹¹

Směrnice ukládá státům povinnost zajistit, aby dodavatelé elektřiny uváděli na fakturách nebo na různých propagačních materiálech údaje uvedené ve směrnici. Bohužel jen jediným podstatným údajem, který bude zákazníka zřejmě zajímat, jsou informace o jejich právech a prostředcích urovnání sporů.²¹²

Směrnice obsahuje dvě přílohy. Příloha I obsahuje ustanovení o opatření na ochranu spotřebitele. Podle této přílohy mají zákazníci právo uzavřít s dodavatelem smlouvu v oblasti služeb v elektroenergetice. Smlouva musí obsahovat např. totožnost a adresu dodavatele, poskytované služby a jejich druhy, dobu trvání smlouvy, informace o právech spotřebitele. Tyto informace by měly být známy zákazníkovi předem, tedy před uzavřením nebo potvrzením smlouvy. Zákazník má dostávat přiměřené informace o každém úmyslu změnit smluvní podmínky a s tím související právo na odstoupení od smlouvy. Mají i ve vhodné lhůtě oznámit zvýšení poplatků, informovat zákazníka o cenách a sazbách. Musí zákazníkům zaručit výběr způsobů plateb. Nesmí jím být účtován poplatek za změnu dodavatele. Zákazníci mají mít přístup k údajům o své spotřebě. Příloha dvě pak obsahuje srovnávací tabulku k článkům zrušené směrnice 2003/54/ES.

5.7 Směrnice 2009/73/ES

Podobnou směrnici jako u elektřiny můžeme nalézt u plynu. Je jí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES. Tato směrnice byla přijata taktéž 13. července 2009 a můžeme ji považovat za „sestru“ směrnice 2009/72/ES. Odlišnosti od směrnice 2009/72/ES nalezneme jen díky specifikaci zemního plynu a elektřiny. Definice zákazníka je v podstatě stejná, zákazníkem je velkoobtěratel a konečný spotřebitel zemního plynu a plynárenský podnik, který nakupuje zemní plyn. Zákazníkem v domácnosti je ten zákazník, který nakupuje

²¹⁰ Srov. Článek 3 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES

²¹¹ Článek 3 odst. 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES

²¹² Srov. Článek 3 odst. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES

zemní plyn pro vlastní potřebu. A konečný spotřebitel je zákazník nakupující zemní plyn pro vlastní potřebu.²¹³

To, co se týkalo ochrany spotřebitele ve směrnici 2009/72/ES, můžeme nalézt i v této směrnici. Platí zde stejné podmínky při změně dodavatele včetně lhůty tří týdnů a poskytování informací o spotřebě i právo na dodávky zemního plynu.²¹⁴

Směrnice taktéž obsahuje dvě přílohy. Příloha II obsahuje srovnávací tabulku s články zrušené směrnice 2003/55/ES. Příloha obsahuje téměř totožná ustanovení jako příloha I směrnice 2009/72/ES, jen je zde vyměněno slovo elektroenergetiku za plynárenství, elektřina za plyn a použit místo jiný slovosled.

²¹³ Srov. Článek 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES

²¹⁴ Srov. Článek 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES

6. Závěr

Ochranu spotřebitelů tedy upravuje několik druhů právních předpisů ať už vnitrostátních nebo i mezinárodních. Nejvýznamnějšími právními předpisy jsou OZ a zákon o ochraně spotřebitele. Tato úprava však není úplná. Jedná-li se o zákazníka, který uzavírá smlouvu o dodávání elektřiny, plynu nebo tepla, bude se na něj vztahovat úprava nejen ve zmiňovaných zákonech ale i dalších předpisech. I když se na tyto vztahy nebudou vztahovat veškerá ustanovení o ochraně spotřebitele vzhledem ke specifčnosti smluv o dodávce elektřiny či plynu, stále se na ně vztahují důležitá ustanovení k ochraně spotřebitelů. I když je ochrana spotřebitele u nás zakotvena v několika právních předpisech, ne vždy si zákazníci uvědomují, že i při poskytování různých druhů energií, se na ně úprava o právech spotřebitelů vztahuje. I když je často ve smlouvě nebo v jejích obchodních podmínkách napsáno, že se daný vztah řídí OZ, nemusí si spotřebitel uvědomit, že se ho týká úprava spotřebitelských smluv, protože je ve smlouvě a popř. obchodních podmínkách označen jako zákazník. Bylo by vhodné, kdyby právní předpis stanovil, že má být ve smlouvě nebo alespoň v obchodních podmínkách napsáno, že se na zákazníka vztahují ustanovení o ochraně spotřebitele.

V případě smluv o dodávce elektřiny a plynu je úprava velice roztržštěná a vztahuje se na ně výše zmiňovaný občanský zákoník, energetický zákon, ale i zákon o ochraně spotřebitele a částečně i obchodní zákoník. Pro lepší spojení energetického zákona a občanského zákona z hlediska spotřebitele, by kromě demonstrativního výčtu typů spotřebitelských smluv jako smlouvy kupní, smlouvy o dílo a dalších typů smluv, měl být uveden i demonstrativní výčet, kde by bylo uvedeno, že jsou spotřebitelskými smlouvami i smlouvy o dodávce elektřiny, plynu či tepla nebo např. smlouvy o poskytování telekomunikačních služeb atd.

V české úpravě a vzhledem i ke směrnici EU, které se nyní snaží o úplnou harmonizaci v oblasti ochrany spotřebitele, je vymezení smluvních stran celkem jednoznačné. Spotřebitelem může být jen fyzická osoba a dodavatelem pak fyzická i právnická osoba. I když nejspíš v některých případech mohla být za spotřebitele považována i právnická osoba. Zvláště v případě, že jde o drobného podnikatele, který sice uzavírá smlouvu v rámci své podnikatelské

činnosti, ale nemá v takovém případě stejně silné postavení jako druhá strana a ocitá se tak spíše v roli spotřebitele.

V novém OZ je úprava spotřebitele v určitém smyslu širší, je zde věnován větší prostor smlouvám, které jsou uzavírány se zákazníkem (spotřebitelem) mimo obchodní prostory. Tento způsob uzavírání smluv je celkem běžný u smluv o dodávkách energií. Z medií se často dozvídáme, že právě v souvislosti s podomním prodejem dochází k podvodům, okrádáním a nekalým praktikám vůči zákazníkům nebo i jiným dodavatelům. To, jestli bude úprava pro smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory nového OZ dostatečná, ukáže až praxe po jeho účinnosti. Ale zabránit takovým jednáním je spíše v moci spotřebitele, který by měl alespoň znát svá základní práva a uvědomit si co pro něj plyne z takto uzavřené smlouvy. To nelze dostatečně zajistit novou úpravou. V takovém případě by pomohlo snad jen zrušení uzavírání smluv mimo obchodní prostory.

Ochraně spotřebitele by zdá se mohlo pomoci zakotvení úpravy obchodních podmínek a uzavírání smluv adhezním způsobem v novém OZ. V praxi se setkáváme s adhezními smlouvami a obchodními podmínkami neustále, přesto jejich úprava v účinném OZ chybí. A dokud nevstoupí v účinnost nový OZ, chybět bude. Přesto by některá ustanovení nového OZ mohla být přesnější. Když už stanovuje nový OZ, že lze část obsahu smlouvy určit odkazem na obchodní podmínky, mělo by být zároveň řečeno, kterou část lze takto určit, a co přesně musí být ponecháno ve smlouvě. To platí tedy i pro smlouvy o dodávce elektřiny a plynu. I když u nich je stanovena povinnost, která náležitost musí být ve smlouvě, a dokonce je to zpřísněno tím, že některé náležitosti musí být na přední straně smlouvy, měla by taková povinnost platit i pro další spotřebitelské smlouvy, protože se často v praxi stává, že spotřebiteli neprijdou obchodní podmínky tak důležité jako samotná smlouva.

Úprava spotřebitele a jeho ochrany je u nás celkem rozšířená. I oblast energetiky se dostává do popředí a je čím dál více upravována a komentována. Přesto by však mělo dojít k většímu propojení těchto dvou oblastí. Aby si zákazníci lépe uvědomili své postavení a na druhé straně nedocházelo ke zneužívání postavení dodavatelů. Mohlo by dojít ke sjednocení označení stran, nebo alespoň popsání, že i když stranu smlouva označuje za zákazníka, jde o spotřebitele, a také označení smlouvy jako smlouvy spotřebitelské, aby zde byl smluvní vztah mezi stranami jasně vymezen.

Summary

The topic of this thesis are contractual relationships to provide energy. This topic affects a large number of individuals. Issues concerning the consumer is still current and also covers the area of energy.

In the introduction to this thesis are defined its objectives. There are described basic systematic division of the thesis into chapters. The first chapter is devoted to named entities defining the parties contractual relationship. In the next chapter we find a treatise on the rights and obligations of the contract. Then there is a chapter on the organization of contracts for the provision of electricity, gas or heat. The last chapter deals with the European Union law.

Parties to the contract, which covers electricity, gas and heat are generally consumer and supplier. Since the consumer is considered the weaker party, he is given more protection law. Consumers may be, according to law a natural person. The other party to the contract the supplier. Supplier may be a natural or legal person.

The regulations are primarily defined by the consumer's rights and corresponding obligations of the contractor. Nowhere is established that the contract must be in writing, but they are precisely defined requirements that the contract must have.

European Union law is governed both the energy and consumer protection. Predominantly found in treatment guidelines, which were implemented in the Czech legal order.

In your life, each find ourselves in the role of consumers and may find that it is the conclusion of a contract for the supply of electricity, gas or heat. Thesis sums up all the essential information that everyone should know at this point.

Seznam použité literatury:

Monografie:

1. Bakeš, Milan a kolektiv. Finanční právo. 5. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. ISBN: 978-80-7400-801-6
2. Csach, Kristián. Štandardné zmluvy. Plzeň, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk 2009. ISBN: 978-80-7380-199-1
3. Eliáš, Karel a kolektiv. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava, Sagit 2012. ISBN: 978-80-7208-922-2
4. Fiala, Josef a kolektiv. Meritum Občanské právo. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha, Wolters Kluwer ČR 2012. ISBN: 978-80-7357-948-7
5. Fiala, Josef. Hurdík, Jan. Selucká, Markéta. Současné aktuální otázky spotřebitelského práva. Brno, Masarykova univerzita 2008. ISBN: 978-80-210-4568-2
6. Hulva, Tomáš. Ochrana spotřebitele. Praha, Aspi, a.s. 2005. ISBN: 80-7357-064-5
7. Hulva, Tomáš. Právo ochrany spotřebitele pro neprávnický. Praha, Aspi, a.s. 2006. ISBN: 80-7357-172-2
8. Selucká, Markéta. Ochrana spotřebitele v soukromém právu. Praha, C.H.Beck 2008. ISBN: 978-80-7400-037-9
9. Švestka, Jiří. Spáčil, Jiří. Škárová, Marta. Hulmák, Milan a kolektiv. Občanský zákoník I+II- velký komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck 2009. ISBN: 978-80-7400-108-6
10. Tomančáková, Blanka. Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady. 2. vydání. Praha, Linde Praha, a.s. 2011. ISBN: 978-80-7201-864-2
11. Zdražil, Miloš. O ochraně spotřebitele. Praha, Linde Praha, a.s. 2000. ISBN: 80-7201-240-1

Odborné články:

1. Arnold, Rainer. Aktuální vývoj v energetické politice ES. Evropské právo 3/1999.
2. Arnold, Rainer. Nový vývoj v právu EU na ochranu spotřebitele. Evropské právo 4/1999.

3. Hajn, Petr. Oslabená ochrana spotřebitelů? K aktuálnímu výkladu směrnice o nekalých obchodních praktikách. Obchodněprávní revue 2/2009.
4. Hulmák, Milan. Tomančáková, Blanka. Rozhodčí řízení jako vhodný prostředek řešení sporů mezi dodavatelem a spotřebitelem. Obchodněprávní revue 6 /2010.
5. Hulva, Tomáš. Ochrana spotřebitele v komunitárním evropském právu. Bulletin advokacie 7-8/2004.
6. Chalupa, Luboš. Odepření dodávek energií a služeb nájemci. Právní rádce 12/2004.
7. Mišúr, Petr. Návrh směrnice o právech spotřebitelů. Obchodněprávní revue 1/2010.
8. Ondřejová, Dana. Hledisko tzv. průměrného spotřebitele v nekalé soutěži. Obchodněprávní revue 8/2009.
9. Pauknerová, Monika. Právo ES a energetika. Evropské právo 8/1999.
10. Pelikán, Tomáš. Jednostranná změna smluvních podmínek ve světle návrhu nové evropské směrnice o právech spotřebitelů. Bulletin advokacie 7-8/2009.
11. Seidl-Hohenveldern, Ignaz. Smlouva o energetické chartě a energetické právo EU. Právník 10-11/1998.
12. Selucká, Markéta. Ochrana spotřebitele: nenápadná změna se zásadními dopady. Právní rozhledy 14/2010.
13. Selucká, Markéta. Ochrana spotřebitele v navrhovaném občanském zákoníku. Právní rozhledy 10/2009.
14. Tomančáková, Blanka. Smlouvy uzavírané se spotřebitelem v návrhu občanského zákoníku. Právní fórum 9/2009.

Právní předpisy:

1. zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
2. zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
3. zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů

4. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
5. zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
6. vyhláška č. 541/2005 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, zásadách tvorby cen za činnosti operátora trhu s elektřinou a provedení některých dalších ustanovení energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů
7. vyhláška č. 365/2009 Sb., o Pravidlech trhu s plynem, ve znění pozdějších předpisů

Další zdroje:

1. www.eru.cz
2. www.eon.cz
3. www.cez.cz
4. www.pre.cz
5. www.rwe.cz

Příloha č. 1

Zákaznické číslo:
Číslo Smlouvy:
Číslo místa spotřeby:
Identifikační kód Smlouvy:

Smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny ze sítě nízkého napětí (dále jen „Smlouva“) pro zákazníky kategorie D

Uzavřená podle zákona č.458/2000 Sb. (energetický zákon) mezi Zákazníkem a Dodavatelem:

Zákazník

Titul, jméno, příjmení / Firma:
Datum narození / RČ:
Adresa trvalého bydliště / Sídlo firmy:
Adresa pro doručování korespondence včetně daňových dokladů:
Telefon: , mobil: , fax: , e-mail:
Osoba oprávněna zastupovat Zákazníka na základě plné moci:
Číslo Tesco Clubcard:
Kontaktní osoba:

Dodavatel

E.ON Energie, a.s.,
F.A. Gerstnera 2151/6,
370 49 České Budějovice
IČ: 26078201, DIČ: CZ26078201
Bankovní spojení – číslo účtu/kód
banky: «F_BANK_ACCT_EON»
Společnost je zapsána v OR vedeném u
KS v Českých Budějovicích, oddíl B,
vložka 1390
zastoupeným na základě plné moci
společností
E.ON Česká republika, s.r.o., F.A.
Gerstnera 2151/6, 370 49 České
Budějovice
IČ: 25733591, DIČ: CZ25733591
Společnost je zapsána v OR vedeném u
KS v Českých Budějovicích, oddíl C,
vložka 15066
Kontrolní orgán: Energetický regulační
úřad

I. Předmět smlouvy

1. Závazek Dodavatele dodávat Zákazníkovi elektřinu vymezenou množstvím a časovým průběhem, zajistit na vlastní jméno a na vlastní účet dopravu elektřiny do odběrného místa uvedeného ve Smlouvě a související služby a převzít závazek Zákazníka odebrat elektřinu z elektrizační soustavy spolu s odpovědností za odchylku.
2. Závazek Zákazníka zaplatit Dodavateli za dodávku elektřiny cenu dle této Smlouvy a za dopravu a související služby cenu regulovanou ve výši a rozsahu dle platného cenového rozhodnutí ERÚ.

II. Doba platnosti smlouvy

Předpokládané datum zahájení dodávky: kontinuální dodávka dle této Smlouvy od data jejího uzavření

Tato Smlouva je platná ode dne podpisu oběma smluvními stranami. Účinnost této Smlouvy nastává v okamžiku, kdy dojde k zahájení dodávky dle této Smlouvy. Tato Smlouva je uzavřena na dobu určitou od x.y.z do x. y. z, a to s možností jejího automatického prodloužení o 1 rok, a to i opakovaně. Pokud jedna ze smluvních stran nezašle nejpozději 20 dní před ukončením řádného smluvního období písemně sdělení druhé smluvní straně, že trvá na ukončení Smlouvy uplynutím doby, na kterou byla sjednána, Smlouva se automaticky prodlužuje o další 1 rok za stejných podmínek sjednaných v této Smlouvě, vyjma ceny a OP, dojde-li k jejich změně. Cena pro následné období trvání Smlouvy bude určena platným Ceníkem. Zákazník kategorie D a Zákazník - fyzická osoba podnikající je oprávněn odstoupit od této smlouvy bez uvedení důvodu a bez jakékoli sankce v případě, že Smlouva byla uzavřena mimo prostory obvyklé k podnikání Dodavatele, a to ve lhůtě 14 dnů od uzavření nebo ve lhůtě do 1 měsíce od uzavření, nedošlo-li k zahájení dodávky elektřiny, případně ve lhůtě do 5 dnů před zahájením dodávky elektřiny. (V případech, kdy dodávka byla zahájena po úspěšném ukončení procesu změny dodavatele, se Dodavatel zavazuje písemně informovat Zákazníka o datu zahájení dodávky do dvou měsíců od zahájení dodávky.)

III. Produkt, cena, zálohy a platební podmínky

1. Produkt dodávky elektřiny:

2. Cyklus záloh:

Výše zálohy do nejbližšího zúčtování:

Způsob úhrady záloh:

Způsob úhrady faktury:

SIPO: Bankovní spojení: , číslo účtu/kód banky:

Způsob zaslání faktur:

3. Cena dodané elektřiny je stanovena sjednaným produktem dle :

- „Ceníku LEDEN dodávky elektřiny E.ON Energie, a.s., pro zákazníky kategorie D produktová řada ElektřinaTrend“ (dále jen „Ceník“) platného v době odběru, který je součástí této Smlouvy. Dodavatel má právo vždy k 1.1. příslušného roku trvání této Smlouvy cenu za dodávku v Ceníku jednostranně měnit z důvodů změny cen na velkoobchodním trhu s energiemi, změny devizového

Kontaktní údaje dodavatele: Zákaznická linka 840 111 333, info@eon.cz, www.eon.cz

kurzu, změny cen nakupovaných služeb, legislativní změny a změny rozsahu služeb poskytovaných zákazníkům.

IV. Odběrné místo

Adresa odběrného místa:

EAN:

Typový diagram dodávky (TDD):

Sazba distribuce:

Hodnota hlavního jističe:

Variabilní symbol:

V. Zvláštní ujednání

VI. Podmínky sdružených služeb dodávky elektřiny

Sdružené služby dodávky elektřiny se uskutečňují v souladu s Obchodními podmínkami dodávky elektřiny pro odběrná místa připojená z hladiny nízkého napětí platnými od 1. ledna 2013 (dále jen „OP“), které jsou nedílnou součástí této Smlouvy. S jejich obsahem smluvní strany souhlasí a zavazují se je dodržovat.

Dodavatel má právo OP jednostranně měnit nebo je nahradit novými z důvodu změn legislativy, změn podmínek na trhu s energiemi, nutnosti ošetření rizik smluvního vztahu, inovace poskytovaných služeb či za účelem optimalizace právních vztahů se Zákazníkem.

VII. Závěrečná ustanovení

Zákazník kategorie D je od této Smlouvy oprávněn odstoupit bez uvedení důvodu a bez jakékoliv sankce ve lhůtách uvedených v § 53 odst. 7 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

Zákazník podpisem této Smlouvy uděluje souhlas, aby Dodavatel uzavřel s příslušným provozovatelem distribuční soustavy smlouvu o distribuci elektřiny do výše uvedeného odběrného místa.

Smlouva je vyhotovena ve dvou stejnopisech, z nichž každá ze smluvních stran obdrží jedno vyhotovení.

Práva a povinnosti smluvních stran vyplývající z této Smlouvy přechází na případné právní nástupce smluvních stran. Smluvní strany prohlašují, že se podrobně seznámily s obsahem této Smlouvy, jejímu obsahu porozuměly a nejsou si vědomy žádných překážek, nároků třetích osob ani jiných právních vad, které by jejímu uzavření bránily či způsobovaly její neplatnost. Na důkaz toho připojují smluvní strany své podpisy.

Za Zákazníka:

V _____ dne:
Osoba oprávněná k podpisu na
základě pověření

Jméno:

Funkce:

Podpis

Za Dodavatele:

V _____ dne:
Osoba oprávněná k podpisu na

Jméno:

Funkce:

Podpis

Příloha č. 2

ETICKÝ KODEX OBCHODNÍKA V ENERGETICKÝCH ODVĚTVÍCH

Preambule

Energetický regulační úřad jako správní úřad pro výkon regulace v energetice, v jehož působnosti je podle ustanovení § 17 odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, rovněž ochrana zájmů zákazníků a spotřebitelů s cílem uspokojení všech přiměřených požadavků na dodávku energií, vydává, v rámci vytváření podmínek a pravidel napomáhajících při prosazování principů poctivého obchodního styku, ochrany dobrých mravů a posílení obecné důvěry v energetický trh, tento Etický kodex obchodníka, který je souborem základních pravidel etického a profesionálního jednání obchodníka s elektřinou či plynem v oblasti poskytování dodávky elektřiny nebo plynu a souvisejících služeb.

Držitel licence na výrobu elektřiny, výrobu plynu, obchod s elektřinou nebo obchod s plynem (dále jen „obchodník s elektřinou či plynem“) přijímá tento Etický kodex obchodníka jako výraz své morální bezúhonnosti a dobrovolně se zavazuje řídit se pravidly vymezenými tímto Etickým kodexem obchodníka při svém jednání se zákazníky a s ostatními obchodníky s elektřinou či plynem.

Energetický regulační úřad vede Seznam obchodníků s elektřinou či plynem, kteří tento Etický kodex obchodníka přijali jako závazný při svém jednání (dále jen „Seznam“).

Energetický regulační úřad zveřejní Etický kodex obchodníka a Seznam způsobem umožňujícím dálkový přístup, popřípadě jiným vhodným způsobem tak, aby byl přístupný široké veřejnosti. Etický kodex může být rovněž zveřejněn např. na internetových stránkách jednotlivých obchodníků s elektřinou či plynem, kteří se k jeho dodržování dobrovolně přihlásili.

Čl. I

Základní ustanovení

Obchodník s elektřinou či plynem je vždy při výkonu své činnosti na energetickém trhu povinen dodržovat obecně závazné právní předpisy, všechna ustanovení Etického kodexu obchodníka, postupovat při výkonu své činnosti s odbornou péčí a počínat si tak, aby jeho jednání bylo v souladu se zásadami

poctivého obchodního styku a dobrými mravy.

Čl. II

Působnost

Obchodník s elektřinou či plynem se při svém jednání řídí pravidly Etického kodexu obchodníka zejména vůči:

- zákazníkům podle § 2 energetického zákona při poskytování dodávky elektřiny či plynu a souvisejících služeb a při jednání souvisejícím s nabízením služeb dodávky elektřiny či plynu,
- ostatním obchodníkům s elektřinou či plynem.

Čl. III

Základní etické principy jednání obchodníka s elektřinou či plynem

Obchodník s elektřinou či plynem se při své činnosti zavazuje dodržovat tato pravidla:

1. řídit se obecně závaznými právními předpisy, zejména v oblasti energetiky a ochrany spotřebitele, občanského a obchodního práva,
2. spolupracovat s orgány regulujícími a dozorujícími energetický trh,
3. jednat tak, aby nezneužíval svého postavení na trhu,
4. poskytovat zákazníkovi své služby kvalifikovaně, poctivě, profesionálně a přihlížet v nejvyšší možné míře k nejlepšímu zájmu zákazníka,
5. dodržovat ve vztahu k ostatním obchodníkům s elektřinou či plynem vždy zásady čestné a poctivé konkurence a podnikatelské etiky,
6. poskytovat při nabízení svých služeb jen pravdivé informace v přesně formulované podobě tak, aby byly snadno pochopitelné, a sdělovat všechny podmínky smluvního vztahu jasně a čitelně,
7. na začátku jednání poskytnout zákazníkovi bez vyzvání informace o účelu kontaktování zákazníka a informace jednoznačně umožňující identifikaci obchodníka s elektřinou či plynem, včetně osoby jednající jeho jménem nebo na jeho účet,
8. informovat písemně zákazníka před podpisem smlouvy, jejímž předmětem je dodávka elektřiny či plynu a související služby, o skutečnosti, že jejím uzavřením

dochází ke změně obchodníka s elektřinou či plynem,

9. uvádět zřetelným způsobem na přední straně smlouvy, jejímž předmětem je dodávka elektřiny či plynu a souvisejících služeb, informace o jejích podstatných náležitostech, kterými jsou zejména:

- a) doba, na kterou se smlouva uzavírá,
- b) výše zálohové platby za dodávky elektřiny či plynu,
- c) způsob úhrady zálohových plateb za dodávky elektřiny či plynu,
- d) předpokládaný termín zahájení dodávky elektřiny či plynu,
- e) právo zákazníka odstoupit od smlouvy v souladu s ustanovením § 57 občanského zákoníku, tedy do jednoho měsíce od podpisu smlouvy,

10. součástí smlouvy, jejímž předmětem je dodávka elektřiny či plynu a související služby, musí být všeobecné obchodní podmínky, pokud je obchodník s elektřinou či plynem vytvořil a upravují smluvní vztah mezi obchodníkem s elektřinou či plynem a zákazníkem, tedy jsou nedílnou součástí smlouvy, a ceníky, z nichž je patrná konečná cena za dodávky elektřiny či plynu a související služby, platná v době učiněné nabídky obchodníkem s elektřinou či plynem nebo v době podpisu smlouvy, pokud se liší od doby, kdy byla nabídka učiněna,

11. informovat zákazníka o skutečnosti, zda se změna obchodníka s elektřinou či plynem uskutečnila; pokud ano, sdělit mu přesné datum zahájení dodávky elektřiny či plynu,

12. odpovídat na všechny otázky zákazníka přesně a srozumitelně a nezamlčet žádné skutečnosti, které mají nebo mohou mít pro zákazníka zásadní význam,

13. ujistit se, zda zákazník všem sděleným skutečnostem a poskytnutým informacím zcela porozuměl a souhlasí s nimi,

14. nenabízet výhody, jejichž poskytnutí obchodník s elektřinou či plynem nemůže zaručit,

15. respektovat a dodržovat smluvní podmínky sjednané se zákazníkem, měnit smluvní podmínky sjednané se zákazníkem jen na základě písemné dohody se zákazníkem, s výjimkou případů, kdy je obchodník s elektřinou či plynem ze smlouvy, jejímž předmětem je dodávka elektřiny či plynu a související služby, oprávněn jednostranně měnit smluvní podmínky na základě vážných objektivních důvodů vymezených ve smlouvě,

16. účtuje-li zálohové platby na dodávku elektřiny či plynu a vznikne-li na základě vyúčtování dodávky elektřiny či plynu na základě takto stanovených záloh přeplatek, uhradit tento přeplatek zákazníkovi bez zbytečného odkladu, nejpozději v termínu splatnosti ne delším než 15 pracovních dnů od vystavení vyúčtování, nesjedná-li si se zákazníkem započtení přeplatku do zálohových plateb na dodávku elektřiny či plynu v následujícím vyúčtovacím období,

17. uhradit zákazníkovi přeplatek navýšený o úrok z prodlení z této částky v zákonné výši dle předpisů práva občanského, neuhradí-li obchodník s elektřinou či plynem přeplatek zákazníkovi ve lhůtě podle předchozího ustanovení,

18. brát ohled na nedostatek obchodních zkušeností zákazníka a nezneužít důvěry zákazníka, jeho věku, nemoci, neporozumění či neznalosti problematiky dodávky elektřiny či plynu a souvisejících služeb,

19. ponechat zákazníkovi nezbytný čas, aby mohl předané informace vyhodnotit, ověřit si aktuálnost a platnost nabídky přímo u obchodníka s elektřinou či plynem, a svobodně se rozhodnout, zda na učiněnou nabídku přistoupí,

20. neobtěžovat zákazníka při nabízení svých služeb, a jednat se zákazníkem zdvořile, vstřícně a nečinit na něho nátlak,

21. postupovat v procesu změny obchodníka s elektřinou či plynem tak, aby zákazníka vědomě nevystavil riziku smluvních sankcí za předčasné ukončení smluvního vztahu se stávajícím obchodníkem s elektřinou či plynem a riziku omezení nebo přerušení dodávky elektřiny či plynu,

22. umožnit zákazníkovi osobní kontakt s obchodníkem s elektřinou či plynem prostřednictvím alespoň jednoho kontaktního místa otevřeného minimálně každý pracovní den,

23. sdělit zákazníkovi na vyžádání aktuálně platné všeobecné obchodní podmínky, ceník či jiné smluvní podmínky,

24. sdělit zákazníkovi na vyžádání podmínky ukončení smluvního vztahu a termín, k jakému by byl smluvní vztah ukončen, kdyby se tak zákazník rozhodl,

25. nežádat u operátora trhu o pozastavení změny obchodníka s elektřinou či plynem, pokud nejsou splněny podmínky podle vyhlášky o Pravidlech trhu s elektřinou či vyhlášky o Pravidlech trhu s plynem,

26. zachovávat mlčenlivost o důvěrných skutečnostech, které se týkají zákazníka, ostatních účastníků trhu s elektřinou či plynem, o nichž se během své činnosti dozvěděl, zajistit ochranu všech osobních údajů zákazníka a nepřipustit jejich zneužití,

27. nepoužívat zavádějící porovnání, neposkytovat nepravdivé informace o jiném obchodníkovi s elektřinou či plynem, a to přímo ani nepřímo, nezneužívat dobrého jména spojeného s obchodní firmou jiného obchodníka s elektřinou či plynem a nepoužívat označení či jiný symbol jiného obchodníka s elektřinou či plynem,

28. dbát o své další vzdělávání v oblasti právní úpravy upravující výkon jeho činnosti a pravidel stanovených Etickým kodexem obchodníka, zajišťovat pravidelné vzdělávání svých zaměstnanců na všech pozicích a osob jednajících jménem nebo na účet obchodníka s elektřinou či plynem tak, aby měli právní povědomí potřebné k jejich činnosti,

29. kontrolovat chování osob, které jednají jménem nebo na účet obchodníka s elektřinou či plynem, a zajistit, aby chování těchto osob při nabízení služeb obchodníka s elektřinou či plynem bylo v souladu s pravidly stanovenými tímto Etickým kodexem obchodníka.

Čl. IV

Dohled nad dodržováním Etického kodexu obchodníka

Energetický regulační úřad dohlíží na dodržování pravidel stanovených Etickým kodexem obchodníka.

V případě porušení pravidel Etického kodexu obchodníka přijme obchodník s elektřinou či plynem opatření vedoucí k odstranění závadného stavu a informuje o nich Energetický regulační úřad; v opačném případě bere na vědomí, že může být vyřazen ze Seznamu.

Vyřazení ze Seznamu je vázané na pravomocné rozhodnutí Energetického regulačního úřadu, kterým se konstatuje porušení povinnosti vyplývající

obchodníkovi s elektřinou či plynem ze zákona, a které je současně porušením závazku z Etického kodexu obchodníka, k jehož dodržování se dobrovolně přihlásil. V případě, že obchodník s elektřinou či plynem, který byl ze Seznamu vyřazen, dodatečně Energetickému regulačnímu úřadu doloží skutečnosti prokazující, že byla přijata opatření, která vedla k odstranění závadného stavu, bude do Seznamu opět zařazen.

Jednání obchodníka s elektřinou či plynem, které bylo porušením pravidel Etického kodexu obchodníka a příčinou vyřazení obchodníka s elektřinou či plynem ze Seznamu, může být Energetickým regulačním úřadem posouzeno rovněž jako správní delikt a odpovídajícím způsobem sankcionováno.

Porušení pravidel stanovených Etickým kodexem obchodníka může Energetický regulační úřad vyhodnotit jako porušení zákazu uplatňování nekalých obchodních praktik podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů. Za nekalou obchodní praktiku je třeba považovat mj. klamavou obchodní praktiku podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele.

Je-li to účelné, spolupracuje Energetický regulační úřad při naplňování účelu tohoto Etického kodexu obchodníka s dalšími správními orgány s působností v energetických odvětvích, se zájmovými sdruženími zaměřenými na ochranu zákazníka a s profesními organizacemi sdružujícími podnikatele v energetických odvětvích.

Čl. V

Závěrečná ustanovení

Etický kodex obchodníka vznikl na základě podnětu Energetického regulačního úřadu po konzultaci s jednotlivými obchodníky s elektřinou či plynem.

Etický kodex obchodníka byl schválen dne 26. června 2012 a nabývá účinnosti dne 2. července 2012.

Příloha č. 3

 ENERGETICKÉ CENTRUM		Smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny a plynu VÍČ NEŽ JEN LEVNĚJŠÍ ENERGIE!		ENERGIE POHODA															
Číslo OZ: <input type="text" value="1300100000"/>		Číslo smlouvy: P 030177																	
OBCHODNÍK České Energetické Centrum a.s. Václavské nám. 772/2, 110 00 Praha 1		IČ: 28245245 DIČ: CZ28245245		Číslo licence elektřina: 140909793 Číslo licence plyn: 240909797															
		Infolinka: +420 840 888 889 E-mail: info@energetickecentrum.cz																	
OPRÁVNĚNÝ ZÁKAZNÍK																			
Titul:		Jméno:		Titul (za jménem):															
Datum narození:																			
TRVALÉ BYDLIŠTĚ																			
Ulice:		č. p./č. o.:		PSČ:															
Obec:																			
Telefon:		E-mail:																	
KORESPONDENČNÍ ADRESA																			
JE TOTOŽNÁ S ADRESOU TRVALÉHO BYDLIŠTĚ																			
Jméno:		č. p./č. o.:		PSČ:															
Ulice:																			
Obec:																			
PŘEDMĚT SMLOUVY																			
Předmětem Smlouvy je závazek Obchodníka poskytnout Zákazníkovi sdružené služby dodávky elektřiny a plynu v napíjecí hladině nn resp. plyn maloodběr a převzetí odpovědnosti za odchylku a zajištění distribuce elektřiny, plynu a systémových služeb, a to v souladu s platnými právními předpisy ČR a Všeobecnými obchodními podmínkami dodávky elektřiny i plynu Obchodníka (dále jen VOP), které jsou nedílnou součástí Smlouvy a závazek Zákazníka odebrat obchodníkem do odběrného místa dodanou elektřinu a plyn a uhradit Obchodníkovi řádně a včas dohodnutou platbu za dodávku elektřiny, plynu a distribuční služby v souladu se Smlouvou.																			
Zákazník sjednává dodávku: ☒ elektřiny ☐ plynu																			
CENA A PATEBNÍ PODMÍNKY																			
Cena elektřiny a plynu je dána aktuálně platným ceníkem obchodníka pro danou distribuční oblast																			
Způsob platby: ☐ inkaso ☐ poštovní poukázka ☒ vlastní podnět ☐ č. účtu: - /																			
SIPO																			
PLATNOST A ÚČINNOST SMLOUVY A JEJÍ ZÁVĚREČNÁ UJEDNÁNÍ																			
Smlouva nabývá platnosti dnem podpisu Zákazníkem a nabyvá účinnosti dnem zahájení dodávky elektřiny nebo plynu Obchodníkem. Zákazník svým podpisem svěřuje, že se seznámil s Ceníkem Obchodníka, VOP tvořícími přílohu Smlouvy, že Smlouvu uzavřel jako projev své pravé a svobodné vůle a nikoliv v tísní, ani za nápadně nevýhodných podmínek. Fyzická osoba, která Smlouvu uzavírájím jménem jednotlivých Účastníků tímto prohlašuje, že jsou plně oprávněny k platnému uzavření Smlouvy. Dodávka elektřiny a plynu bude zahájena dne, kdy bude ukončena dodávka předchozího dodavatele elektřiny, pokud taková byla sjednána.																			
České Energetické Centrum a.s. garantuje zákazníkovi nižší cenu elektřiny a plynu než současný dodavatel (platí pro zákazníky ČEZ, PRE, EON u elektřiny a PP, STP, VČP, ZČP, JMR, SMP u plynu) po celou dobu platnosti smlouvy.																			
Smlouva se sjednává na dobu: ☐ určitou 2 let ☐ určitou 3 let ☒ určitou 5 let																			
SPECIFIKACE ODBĚRNÉHO MÍSTA, PRODUKT / DISTRIBUČNÍ SAZBA (Elektřina)																			
EAN: 8 5 9 1 8 2 4 0 0		Způsob připojení: ☐ 1 F ☐ 3 F		Hodnota jističe:															
<table border="1"> <tr> <td>D-ST POHODA</td> <td>D01d</td> <td>D02d</td> </tr> </table>		D-ST POHODA	D01d	D02d	<table border="1"> <tr> <td>D-A8 POHODA</td> <td>D25d</td> <td>D26d</td> </tr> </table>		D-A8 POHODA	D25d	D26d	<table border="1"> <tr> <td>D-A16 POHODA</td> <td>D35d</td> <td>D45d</td> </tr> </table>		D-A16 POHODA	D35d	D45d	<table border="1"> <tr> <td>D-P29 POHODA</td> <td>D55d</td> <td>D56d</td> </tr> </table>		D-P29 POHODA	D55d	D56d
D-ST POHODA	D01d	D02d																	
D-A8 POHODA	D25d	D26d																	
D-A16 POHODA	D35d	D45d																	
D-P29 POHODA	D55d	D56d																	
Počáteční záloha: =1990,- CZK/měs.																			
SPECIFIKACE ODBĚRNÉHO MÍSTA (Plyn)																			
EIC odběrného místa:		Původní obchodník:		Počáteční záloha: - CZK/měs.															
Kód využití OM: R 0 1		Časovost: So + Ne Pracovní den		Charakter odběru: Valení Vytápění TUV Technologie															
OSOBA, KTERÁ MÁ NÁROK NA ASISTENČNÍ SLUŽBY																			
JE TOTOŽNÁ S OPRÁVNĚNÝM ZÁKAZNÍKEM																			
Titul:		Jméno:		Titul (za jménem):															
Datum narození:		Adresa:		PSČ:															
Telefon:		E-mail:																	
POZNÁMKA																			
FA ZPĚT 1 pl / 1 VO/97 19 ⁰⁰																			
Datum: 14.11.2017		Místo: Píotivín		Datum: 14.11.2017 Místo: Píotivín															
Za zákazníka:		Za obchodníka:		 ENERGETICKÉ CENTRUM České Energetické Centrum a.s. Václavské nám. 7, 110 00 Praha 1 IČ: 282 45 245, DIČ: CZ28245245															

Zdroj: autor

Příloha č. 4

Obchodní podmínky dodávky elektřiny pro odběrná místa připojená z hladiny nízkého napětí (dále jen „OP“)

1 Obecná ustanovení

- 1.1 Tyto Obchodní podmínky dodávky elektřiny pro odběrná místa připojená z hladiny nízkého napětí upravují smluvní vztahy vznikající při poskytnutí dodávky či sdružených služeb dodávky elektřiny ze sítě nízkého napětí mezi společností E.ON Energie, a. s., se sídlem F. A. Gerstnera 2151/6, 370 49 České Budějovice, IČ 26078201, zapsanou v OR vedeném u KS v Českých Budějovicích v oddíle B, vložka 1390 (dále jen „Dodávatel“) a Zákazníkem a stávají se tak součástí Smlouvy o dodávce elektřiny nebo Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny (dále také jen „Smlouva“).
- 1.2 Zákazníkem se rozumí zákazník typu Domácnost (dále jen „kategorie D“), který odbírá elektřinu k uspokojování své osobní potřeby související s bydlením nebo osobních potřeb členů jeho domácnosti nebo pro potřeby správy a provozu společných částí domu sloužících pouze pro společné užívání vlastníkem nebo uživatelem bytu. Smluvní vztahy mezi Dodávatelem a Zákazníkem kategorie D se řídí režimem zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění. Zákazníkem kategorie C se rozumí ostatní zákazníci, kteří odbírají elektřinu v odběrném místě připojeném z hladiny nízkého napětí a nejsou zákazníky kategorie D (dále jen „kategorie C“). Smluvní vztahy mezi Dodávatelem a Zákazníkem kategorie C se řídí režimem zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění (dále společně také „Zákon“).

- 1.3 Dodávatel a Zákazník se zavazují při plnění Smlouvy postupovat v souladu s těmito OP, dále platnými Pravidly provozování distribuční soustavy místně příslušného provozovatele distribuční soustavy, obecně závaznými právními předpisy i technickými normami.

2 Práva a povinnosti smluvních stran

- 2.1 Dodávatel se zavazuje dodávat Zákazníkovi elektřinu vymezenou množstvím a časovým průběhem do odběrného místa (dále jen „OM“), pokud tomu nebrání okolnosti vyvolané provozovatelem distribuční soustavy (dále jen „PDS“) nebo okolnosti stanovené právními předpisy a pokud je pro dané OM uzavřena Smlouva o distribuci elektřiny s příslušným PDS a v případě uzavřené Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny se zavazuje zajistit na vlastní jméno a na vlastní účet dopravu elektřiny a související služby.

- 2.2 Dodávatel zahájí dodávku elektřiny neprodleně po provedení všech úkonů nezbytných k zahájení dodávky, pokud Zákazník splnil všechny podmínky pro její zahájení.

- 2.3 Dodávatel se zavazuje převzít za Zákazníka odpovědnost za odchylku, pokud není ve Smlouvě sjednáno jinak. Tento závazek je Dodávatel povinen plnit pouze za předpokladu plnění závazku Zákazníka dle odst. 2.6. těchto OP.

- 2.4 Při stavu nouze, při předcházení a odstraňování následků stavu nouze je Zákazník povinen podřídit se omezení spotřeby elektřiny nebo změně dodávky elektřiny. Zákazník si může v případě uzavřené Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny zvolit sazbu distribuce za předpokladu splnění stanovených podmínek dle platného cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu (dále jen „ERU“).

- 2.5 Zákazník se zavazuje nesjednávat dodávku elektřiny do OM od jiných účastníků trhu s elektřinou, ve smyslu příslušných právních předpisů, z důvodu přenesení své odpovědnosti za odchylku na Dodávatele, pokud není ve Smlouvě dohodnuto jinak.

- 2.6 Zákazník se zavazuje zaplatit Dodávateli za dodávku elektřiny cenu sjednanou a za ostatní sdružené služby dodávky elektřiny a související služby cenu uplatněnou v souladu s cenovou regulací.

3 Měření elektřiny a provádění odečtů

- 3.1 Způsob měření elektřiny a předávání naměřených údajů se řídí platným energetickým zákonem a zvláštním právním předpisem, kterým se stanoví podrobnosti měření elektřiny a předávání technických údajů a Pravidly provozování distribuční soustavy místně příslušného PDS.

- 3.2 Zákazník je povinen umožnit příslušnému PDS přístup k měřicímu zařízení a neměřeným částem odběrného elektrického zařízení za účelem montáže nebo demontáže měřícího zařízení, provedení odečtů, údržby, výměny a kontroly měřícího zařízení.

4 Ceny, způsob a místo úhrady plateb

- 4.1 Cena dodané elektřiny je stanovena podle sjednaného produktu, který je uveden ve Smlouvě, ve výši stanovené Ceníkem platným v době odběru elektřiny, není-li ve Smlouvě stanoven jiný způsob jejího určení.

- 4.2 Dodávatel má právo Ceník měnit z důvodu uvedených ve Smlouvě. Ceník a jeho případné změny budou zveřejňovány na internetových stránkách Dodávatele, a to ve lhůtě nejpozději 30 dnů před začátkem účinnosti změny Ceníku a budou k dispozici i téže lhůtě v kontaktních místech Dodávatele. Důvody ke změně ceny za dodávku silové elektřiny jsou změny cen na velkoobchodním trhu s energiemi, změny devizového kurzu, změny cen nakupovaných služeb, legislativní změny a změny rozsahu služeb poskytovaných Zákazníkům.

- 4.3 Pokud dojde ke změně Ceníku v průběhu fakturačního období Zákazníka, Dodávatel vyúčtuje Zákazníkovi spotřebovanou elektřinu v poměru doby platnosti původní a nové ceny, případně dle provedení odečtů.

- 4.4 K účtováním částkám se připočítává daň z elektřiny, daň z přidané hodnoty, případně další spotřební daně či jiné nepřímé daně v souladu s platnými právními předpisy.

- 4.5 Dodávka elektřiny (sdružené služby dodávky elektřiny) se účtuje daňovým dokladem (dále jen „faktura“) za účtovací období, které je vymezeno pravidelnými a mimořádnými odečty v souladu s bodem 3 těchto OP.

- 4.6 Zákazník má v případě zjištění chyby nebo jiné závady související s vyúčtováním dodávky elektřiny (sdružených služeb dodávky elektřiny) právo příslušnou fakturu reklamovat, a to ve lhůtě nejpozději do 90 kalendářních dnů ode dne splatnosti předmetné faktury. Reklamací nemá odkládnout účinek na splatnost faktury, nedohodnou-li se smluvní strany jinak.

- 4.7 Zákazník se zavazuje platit za dodávku elektřiny (sdružené služby dodávky elektřiny) zálohy dle dohodnutého způsobu, cyklu a splatnosti, a to v celkové výši předpokládané roční spotřeby (včetně DPH a daně z elektřiny) a dále i částku uvedenou ve vyúčtování. Zálohy jsou splatné dle data uvedeného na fakturě nebo v předpisu splátek záloh.

- 4.8 Zákazník je seznámen s výši záloh na následující účtovací období, s počtem záloh a s termíny splatnosti záloh na předpisu splátek záloh. Předpis splátek záloh je odeslán ze strany Dodávatele společně s fakturou. Zákazník se zavazuje takto určené zálohy platit.

- 4.9 Výše zálohy pro první účtovací období je sjednána ve Smlouvě, stanovuje se z předpokládané spotřeby za příslušné účtovací období, minimálně však ve výši součtu měsíčních plateb za příkon a stálých plateb za dodávku v příslušném účtovacím období a je splatná do 15 dnů od počátku účinnosti Smlouvy. V dalším účtovacím období se výše záloh stanovuje podle spotřeby za předchozí účtovací období a s ohledem na skutečnost, které ovlivní výši účtování (např. změny cen elektřiny nebo daňových předpisů). Zákazník je oprávněn požádat Dodávatele o změnu výše záloh.

- 4.10 Zaplacením plateb se rozumí připsání celé fakturované nebo předepsané částky na bankovní účet Dodávatele.

- 4.11 Faktura je splatná do termínu v ní uvedeném.

- 4.12 Faktura bude Dodávatelem vystavována a zaslána Zákazníkovi dle Zákazníkem zvolené formy v listinné podobě nebo v elektronické podobě (faktura zaslána e-mailem ve formátu PDF) po ukončení příslušného účtovacího období a obsahuje vyúčtování záloh uhrazených za příslušné účtovací období. Případné přeplatky vrátí Dodávatel Zákazníkovi v termínu splatnosti faktur. Má-li Zákazník sjednáno zaslání faktur v elektronické podobě, vyhraze si Dodávatel v odůvodněných případech právo zaslat faktury Zákazníkovi v listinné podobě.

- 4.13 Pokud Zákazník použije platbu s nesprávným variabilním symbolem nebo ji použije na jiný bankovní účet Dodávatele, než je uveden na fakturě, je Dodávatel oprávněn mu platbu vrátit jako neidentifikovatelnou a účtovat mu úrok z prodlení za opožděné placení od data splatnosti až do obdržení správně poukázané platby.

- 4.14 V případě prodlení s plněním peněžních závazků vyplývajících ze smluvních vztahů řídících se režimem obchodního zákoníku, se smluvní strana, která je v prodlení, zavazuje uhradit druhé smluvní straně úrok z prodlení ve výši 0,05 % ze nesplacené částky za každý započatý den prodlení. V případě prodlení s plněním peněžních závazků vyplývajících ze smluvních vztahů řídících se režimem občanského zákoníku, se smluvní strana, která je v prodlení, zavazuje uhradit druhé smluvní straně úrok z prodlení ve výši stanovené příslušným právním předpisem.

- 4.15 V případě, že Zákazník uzavře v rámci procesu změny Dodávatele elektřiny Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny nebo Smlouvu o dodávce elektřiny s novým dodávatelem elektřiny a dodávka elektřiny dle Smlouvy s novým dodávatelem má být zahájena v době, kdy je Zákazník vázán platnou Smlouvou se stávajícím Dodávatelem, jedná se ze strany Zákazníka o porušení Smlouvy s Dodávatelem a Dodávatel je oprávněn účtovat Zákazníkovi za takové porušení Smlouvy smluvní pokutu ve výši 3 000 Kč, jedná-li se o Zákazníka kategorie D nebo ve výši 10 000 Kč, jedná-li se o Zákazníka kategorie C. Zákazník se zavazuje uhradit Dodávateli tuto smluvní pokutu.

- 4.16 V případě, že je na Zákazníka zahájeno insolvenční řízení, stávají se dnem vyhlášení insolvenčního řízení splatné všechny stávající pohledávky Dodávatele za Zákazníkem.

- 4.17 Na platby za dodávku elektřiny (sdružené služby dodávky elektřiny) pro více odběrných míst jednoho Zákazníka, která mají stejné bankovní spojení, způsob úhrady plateb a stejný odečtový cyklus, může Dodávatel po dohodě se Zákazníkem vyhotovit sloučenou fakturu.

- 4.18 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.19 V případě, že Zákazník neplní platební povinnosti dle Smlouvy a podle odst. 4.8 těchto OP, má Dodávatel právo zaslat mu písemnou upomínku za každé jednotlivé neplnění platební povinnosti. V případě, že Dodávatel využije svého práva a prokazatelně zasle Zákazníkovi upomínku, je Dodávatel oprávněn vyúčtovat Zákazníkovi smluvní pokutu, a to ve výši 200 Kč. Zákazník se zavazuje uhradit Dodávateli tuto smluvní pokutu.

- 4.20 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.21 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.22 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.23 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.24 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.25 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.26 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.27 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.28 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.29 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.30 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.31 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.32 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.33 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.34 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.35 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.36 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.37 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.38 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.39 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.40 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.41 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.42 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.43 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.44 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.45 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000 Kč. Nárok Dodávatele na náhradu škody není zaplacením uvedené smluvní pokuty dotčen.

- 4.46 Zákazník je povinen předložit Dodávateli Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny (dále jen „Povolení“), jejíž jeho držitelem a uplatňujícím osobou od této daně, případně další doklad, uplatňující osvobození od jiné daně. Zároveň je Zákazník povinen v případě zániku či zrušení Povolení dle předchozí věty tuto skutečnost Dodávateli oznámit, a to bez zbytečného odkladu, nejde-li však do 2. pracovního dne ode dne zániku nebo zrušení tohoto Povolení. Za každé porušení povinnosti Zákazníka dle předchozí věty je Zákazník povinen Dodávateli zaplatit smluvní pokutu ve výši 200 000

- běžet prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení písemné výpovědi.
- 6.3 Smlouva může být ukončena rovněž dohodou smluvních stran. V případě, že dochází k ukončení Smlouvy mezi Dodavatelem a stávajícím Zákazníkem a v bezprostřední návaznosti má dojít k uzavření smlouvy s budoucím zákazníkem pro stejné odběrné místo (tzv. „přepis“), je možné tento přepis uskutečnit i prostřednictvím telefonicky zadaného požadavku Zákazníka, ovšem za předpokladu splnění všech následujících podmínek:
- současná účast stávajícího Zákazníka i budoucího Zákazníka u telefonické dohody, při které dojde ke sjednání podmínek pro ukončení Smlouvy se stávajícím Zákazníkem a sjednání podmínek pro uzavření smlouvy s budoucím zákazníkem pro stejné odběrné místo,
 - stávající Zákazník se prokazuje minimálně třemi identifikátory odběrného místa (např. jméno a příjmení, EAN kód, adresa odběrného místa, číslo místa spotřeby, číslo Smlouvy, zákaznické číslo apod.),
 - stávající Zákazník i budoucí Zákazník jsou povinni zejména odsouhlasit s Dodavatelem stav měřícího zařízení.
- Souhlasí-li Dodavatel s takto požadovaným ukončením Smlouvy, zašle písemně potvrzení dohody o ukončení Smlouvy stávajícímu Zákazníkově. Telefonní hovory mohou být nahrávány, na což bude stávající Zákazník i budoucí Zákazník upozorněn.
- 6.4 Dodavatel má právo odstoupit od Smlouvy v případě neplnění smluvních povinností ze strany Zákazníka, zejména v případě, že Zákazník je v prodlení s plněním platebních povinností dle Smlouvy déle než 30 dnů nebo při porušení odst. 2.6 těchto OP.
- 6.5 Zákazník je oprávněn odstoupit od Smlouvy v případě neplnění smluvních povinností ze strany Dodavatele.
- 6.6 Odstoupení od Smlouvy musí být učiněno písemně. Odstoupení od Smlouvy podle odstavce 6.4 a 6.5 těchto OP je účinné k poslednímu dni kalendářního měsíce, ve kterém bylo doručeno druhé smluvní straně.
- 6.7 V případě, že Zákazník nesusouhlasí s navrhovanou změnou smluvních podmínek či zvýšením ceny za dodávku elektřiny, má právo od Smlouvy odstoupit nejpozději 10 dnů před nabytím jejich účinnosti, oznámí-li Dodavatel Zákazníkově zvýšení ceny nebo změnu OP nejpozději 30 dnů před nabytím účinnosti zvýšení ceny nebo změny OP a současně jej poučí o právo odstoupit od Smlouvy, jinak ve lhůtě 3 měsíců od účinnosti zvýšení ceny za dodávku elektřiny či změny OP.
- 6.8 Při ukončení smlouvy se Zákazník zavazuje umožnit odebrání měřícího zařízení či provedení jeho odečtu.
- 6.9 Dodavatel je oprávněn ukončit nebo přerušit dodávku elektřiny Zákazníkově při neoprávněném odběru elektřiny, ve smyslu energetického zákona, v OM, pro která je uzavřena Smlouva.
- 6.10 Byla-li Smlouva uzavřena při použití prostředků komunikace na dálku, je Zákazník kategorií D oprávněn od této Smlouvy odstoupit bez uvedení důvodu a bez jakékoli sankce ve lhůtách uvedených v § 53 odst. 7 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. V případě, že Zákazník (kategorie D nebo fyzická osoba podnikající) uzavře Smlouvu mimo prostory obvyklé k podnikání Dodavatele ve smyslu § 57 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, je oprávněn odstoupit od takto uzavřené Smlouvy bez uvedení důvodu a bez jakékoli sankce, a to ve lhůtě 14 dnů od jejího uzavření nebo ve lhůtě do 1 měsíce od jejího uzavření, nedošlo-li k zahájení dodávky elektřiny, případně ve lhůtě do 5 dnů před zahájením dodávky elektřiny.
- 6.11 Ke dni zániku Smlouvy zanikají veškerá práva a povinnosti smluvních stran z této Smlouvy vyplývající, s výjimkou těch závazků obsažených v jejich ustanoveních, z jejich povahy vyplývá, že mají trvat i nadále.
- 7 Předcházení škodám**
- 7.1 Smluvní strany se zavazují navzájem se informovat o všech skutečnostech, kterých jsou si vědomy, jež by mohly vést ke škodám a usilovat o odvrácení hrozících škod.
- 7.2 Smluvní strany jsou zavazeny odpovědností za částečné nebo úplné neplnění povinností daných Smlouvou, a to v případech, kdy toto neplnění bylo výsledkem okolností vylučujících odpovědnost ve smyslu obecně závazných právních předpisů, u Zákazníků kategorie C ve smyslu § 374 obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů nebo za podmínek vyplývajících zejména z platného energetického zákona.
- 8 Ustanovení přechodná a závěrečná**
- 8.1 Uzavřením Smlouvy se ruší všechny smluvní vztahy související s dodávkou elektřiny do odběrných míst uvedených ve Smlouvě uzavřené mezi stejnými smluvními stranami nebo jejich právními předchůdci.
- 8.2 Dodavatel má právo OP jednostranně měnit nebo je nahradit novými z důvodu změn legislativy, změn podmínek na trhu s energiemi, nutnosti ošetření rizik smluvního vztahu, inovace poskytovaných služeb či za účelem optimalizace právních vztahů se Zákazníkem. Nové OP Dodavatel zveřejní na svých internetových stránkách a budou k dispozici v kontaktních místech Dodavatele, a to ve lhůtě minimálně 30 dnů před začátkem účinnosti změny OP. Dodávka elektřiny (sdružené služby dodávky elektřiny) se ode dne účinnosti změny OP uskutečňuje v souladu s provedenou změnou OP, nedojde-li mezi smluvními stranami k jiné dohodě.
- 8.3 Jakákoli korespondence, oznámení či jiná sdělení učiněná na základě Smlouvy se považují za řádně doručené druhé smluvní straně, pokud jsou provedeny:
- osobním doručením,
 - prostřednictvím kurýra,
 - doporučeným dopisem,
 - dopisem,
 - faxem se zpětným potvrzením doručení,
 - e-mailern adresovaným kontaktním osobám uvedeným ve Smlouvě či jinak písemně dohodnutým.
- 8.4 V případě pochybnosti se za doručení písemnosti příslušné smluvní straně považuje její předání do dispoziční sféry této smluvní strany, kterým se rozumí i umístění písemnosti anebo oznámení o jejím uložení u držitele poštovní licenze do náležitě označené poštovní schránky této smluvní strany. Smluvní strany zároveň výslovně sjednávají, že každá písemnost se považuje za doručenu druhé smluvní straně 15. den ode dne jejího prokazatelného odeslání smluvní stranou na zasilací adresu smluvní strany uvedenou ve Smlouvě, pokud k jejímu doručení prokazatelně nedojde dříve dle předchozí věty.
- 8.5 Zákazník - fyzická osoba a fyzická osoba podnikatel uděluje uzavřením Smlouvy v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., v platném znění (zákon o ochraně osobních údajů) a o změně některých zákonů, dále jen „zákon“ souhlas se zpracováním jeho osobních údajů pro:

- marketingové účely Dodavatele, tj. zejména pro nabízení výrobků a služeb (ať již vlastních či cizích), zaslání informací o pořádaných akcích, výrobcích, službách a jiných aktivitách, kontaktování Zákazníka za účelem průzkumu trhu a za účelem marketingových výzkumů, kdy je Zákazník kontaktován elektronickou poštou či telefonicky, jakož i zaslání obchodních sdělení prostřednictvím elektronických prostředků dle zákona č. 480/2004 Sb., v platném znění, ať již jsou tyto marketingové účely realizovány jak Dodavatelem, tak subjekty, které jsou vůči Dodavateli propojeny osobami ve smyslu § 66a odst. 9 zák. č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku nebo dalšími subjekty, které Dodavatel realizaci těchto marketingových subjektů pověří;
 - účely případného vymáhání splatných pohledávek Dodavatele vůči Zákazníkově ze Smlouvy, a to zejména prostřednictvím inkasních společností pověřených Dodavatelem k jednání o úhradě dluhů, podmínkách finančního narovnání a ke sjednávání splátkových kalendářů;
 - účely případného postoupení splatných pohledávek Dodavatele vůči Zákazníkově ze Smlouvy třetím subjektům;
 - účely analýz osobních údajů Zákazníků umožňujících přímé oslovení konkrétních Zákazníků a určitých skupin Zákazníků (tzv. direct mailing);
 - účely pořádání, organizování a vyhodnocení různých typů soutěží, ankety a jiných akcí, které nejsou spotřebitelskými loteriemi, ať již s možností Zákazníka obdržet věcnou či finanční cenu nebo bez této možnosti, když tyto soutěže, ankety či jiné akce mohou být pořádaný jak Dodavatelem, tak subjekty, které jsou vůči Dodavateli propojeny osobami ve smyslu § 66a odst. 9 zák. č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku nebo dalšími subjekty, které Dodavatel pořádaním, organizováním či vyhodnocením různých typů soutěží pověří.
- Osobními údaji se rozumí údaje uvedené o Zákazníkově a jeho odběru ve Smlouvě nebo v jeho žádosti o uzavření Smlouvy a historie těchto údajů, dále bydliště Zákazníka (trvalé, popř. přechodné), jeho datum narození, rodné číslo, věk, pohlaví, bankovní spojení, telefonní číslo, adresa OM a další identifikační údaje o OM, údaje o technických parametrech a o stavu OM, číslo OM a kód EAN nebo kód EIC, výše spotřeb a jejich historie, výše plateb a jejich historie, kontaktní údaje Zákazníka včetně údajů o elektronickém kontaktu Zákazníka a včetně adresy pro doručování korespondence, osobní údaje obsažené v záznamech komunikace s Dodavatelem a jejich historie, výše pohledávek Dodavatele a datum jejich splatnosti a jejich historie, údaje o osobě oprávněné zastupovat Zákazníka a údaje o kontaktní osobě Zákazníka.
- Souhlas uděluje Dodavatel (dále také „správce“), a bere na vědomí, že správce bude osobní údaje zpracovávat přímo prostřednictvím svých zaměstnanců a dále zpracovatelů pověřených správcem, zejména pak prostř. společností E.ON Česká republika, s.r.o., se sídlem F. A. Gerstnera 2151/6, 370 49 České Budějovice, E.ON IT Czech republic, s. r. o., se sídlem F. A. Gerstnera 2151/6, 370 01 České Budějovice, a dále prostř. třetích subjektů, které budou správcem pro zpracování osobních údajů pověřeny, a to na základě smluv uzavřených podle ustanovení § 6 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, zejména prostř. subjektů, které jsou vůči správce propojeny osobami ve smyslu § 66a odst. 9 zák. č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku. Zpracování osobních údajů bude probíhat manuálně i automaticky a rozumí se jím následující nakládání s osobními údaji ve smyslu § 4 písm. e) zákona: jejich shromažďování, ukládání na nosiče informací, úprava, aktualizace, vyhledávání, používání, předávání, uchování, třídění, analyzování, kombinování, blokování či likvidace. Zákazník uděluje souhlas se zpracováním svých osobních údajů po dobu trvání jeho smluvního vztahu s Dodavatelem a po dobu maximálně 10 let po jeho ukončení nebo po odvolání souhlasu. Jedná se o dobrovolné poskytnutí osobních údajů. Zákazník má na základě zákona právo přístupu ke svým osobním údajům zpracovávaných správcem ve smyslu § 12 zákona (zejména právo na poskytnutí informace o účelu zpracování, rozsahu zpracovávaných osobních údajů a jejich zdroji, povaze zpracování a přijetí či přijímání osobních údajů). Dále má v případě, že zpracování jeho osobních údajů ve v rozporu s ochranou jeho soukromého a osobního života nebo v rozporu se zákonem, právo požadovat od správce nebo jím pověřené osoby, zejména společnosti E.ON Česká republika, s.r.o., využití podrobnosti elektronického kontaktu Zákazníka za účelem šíření obchodních sdělení elektronickými prostředky, které se týkají jak z pohledu Dodavatele vlastních, tak cizích výrobků a služeb.
- 8.6 V případě rozporu mezi Smlouvou a těmito OP mají přednost ustanovení dohodnutá ve Smlouvě.
- 8.7 Je-li nebo stane-li se některé ustanovení Smlouvy neplatné či neúčinné, nedotýká se to ostatních ustanovení, která zůstávají platná a účinná. Smluvní strany se v tomto případě zavazují dohodou nahradit ustanovení neplatné/neúčinné novým ustanovením platným/účinným, které nejlépe odpovídá původně zamýšlenému ekonomickému účelu ustanovení neplatného/neúčinného. Do té doby platí odpovídající úprava obecně závazných právních předpisů České republiky.
- 8.8 Veškeré spory vzniklé z této Smlouvy a v souvislosti s ní budou řešeny přednostně dohodou a pro případ, že se smluvní strany nedohodnou, pak je kterákoliv smluvní strana oprávněna předložit spor ke konečnému řešení v souladu s obecně závaznými právními předpisy příslušnému soudu či orgánu státní správy.
- 8.9 Právní vztahy smluvních stran se řídí právním řádem České republiky.
- 8.10 Ve smyslu ustanovení § 89a občanského soudního řádu se obě smluvní strany dohodly, že v případě řešení sporů soudní cestou bude místně příslušným soudem Okresní soud v Českých Budějovicích, popř. Krajský soud v Českých Budějovicích. Toto ustanovení platí pouze pro Zákazníky kategorie C.
- 8.11 Tyto OP nahrazují dosavadní obchodní podmínky dodávky elektřiny, pokud možností jednostranně změny OP byla mezi Dodavatelem a Zákazníkem sjednána.
- 8.12 OP nabývají účinnosti dnem 1. 1. 2023.

V Českých Budějovicích dne 26. 11. 2012
Ing. Michal Šaláf, předseda představenstva E.ON Energie, a.s.

Zdroj: právní oddělení společnosti E.ON Česká republika, s.r.o.

Příloha č. 5

Dodavatel:

Název/obchodní firma

Sídlo

Odstoupení od smlouvy podle § 57 odst. 1 občanského zákoníku

Zákazník:

jméno a příjmení

datum narození

bydliště

Smlouva o sdružených službách dodávky:

číslo smlouvy

datum uzavření smlouvy

Odběrné místo:

adresa

číslo EAN/EIC

Tímto **odstupuji** od Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny (plynu) č., a to v souladu s ustanovením § 57 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zároveň odvolávám plnou moc, kterou jsem Vám udělil/a pro jednání s dosavadním dodavatelem elektřiny (plynu). Také odvolávám souhlas s Vaším inkasem z mého SIPO.

Žádám Vás o písemné potvrzení ukončení smlouvy.

V dne

.....(podpis)

Poznámka ERÚ: Odstoupení od smlouvy je jednostranný právní úkon zákazníka, jenž je adresován druhé smluvní straně a jehož účinky nastávají okamžikem, kdy je doručen dodavateli elektřiny (plynu), případně pozdějším datem, který zákazník jako odstupující smluvní strana v odstoupení od smlouvy stanoví. K platnosti zákazníkova odstoupení od smlouvy a vyvolání účinků odstoupení v žádném případě není třeba akceptace ze strany dodavatele, jeho souhlas či jiné svolení k tomu, že dodavatel elektřiny s takovým úkonem zákazníka souhlasí atd.

Zdroj: www.eru.cz